

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת ויקרא תשפ"ג

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

**4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563**

היכל הקודש

מאנסי

**32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551**

היכל הקודש

בני ברק

**רחוב ירושלים 2
052.760.5715**

היכל הקודש

וויליאמסבורג

**27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299**

היכל הקודש

בלומינגטאון

**24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804**

היכל הקודש

ירושלים

**רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150**

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

מאי לאו רבי סבר משום אירא - גזרו עליה, ואילו הכא כיון דנבנס באור מלמעלה
כשזק תפסין, ואז דרך תפסין - הוי טמא, שרדי נבנס לאורי ארץ העמים. ורבי יוסי ברי
יהודה סבר משום גושא - ולא משום אירא, וכיון דרקיעה שידה תיבה ומגדל מפסיק
ביני לבין הגושא - לאו טהור. לא דבולי עלמא משום גושא - אבל הכא ברא קמפליגא,
דדבי דטמא קסבר: אהל זרוק לא שמה אהל,
ואל דוי תפסין, ובמאן מודיקל ממש על גבי
קרקע דמי, ורבי יוס בר יהודה סבר ששימה
אהל. והתניא רבי יוסי ברי יהודה אבר תיבה
פלאה בליים ודוקא על גבי המת באהל מנחה
- וכל הכלים שבתוכה. אלמא קסבר דאהל
זרוק לאו שמה אהל, ולא דוי מפסיק כלל. ואם
יהיה מונחת פתורה - דכיון דמונחת היא לה
כאהל תיבה, ומולתה בפני הטומאה, ולא הוי
כאהל זרוק, אלא דבולי עלמא משום אירא -
והיהו טמא דמטרה רבי יוסי ברי יהודה -
משום דטמא בי נבנס לארץ העמים בשידה
תיבה ומגדל - מילתא דלא ישיבא איהו,
ומילתא דלא ישיבא - לא גזרו ביה רבנן.
והתניא - דמסייעא ליה. הנבנס כהן בקרון
ובכפינה ובאיפיעה - מלומד, כשפיה גודלה
שיש בה איסקריא, וקר ליה הכי על שם
איסקריא שבה, והיהו תרוך, וקרו פרישט
בלעז. משום דמלתא דשיבא גזרו בה רבנן,
ותא מתניתין רבי יוסי ברי יהודה דאית, ואביעתי
אישא - דבולי עלמא משום גושא, וכבולי
עלמא נמי אהל זרוק שמה אהל, האי דקא
טמא קסבר, קסבר גזירה שמה אהל,
ראשו ורובו חוץ משידה תיבה ומגדל, ורבי יוסי
לא גזר. והתניא - דמסייעא ליה, דרבי יוסי איני
טמאנא עד שייצא ראשו ורובו. ורח דתני רבי
יוסי ברי יהודה על זרוק תיבה מלאה כלים
על פני המת טמא - לאו משום דקסבר אהל
זרוק לאו שמה אהל, אלא כיון דרובקא.

למא פתניא: הנבנס לארץ העמים בשידה תיבה
ומגדל, רבי מטמא, ורבי יוסי ברי יהודה מטהר.
מאי לאו רבי סבר משום אירא, ורבי יוסי ברי
יהודה סבר משום גושא? - לא, דבולי עלמא
משום גושא, קר סבר: אהל זרוק שמה אהל, וקר
סבר: לא שמה אהל. - והתניא, רבי יוסי ברי
יהודה אומר: תיבה שהיא מלאה כלים תרקה על
פני המת באהל - טמאה, ואם היה מונחת -
טהורה. דבולי עלמא משום אירא, וקר
סבר: כיון דלא שכיחא - לא גזרו ביה רבנן, וקר
סבר: אף על גב דלא שכיחא - גזרו ביה רבנן.
והתניא: הנבנס לארץ העמים בשידה תיבה ומגדל -
טהור, בקרון ובכפינה ובאיסקריא - טמא. ואביעתי
אימא: הכא שמה יוציא ראשו ורובו לשם פליגי.
והתניא, רבי יוסי ברי יהודה אומר: הנבנס לארץ
העמים בשידה תיבה ומגדל - טהור, עד שייצא
לשם ראשו או רובו. "ומתחיל ומגדל" אבר כי
הקרא: לא שנו אלא בנזירות מעטת, אבל בנזירות
מרבזה - מיסלק נמו סלקין ליה. מתיב רב שרביא:
"ומתחיל ומגדל מיד, ואין מבטל ביה את הקדושים."
במאי ארימא בנזירות מעטת - כפיני גידול שריו
אלא

אירא גזר וטמא דרבי יוסי ברי יהודה דמטר אף כי ימי גזרו על אירא - מיעו
בעמוד על הגשר של ארץ העמים. וא נבנס בקרון ובכפינה. דכשכיזי לחלק. אבל בשידה
תיבה ומגדל - לא כשהי, לא גזרו. ורבי סבר: אף על גב דלא כשהי גזר. והתניא -
בניחותא: הנבנס בארץ העמים בשידה תיבה ומגדל טהור, בקרון ובכפינה ובאיסקריא -
טהור? בלעז? משום דמטרה ונבמא בעלמא (וענית כאמא.) אפיילא דלא פשיה
באסקריא דמתואה. אלמא אף לרבי יוסי ברי יהודה דמטרה בשידה תיבה ומגדל - מודה
בקרון ובכפינה דטמא. משום אירא גזר. ואביעתי אימא: אלא שמה יוציא ראשו ורובו
לשם, ולבולי עלמא משום גושא גזר. ושידה תיבה ומגדל דמטרה רבי יוסי ברי יהודה -
משום דסבר אהל זרוק שמה אהל, ולא גזר שמה יוציא ראשו ורובו לחוץ. דאין פחת שיה
תיבה ומגדל נוחה ליה כשנא ולחוציא, ואין לקל כל כך להוציא ראשו. אבל בקרון ובכפינה
מטעם משום דגזר שמה יוציא ראשו ורובו לחוץ בקרון ובכפינה ויהיה על הגושא. כי נקל
להוציא ראשו ורובו מפסיה רוקן, ולא נמנעא אפילו בשידה תיבה ומגדל - לא אפילו
בהרן, דלמא יוציא ראשו ורובו לחוץ. והתניא בניחותא. הנבנס לארץ העמים בשידה
תיבה ומגדל טהור עד שייצא ראשו ורובו - מבבל דבקרון ובכפינה טמא, אף על פי שלא
הוציא ראשו ורובו, דנקל דלא להוציא בקרון ובכפינה. והיהו דמיית בפרק 'בבב' מטריבין
(עיבודין ל.ב) ובמסכת נגינה (כהא.) מתיבא ארץ העמים בשידה תיבה ומגדל, ופליגי רבי יוסי ברי יהודה ורבי אחא רוקי אי שמה אהל אי לא. והיה במאי רביעי
למטריב שניתיא קמא, ופליגי באהל זרוק. אבל שניתיא (בתרא) מילכנס בארץ העמים לא פליגי באהל זרוק, אבל לבני מת תואה דפליגי בה. כדנתיבא: ואם לתיבה טמאת כו - טהורה. דאהל
זרוק שמה אהל, והיהו רבי יוסי ברי יהודה. אבל רבי מטמא, דאהל זרוק לא שמה אהל. ומהתיבא: ומתחיל ומגדל מיד - כשנטהר מונה ומלוקס: שהפסיק בתחילת צרתה. ודמי צרתה
לא עלה לו מן המנקה. אמר רב חסדא לאו שנו, דמי ספרו רבי גמור אי עליה לו למנען נזירותו אלא בניחותא מונעת, של שלשים יום. ונצטרע צדקה ויהיה לואר שנתפרע ליה לוסף
ימי גמור, וכשגולה שנית אחר ימי ספרו - או דאי אינו יכול לגולה לוסף שלשים מתחילת ימי נזירותו, והיה ימי צרתה ממנען, שהרי אין גידול שיער פחות משלשים יום, וצריך למנות
שלשים יום לנזירותו משהתחיל ומספיק. אבל בנזירות מרבזה - שנדר כל כך ימים, שאחר ימי צרתה איכא שלשים יום אחר שגדל תכלת שנית לשרעתו, ושפיר איכא כדו גידול
שיער מסלק נמו סלק ליה. אמר רביא מתחיל ומגדל מיד ואינו מבטל הקדושים - אמר רבנו יוחנן. והיהו מתניתין בודאי, (אף) ואין כי הלחץ לחשוך. "אלימא" בניחותא מונעת
היא בעי גידול שיער - ומאי קאמרי אבן מבטל הקדושים ויהיה על פניה יתרון יתרון אלא בניחותא מונעת, והקניני מתחיל ומגדל מיד, ושמעיתין מתחיל ומגדל
לאחר ימי ספרו. אלמא: ימי ספרו אין עליון הוא מוחיב לה הוא מפרק לה בניחותא בת המשום יום איירי מתניתין. והיהו נזירות מונעת כרב חסדא, והכי קאמר: לא שנו אלא נזירות
מונעת, כלומר (אי שאין לו לעבור את ימי נזירות מונעת מבחיילת ימי צרתה. כגון רחיב עשרים בניחותא ויתחיל בה צרתה. ומגדלה במונעת, וחדר היה על קשרה ימי נזיר - ויהי
אתו לה ידול שיער, כלומר. ותיבא: ונזון אין עליון הוא עליון ימי צרתה כל עיקר. ודא חוץ עשרים בניחותא מונעת, שאם ימי נגזרו יתרון עליו לנזירות שבעה ימים או ארבע (או
עשר ימים כפי מה שיעלו - ודא חוץ להוסיף על הנדר, כדי שיהא שם גידול שיער, ובכי האי גוונא איירי מתניתין. ותיבא בת המשום לאו הווקא, רדוא חוץ לנזירות בת ארבעים,
דכא

1 אוכל בקדשים לאחר ששים ושותה יין ומצטא למתים לאחר מאה ועשרים יום – שאילו
2 היה טמא וראי מוחלט דאי – היה צריך לגלח לאלתר תגלחת צרעה. ובסוף שבועה
3 ימים תגלחת לימי ספרו מביא קרבן צרעה, ואוכל בקדשים, ואחר כך למנות שבועה
4 תגלחת נזירות, טומאה, ואחר כך למנות פלישתים ונזירות טהרה. מפני שהצרעה דוחה

5 לתגלחת נזירות, הבנת לקמן באיך פלישתים
6 (ט"ז) תגלחת נזירות דוחה תגלחת הנזיר
7 בזמן שהוא דאי, ולא בזמן שהוא ספק. ומצא
8 אוכל בקדשים לאחר שבועה ימים, ושותה יין
9 ומצטא למתים לאחר ארבעים וארבעה יום.
10 אבל עבשיו שהוא טמא מספק מוחלט מספק,
11 שאינו יכול לגלח תגלחת צרעה תגלחת
12 שאינה דוחה לתגלחת הנזיר בזמן שהוא ספק –
13 הלכך שיהא אוכל בקדשים לאחר ששים בו.
14 כיוצא בזה כל גלח תגלחת צרעה לאלתר,
15 ואמרום לה: שמא לא היית טמא ולא מוחלט, לפי
16 אתה הראי גלחך עד שלשים יום. אבל לא ראי
17 שלשים וביקש לשחות יין – ואמרום לה: טמא
18 היית ולא מוחלט, ותגלחת ראשונה שעשית
19 תגלחת שנייה, ומצא נזיר מותר לגלח כל
20 שלשים יום מפני שהיה עליו נזירות טהרה.
21 ועמד שלשים יום ומגלה, הרי ששים יום. אבל כל
22 לשחות יין – ואמרום לה: מוחלט היית ולא
23 טמא, והללו שנים תגלחת שנים – קח ושרי
24 תגלחתו של צרעה, ועבשיו צריך אתה
25 להתרחל למנוח נזירותך. ועשה שלשים יום
26 ומגלח – הרי תשעים יום. בא כל לשחות יין ושני
27 ואמרום לה: שמא תהיה וטמא היית, ושני
28 תגלחתו הראשונה היו לשם צרעה,

29 והשלישית תגלחת טומאה. מבעשיו תגלחת נזירות טהרה. וחזרו ומונה שלשים – והרי
30 קח מאה ועשרים יום וארבע תגלחות. ומצא אוכל בקדשים לאחר ששים יום מבזה נפשך,
31 תגלחת צרעה דאי קודמת, וכזו שריבא קרבן צרעה – וזאת בקדשים. אבל ביין לא
32 הוזהר עד לאחר מאה ועשרים יום, כמו שפירשיה. והני עלה – בחטפתא. במה דברים
33 אמורים בנזירות מועצת אבל בנזירות בת שנה – והיה טמא ספק מוחלט בספק ביום
34 ראשון של נזירות, אוכל בקדשים לאחר שני שנים, דשמא לא היה טמא ולא מצרעה
35 ואינו אוכל כל שנה ראשונה עד סופה. ובסוף שנה ראשונה יש לומר טמא היה וזה
36 מצרעה. ומצא ואילך מוחלל נזירות טהרה, ואין מגלח עד סוף שנה שניה. ועדיין יש לומר
37 שמא תגלחתו וטמא היה, ושתי תגלחות ראשונות לא עלה לו אלא לצרעה, ותגלחת
38 שלישית עלתה לו לנזירות טומאה. ומבאן ואילך מוחלל נזירות טהרה, ואינו מגלח עד
39 סוף שנה רביעית. ומצא אוכל בקדשים לאחר שיש שנים מבזה נפשך – לפי שכבר גלח
40 שני תגלחות, ותגלחת הצרעה קודמת בכל מקום בדאמרן. ומצא ושותה יין ומצטא
41 למתים לאחר ארבעה שנים. ואי סלקא יצתך – בדביוות מרובה מסלק סלקי ליה ימי
42 הלוטו. דשהי ימי הלוטו עולין לו למנוח נזירות טהרה. תפי ליה – אלא מדאניו יכול
43 לשחות ביין עד לאחר ארבעה שנים – ועוד מנה דאפילו בנזירות מרובה אין ימי הלוטו
44 עולין לו מן המנוח, וקשיא ליה חסדאי. ועוד מתיב רב אשי אין לי אלא ימי מוטאה שאין
45 עולין לו מן המנין – דבתיב (מבבב' ו') "זכרנו עליו מאשר חטא על הנפש, וקדש את
46 ראשו ביום הזה", ואחר כך "והיה ליה את ימי נזרו, הדימים הראשונים יפלו", ומעבשיו
47 יתחיל לזרוח ליה ימי נזרו, לאחר שריבא בפרתו. ימי הלוטו – שאם מצרעה מוחלט
48 בתוך ימי הלוטו – מנין – שכל ימי שריבא מגלח לא היו עולין לו מן המנוח נזירות טהרה.
49 (את הקודמים) – והואיל וימי הלוטו אין סותר בהן את הקודמין, יהו עולין לו מן המנוח.
50 נזיר בקרב – שזו הוא בבית הקברות. ששערו ראי לתגלחת נזיר. בדאמרן "הריני
51 נזיר [מגלח] (נזיר טהר). אין עולין לו – ימי טומאתו מן המנוח, ואין סותר בהן את
52 הקודמין, לפי שאין לו קודמין. וימי הלוטו מן המנוח – אתן ימים שנחתו בהן "ורשב
53 מוציץ להאלוהי שבנת ימים" (ויקרא יד). מנין – שלא יהו עולין לו למנוח נזירות טהרה.

1 הכי גסיקן: **אוכל** בקדשים אחר ששים – והיינו ביום ששים ואחד, דשני תגלחות
2 ראשונות היו ביום שלשים, דראקמנין ארואריותא. ומדור לפירוש זה
3 אוכל בקדשים ביום ששים ופיהו, [כיון] תגלחת ראשונה שלשים יום – אם כן תגלחת שניה
4 ביום תששים ותשעה דארויתא. בדאמרן יליא: אלא ראשונה ביום שלשים מגלח שנה
5 ביום ששים, ואילו גלח שנה ביום ששים אחר

6 **אוכל בקדשים לאחר ששים יום, ושותה יין ומצטא**
7 **למתים לאחר מאה ועשרים יום. והני עלה: פקוח**
8 **דבריים אמורים – בנזירות מועצת, אבל בנזירות בת**
9 **שנה – אוכל בקדשים לאחר שתי שנים, ושותה יין**
10 **ומצטא למתים לאחר ארבע שנים, ואי סלקא דעתך**
11 **סקלקין ליה יומי – יתסגי ליה בשלש שנים ושלישים**
12 **יום? ועוד מתיב רב אשי: אין לי אלא ימי מוטאה:**
13 **ימי מוטאה מגלח ומביא קרבן, ואינו חלוטו מגלח**
14 **ומביא קרבן, מה ימי מוטאתו אין עולין לו מן המנוח**
15 **אף ימי חלוטו אין עולין לו מן המנוח. – לא, אם**
16 **תאמר בימי חלוטו שאין מבטל בהן את הקודמים,**
17 **אמרת: קל וחומר הוא: ומה נזיר בקרבן, ששערו ראי**
18 **לתגלחת נזירות – אין עולין לו מן המנוח. ימי חלוטו,**
19 **שאין שערו ראי לתגלחת נזירות – לא כל ששנך?**
20 **ואין לי אלא ימי חלוטו, ימי ספרו מנוח? ודן הוא:**
21 **מה**

22 עולין לו כל עיקר, ולכן יגלח שלישית עד סוף שלש שנים. דשמא נזיר טהור הוא מוחלט
23 היה, וימי צרעה לא עלו לו, ומצא שני יכול לגלח עד סוף השנה. **ועוד** מתיב רב אשי
24 אי לי אלא ימי טומאתו עולין לו – דבתיב "חיימים הראשונים יפלו" – ימי הלוטו מנוח?
25 ודן הוא, ימי טומאתו מגלח מביא קרבן – והיינו אשם נזיר טמא, ימי חלוטו מגלח ומביא
26 קרבן צרעה – אשם מצרעה: לא אם אמרת בימי טומאתו שכן מבטל בהן את הקודמין אבל
27 ימי הלוטו פשיטא לן דלא יסתר הקודמין, כדדרשינן לעיל בפרק "למעט מניח" (מד"א). וכן
28 טמא נזיר – למעט תגלחת ויין שאין סותרין.

29 **ומה** נזיר בקבר ששערו ראי לתגלחת נזירות – שאם אמר "הריני נזיר" כשהיה בבית
30 הקברות – ששערו ראי לתגלחת טהרה, שאינו מגלח ומביא קרבן טומאה. בדאמרן
31 לעיל בפרק שלשים (ט"ז), אלא מגלח לסוף ששני ימים ובשבת נזירות, ואם על פי כל ימי
32 נזירות בבית הקברות עולין לו לנזירות, אלא כשיבא יתחיל למנות. ימי הלוטו, שאין שער
33 ראי לתגלחת נזירות טהרה, שכן צריך לגלח בשביל צרעה – אינו רץ שאם יעלה לו מן
34 דגמין. **ימי** ספרו – לאחר שנתרפא, שהוא מגלח כל שער ומונה (כל) שבועה ימים, וחזרו
35 ומגלה, והוא אז נטור לגמרי – מניח אותן שבועה עולין לו מן המנוח? וקצת קשה: הדתי
36 בקל וחומר מנזיר בקבר, ששערו ראי לתגלחת טהרה? **ששנך** ענת תגלחת דהו בעין ימי
37 טומאתו.

38 **אבל** ימי הזב הזהב ימי הסרו של מצרעה – שאין שריבא טענת תגלחת – הרי אלו עולין,
39 ומבאן שריך לעמוד בו **אילימא** בנזירות מועצת כלומר, שאין לו למנות רק שלשים
40 יום משתחיל צרעה עד סוף ימי נזירות – הא בעי גידול שיערו, היכי בעי לימנר דמי
41 חלוטו יעלה לו מן המנוח לענין דאמרין: ימי בימי חלוטו אין מבטל בהן את הקודמין, ולכן
42 יעלה הוא ביום דבתחילת צרעה לא היה לו למנות אלא שלשים יום, ותרפא וגלה, בחר
43 גילוחו צריך לחזור ולמנות שלשים יום, דבבעי משלשים יום לא היה גידול שיערו אלא לאו
44 בנזירות מרובה שהיה לו למנות יותר משלשים יום כשנתרפא, וכו'. ויגלח ויצרעה לו עד עריך
45 למנות שלשים יום. ואי סלקא דעתך דאמרין: ימי בימי חלוטו אין מבטל בהן את הקודמין, ולכן
46 גידול שיער שלשים יום, בעין מילתא דרב חסדא ממש, וקאמר תנא קמא דלא סלק ליה, הרי
47 וקשה לרב חסדא. **רב** אילעור אמר משום רבי יהושע כל טומאה מן המת שהנזיר מגלח
48 עלה חיובין על באת מבזה וכל טומאה מן המת שאין תבזר מגלח עליה, כגון גולל דרופק
49 ואדל

ואול רובע עצמות, וכלים הנעועים ממנו. לא תהא זו קלה מן השרץ - דכתיב ביה בהדיא
דחיבין עליה על ביאת מקדש, ושני הדירובים הבאים שיכבים למשנת להלן **אמר** רבי
עקיבא דתי לפני רבי אליעזר כי אמר לי מה זו (רבי) עקיבא אין דנין באן קל דחומר - ולא
פירש לו טעמה, טעמא דרבי אליעזר - שאין דנין קל דחומר מחלכה (ח).

1
2
3
4

אלא כי ואמרו להם, כגמרא מפרש דרעבם

בשערה הלכה, ואין דנין קל דחומר
מחלכה, ורבי אליעזר משום רבי יהושע -
סתר, שהיא רבי יהושע כי תניגה גמול לה? והא
משום רבי יהושע כי מנול גמול לה? **אמר**
רבי אליעזר כשהלכתי לערסקיא מצאתי רבי
יהושע כי פתר ראש - כי שם אביו, שהיה יושב
לדן לפני רבי מאיר, כל טומאת מו, כר. אמר לו
[כלום] אתה בקי ברבי יהושע מן גמול אמר לו: לא
הו, כי אמר רבי יהושע כי מנול - כל זה מדברי
רבי אליעזר, אלמא מרבי יהושע כי מנול גמיר
ליה.

5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16

שמע מינה מילתא דמיתאמרא ובכי תלתאן

דקמאי ובראיא אמר מניע לך אמר -
הכי נמי רבי יהושע כי תניגה אמר לרבי יהושע כי
מנול, ורבי יהושע כי מנול לרבי אליעזר, ורבי
21 ססדר המשנה הזכיר רבי אליעזר שהיה אחרון,
22 ורבי יהושע כי תניגה שהיא אחרת, ורבי יהושע
23 כי מנול שהיא אגמעיני - לא חש להכחידו.
24 **שקיבל** מן הוונות - הלל ושמואל, אמר
25 משעמה ואבטלין, ומודרדן כי נבא ושמוען כי
26 שטח, שקיבלו מן הנביאים חגי זכריה ומלאכי,
27 שקבלו עליה למשה מסיני, הוורע שבת וחדל
28 (וכו) בשנים ושלושה מקומות שדיבב בפאה מכל
29 אתר ואחר, כי גרסת הספרים, ולא גרסין לה,
30 דרך משנה שניה במסכת פאה (פרק ג משנה ב)
31 גבי מולדת דרבי עקיבא [ובגמרא] שרדו ושיר
32 קלחוס לחיס, רבי עקיבא אומר: פאה מכל אתר
33 ואחר, ודבמיס אמורים: מאחד על כל ומוריס
34 החכמים הוורע שבת בו, ודכי גרסין בפרק שני
35 דפאה (משנה ה) הוורע שרדו שני מני חטין,
36 פירש: שרמיתיה ולבנה, וששאן גורן אחד - נתון
37 פאה אחת, שתי גרות - שתי פאות, מעשה
38 שורע רבי שמעון איש המצפה, ובא לפני רבן
39 גמליאל, ועלו ללשכת הגזית, ושאלו לחנום
40 הלכה, ואמר: כי מקובלני מרבי מיאשא ארם
41 מני חטין, ושאל גורן אחד - נתון פאה אחת,
42 שתי גרות - נתון שתי פאות, ואילו יהושע וכלב
43 האמצעים אל קחשיב.

17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43

עצם

32 מן המנחה מן הפות שהתנור מגלח עליה - תיבב עליה משום ביאת מקדש, וכל המנחה
33 מן הפות שאין התנור מגלח עליה - אין תיבבין עליה משום ביאת מקדש, הוי, משום רבי
34 יהושע בר ממל גמיר לה! - אמרו: שמע עמיתא דמתאמרה בבי תלתא,
35 קומינא וביתרא - אמרנו, מצינאי - לא אמרנו, אמר בר נחמן בר יצחק: אף אנו נמי
36 תנינא, אמר נחום הלבלר: קד מקובלני מרבי מיאשא, שקיבל מאבא, שקבל מן הוונות,
37 שקבלו מן הנביאים: הלכה למשה מסיני באורע שבת וחדל לשנען ושלושה מקומות,
38 שזותן פאה מכל אתר ואחר, ואילו יהושע וכלב לא קחשיב, שמע מינה, **משנה** אמר
39 רבי עקיבא: דתי לפני רבי אליעזר: מה אם עצם פשעורה שאינו מנמא ארם באהל -
40 התנור מגלח על מניעו ועל משאו, רביעית דם שהוא מנמא ארם באהל - אינו דין שיחא
41 התנור מגלח על מניעו ועל משאה? אמר לי: מה זה עקיבא? אין דנין פאן מקל וחומר.
42 ובשבטאיה והרציתו דברים לפני רבי יהושע, אמר לי: יפה אמרת, אלא פן אמרו: הלכה.

32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42

מה ימי חלומו מעון תגלחת - אף ימי ספרו, ומה
ימי חלומו אין עולין לו מן המנין - אף ימי ספרו.
ויכול אף ימי הספרו? והדין נותן: חלומו מנמא
משקב ומושב, וימי הספרו מנמא ומשקב ומושב, אם
למדת לימו חלומו שאין עולין לו מן המנין - אף
ימי הספרו אין עולין לו מן המנין. - אמרת: לא, אם
אמרת בימי חלומו - שבן חלומו מעון תגלחת ומביא
קרנן - לפיכך אין עולין, האמר בימי הספרו שאין
מעון תגלחת ואינו מביא קרנן - לפיכך עלול למנון.

מה ימי חלומו מעון תגלחת - וצפרון, כדמפרש בהו קרא, גמיר - דייני מן החטו, ימי
הספרו אלו ימים שהוא מוסגר קודם שמוחלט, פעמים ארבעה עשר יום, ונחר בהן ימי
הסגר, שכן עולין לו אותן ימים, אבל ימי חוב בו - שאינם טעונין תגלחת, ועוד לא
נטמאו בטומאת מת - הרי אלו עולין לו מן המנין, קתי מיתה לא אם אמר בו האמר

בימי חלומו - שאין מבטל בהו את הקדמון,
בנבאי אלימא בניירות מועטת - האת בעינן
גידל שיער, אלא אלא בניירות מרובה, וקתנא
שאין עולין לו מן המנין, ושמי עילי חסדא,
שנע מען דמאד תיובתא ושמי מיה, ואם
תאמר: לוקמה בניירות חמישי יום כדלעילי הא
דא אפשר, דהא קתי לה דומיא דמי טומאה,
דמה להלן פסיקא לו דאין עולין - אף כאן אין
עולין, **משנה** לא תהא זו חסדא מן השרץ -
ומה על טומאת השרץ שאין הנזיר מטמא כלום
- חיבתו עליו משום בית מקדש, על טומאה
מן תיבב שזאת שני חזאי שמועני -

אינו דין שיהו חיבין עליה משום ביאת מקדש,
ואף על פי שאין הנזיר מגלח עליה?
גמרא ורבי אליעזר מרבי יהושע - סתמא,
דהיני רבי יהושע כי תניגה, הא גמיר לה? והא
מרבי יהושע כי מנול בו, לערסקיא - שם
מוקם. מן פתר ראש - כי שמו אמריו לו -
לרבי מאיר: כלום בק אתה ברבי יהושע כי
מנול? אמר לי: הן, ואמר לי משום רבי יהושע
כל טומאה בו, אמרו שמע מינה כל שנתמא
דמתמאא בני תלתא - שדלשוי שמע מינה
ושני מרששו, דהאי מאן דניבב למימר להאי
מילתא - לא מצטרבא למימר אלא קמאי
ובתרא, ומצינאי לא, כדתנן במתנין רבי
אליעזר ורבי יהושע, ולא קחשיב רבי יהושע כי
מנול בהדיחיה, אמר נחום הלבלר כי מקובלני
מרבי מיאשא שקיבל מן הוונות - וסיי בו יועוד
וסיי בו יצתן, ויהושע כי פרחיה נתתי הארבל, כי
יורדה כי שמוען מן שחת, שמעיה
ואבטלין, הלל ושמואל, הוונות שקיבלו מן
הנביאים - חגי זכריה ומלאכי, הנביאים קיבלו
הלכה למשה מסיני, הכי גרסין: הוורע את
שרדו שני מני חטין, אש שעשא גורן אחת -
נתון פאה אחת, הדואלי ובשדה אחת ורען, אף
על פי שרדו שני מנימ, דואלי ושניהם מן חטין
אין יובח אלא פאה אחת, אלא אם כי שם
דעתו לחלק ולעשות מתן שתי גרות, ואת
בלעו, ותו לא, ואנן לא גרסין לה, ואילו יהושע
וכלב - דהווי מצינאי, לא קחשיב, אלמנא
דקמאי ובראיא - אמרנו, ומצינאי - לא
אמרנו, וכן הנביאים ואילן קחשיב בלוחו
כדבא, ומנע שדוה מביט שני ואילן.
משנה רביעית דם שהיא מנמא בו אינו דין
שהיני מגלח על מניעו ועל משאו - והוא הדין
דוה ליה למימר על אהילות, דלרבי עקיבא
את ליה האי סברא, אלא משום ולבני ששורה
דקמיית ליה מניה מקל דחומר לא מצי אמר על
אהילות - לא אמר נמי גבי רביעית דם, אין דין
באן מקל וחומר - ובגמרא מפרש (מאי קאמר,
אין דנין באן קל וחומר) - לפי שאין דנין קל
דחומר מחלכה.

מה ימי חלומו מעון תגלחת - אף ימי ספרו, ומה
ימי חלומו אין עולין לו מן המנין - אף ימי ספרו.
ויכול אף ימי הספרו? והדין נותן: חלומו מנמא
משקב ומושב, וימי הספרו מנמא ומשקב ומושב, אם
למדת לימו חלומו שאין עולין לו מן המנין - אף
ימי הספרו אין עולין לו מן המנין. - אמרת: לא, אם
אמרת בימי חלומו - שבן חלומו מעון תגלחת ומביא
קרנן - לפיכך אין עולין, האמר בימי הספרו שאין
מעון תגלחת ואינו מביא קרנן - לפיכך עלול למנון.
מבא אמרו: ימי ספרו וימי גמרו - אין עולין לו מן
המנין, אבל ימי חוב ותקבה, והספרו של מניעו -
הרי אלו עולין לו, קתי מיתה: לא, אם אמרת בימי
טומאה שכן מבטל בהו את הקדמון, האמר בימי
חלומו. במאי? אלימא בניירות מועטת - הא בעינן
גידול שיער, אלא לאו - בניירות מרובה, ותני: שאין
עולין לו מן המנין, אלמא: לא סלקין ליה, שמע
מינה, **משנה** אמר רבי אליעזר משום רבי יהושע:
כל טומאה מן הפות שהתנור מגלח עליה - תיבבין עליה
על ביאת מקדש, וכל טומאה מן הפות שאין התנור
מגלח עליה - אין תיבבין עליה על ביאת מקדש, אמר
רבי מאיר: לא תהא זו קלה מן השרץ, **גמרא** ורבי
אליעזר משום רבי יהושע גמיר לה? והא משום רבי
יהושע בר ממל גמיר לה? דתנינא, אמר רבי אליעזר:
כשהלכתי לערסקיא מצאתי את רבי יהושע בן פתר
ראש שהיה יושב ודן לפני רבי מאיר בהלכה: כל
טומאה מן הפות שהתנור מגלח עליה - תיבבין עליה
משום ביאת מקדש, וכל טומאה מן הפות שאין התנור
מגלח עליה - אין תיבבין עליה משום ביאת מקדש,
אמר לו: אל תהא זו קלה משרין? אמרת לו: כלום
אתה בקי ברבי יהושע בר ממל? אמר לי: הן. -
כך אמר לי רבי יהושע בר ממל משום רבי יהושע:

נבא

נבא

קנא

נזיר. כהן גדול - פרק שביעי דף נו עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)" רש"י

1 **עצם** כשעורה הלכה - דמיר מגלח עליו. דמיקא אל אתי. כרבינו יעל כל פשוחות מת
 2 לא יבא - מירי דמטמא בביתא. ורביעת דם בעי לאנמורי מניה מקל חומר. או
 3 דילמא רביעת דם הלכה - מה שהוא מטמא באהל, ולית ליה נפשות מתי רביעית דם.
 4 דארבא משמע דם חצי לוג. שהוא שיעור שתי נפשות, והלכה למשה מסיני הוא דמטמא
 5 באהל ברביעית. ועצם כשעורה קל חומר. כלומר
 6 מצעם כשעורה בעי ללמוד שיגלח על אהל
 7 רביעית דם. ואין דנין קל חומר מהלכה. וירוש'
 8 מכת חומר שהוא הלכה למשה מסיני לא נעשה
 9 קל חומר. תא שמע רביעית דם קל חומר ועצם
 10 כשעורה הלכה.

הדרן עלך כהן גדול

11 **שני** נזירים שאמר להם אחד וכו' - צריך לומר
 12 שתו שותקין, שאם היו מבדושים אותו - לא
 13 היה נאמן, כדאמרין בקדושים פרק 'האומר'
 14 (סה"ב.) עד אחד כרבינוש' מ מהחמין
 15 **מגלחין** ומביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה
 16 ואומר כו' - לאו דוקא נקט 'ואומר',
 17 אלא זה יקרב לשם מי שזוהא. וזה יקרב לשם מי
 18 שזוהא. **אם** אני הוא הטמא קרבן טומאה -
 19 שעשע כבד - שלי, וקרבן טהרה שעשע כבד -
 20 שלך, (זהו קרבן טהרה).
 21 **וסופרין** שלשים יום ומביאין קרבן -
 22 בשותפתו. קרבן טומאה - תזאת
 23 העוף ועלת העוף. אבל אסמ לא מייית על הספק.
 24 וקרבן טהרה (ספק) העוף הנהו תרוא רבבה
 25 ותזאת ספק ולא תאכל. ואשם שאינו מביא אינו
 26 מעכבו, כרבנן דפרק שלישי (נזיר י"ג.) וחכמים
 27 אומרים הביא תזאתו ולא הביא אשמו - מנה.
 28 ועדיין אסורין לשתות ביוין ליטמאות למתים.
 29 ולכן סופרים עוד שלשים יום. **באומר** ראיתי
 30 שנוקד טומאה ביניכם - הדוא עומד מדווק
 31 דהוי ספק טומאה ברשות היחיד. ואם האמר. אם
 32 כן יבא כי לא אחד קרבן טומאה דאי, וכל ספק
 33 טומאה ברשות היחיד שותפין עליה (תרומה) וש
 34 לומר. דלא גמירי מסוטה אלא דבר שאפשר
 35 לזדות בסוטה, דאפשר שנתמאה אבל הכא לא
 36 אפשר למאות שנים, דודאי אחד טהור. ואם
 37 תאמר. אם כן, מאי פריך מעיקרא: הוא ספק
 38 טומאה ברשות הרבים הוא, כלומר הביאו עשירם
 39 קרבן טהרה והא ספק טומאה ברשות הרבים
 40 דמטוירינן, בני מסוטה גמירין לה. ולא ילפינן
 41 דבר שאפשר להיות, וברא וברא אחד טמא ויש לומר. דספק טומאה ברשות הרבים לאו מסוטה גמירין לה. אלא כל חד וחד מוקמינן אחוקתיה. וילפינן ליה מיקא פקא מרדולין
 42 (יב) לעזמיר דבר אחוקתיה. אף על גב דהיא אחד טמא. כיון דלא ידעינן ליה. ואף על גב דבפרק קנא דדולין (שם) למוא דקא סלקא דרעיה קאמר תנה: הילכתא גמירי לה. ומשמע
 43 דהם דספק טומאה ברשות הרבים לאו משהו חזקה. אלא גענר מסוטה - במסקנא לא קאי הכי. ובמקום אחר, (כרית) מסכת נדה) מפורש בארוך.

דקתני

1 **גמרא איבעיא** ליה - האי דקאמרי במתניתין רבי אליעזר ורבי יהושע דאין דנין קל
 2 חומר, הכי קאמרי? מי אמרין? עצם כשעורה הלכה למשה מסיני דמיר מגלח עליו,
 3 ורביעת דם קל חומר ומצעם כשעורה דמיר מגלח עליו, ואין דנין קל חומר מהלכה. אי
 4 לא גמירי דתרווייהו גמירי לה מיקא. או דילמא הכי קאמר רביעית דם הלכה למשה
 5 מסיני דמטמא את האדם באהל, ועצם כשעורה
 6 קל חומר. כלומר ומצעם כשעורה קא גמירין
 7 קל חומר דברביעית דם הוא נזיר מגלח. קאמר
 8 ליה. אין דנין קל חומר מהלכה, שאין למדיין
 9 קל חומר ממירי ולא גמירי לה אלא מהלכה.
 10 אי לא דאחיא ליה מן המיקרא. תא שמע **עצם**
 11 כשעורה [הלכה] - שהגיד מגלח עליו.
 12 ורביעית דם קל חומר. ואין דנין קל חומר
 13 מהלכה.

הדרן עלך כהן גדול

הדרן עלך כהן גדול

1 **שני** נזירים שאמר להן אחד 'ראיתי אחד מבכם
 2 שנטמא, ואיני יודע איזה מבכם' - מגלחין,
 3 ומביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה, ואומר: 'אם
 4 אני הוא טמא - קרבן טומאה שלי, וקרבן טהרה
 5 שלך. ואם אני הוא הטהור - קרבן טהרה שלי,
 6 וקרבן טומאה שלך'. וסופרין שלשים יום, ומביאין
 7 קרבן טהרה, ואומר: 'אם אני הוא הטמא - קרבן
 8 טומאה שלי, וקרבן טהרה שלך, וזה קרבן טהרה.
 9 ואם אני הוא הטהור - קרבן טהרה שלי, וקרבן
 10 טומאה שלך, וזה קרבן טהרה. **גמרא** קתני: שני
 11 נזירים שאמר להם 'ראיתי אחד מבכם שנטמא, ואיני
 12 יודע איזה מבכם', ואמאי? כל ספק טומאה ברשות
 13 היחיד מביא וליפנין לה - מסוטה. מה סוטה - בעול
 14 ונבעלה, אף כל ספק טומאה ברשות היחיד - כגון
 15 דיקא ב' תרי. אבל הקא שני נזירים, והאי דקאי
 16 גבירון - הא מלתא, הנה ליה ספק טומאה ברשות
 17 הרבים, וכל ספק טומאה ברשות הרבים ספקו
 18 מוהור! - אמר רבה בר רב הונא: קאמר 'ראיתי
 19 טומאה שנוקד ביניכם'. אמר רב אשי: דיקא גמי,
 20 דקתני

אלא דבר שאפשר להיות, וברא וברא אחד טמא ויש לומר. דספק טומאה ברשות הרבים לאו מסוטה גמירין לה. אלא כל חד וחד מוקמינן אחוקתיה. וילפינן ליה מיקא פקא מרדולין
 (יב) לעזמיר דבר אחוקתיה. אף על גב דהיא אחד טמא. כיון דלא ידעינן ליה. ואף על גב דבפרק קנא דדולין (שם) למוא דקא סלקא דרעיה קאמר תנה: הילכתא גמירי לה. ומשמע
 דהם דספק טומאה ברשות הרבים לאו משהו חזקה. אלא גענר מסוטה - במסקנא לא קאי הכי. ובמקום אחר, (כרית) מסכת נדה) מפורש בארוך.

דקתני

14 **משנה** שני נזירים - שקיבלו עליהם נזירות
 15 כחד. שאמר להן אחד ראיתי את אחד מבכם
 16 שנטמא - ארי זה נאמן להחזיק בחוקט טומאה
 17 כל זמן שאין מבדושים אותו. דתא 'או יודע
 18 אלו טאתר כתוב (ויקרא ד.) או דודע אלו)
 19 מכל מקום. ואינו יודע איזה מבכם - משלימין
 20 לנזירותן. ומגלחין. ומביאין קרבן טומאה וקרבן
 21 טהרה בשותפתו. ואומר - אחד מהן. אם אני
 22 הוא ב' - ועדיין אינן מותרין לשתות ביון, לפי
 23 שיכול לומר על כל אחד שמא טמא היה
 24 ותגלחתו שגלח כעשוי היא גולתת טומאה.
 25 אלא חזרין וסופרין עוד שלשים יום. ומביאין
 26 קרבן טהרה כלבד מן השותפות. ואומר - אחד
 27 מהם: אם אני הוא הטמא - קרבן טומאה היה
 28 שלי, וקרבן טהרה שלך, וזה של כעשוי קרבן
 29 טהרה בו. ומעבשיו מותרין לשתות ביון.
 30 **גמרא** אבל הבא - כיון דהוה תלתא. שנים
 31 נזירים הואי דקאי גבייהו, אף על גב דקיימי
 32 ברשות היחיד, היא ליה ספק טומאה ברשות
 33 הרבים, דספקו טהור. אמר רבה בר רב הונא -
 34 כגון דקאים האחד כלבד, ואומר. ראיתי טומאה
 35 שנוקד לביניכם מבכמים, ודלא הוה ליה אלא
 36 תרי, כבועל ובעלת. דיקא נפי - דלא קאי
 37 בהדייהו. דקאמר 'ואיני יודע', דאילו הוה קאי
 38 בהדייהו - אי אפשר ליה דהוה ידע
 39 וקא

1 דקתני ואני יודע – דמשמע שלא נודע לו מעולם, משום לא היה ברוב, מולא קתני
2 "שבותי", והאם את עבד הקפץ – ובראשו, ושחורת הקפת. [באשה] בראש
3 האשה, שאינה אסורה בחקפה, דרשינולין כסמורן. כל שאינו בהשחחה אינו בחקפה.
4 והאם את עבד הקפץ וקן – דבספק גלחתי מצורע מגלח וקנו בתער, וקעבר בהשחחה
5 והאם וקפץ וקפץ אפסא

6 המקפה את הקטן חיוב – דכי כתיב רחמנא
7 "לא תקפו פאת" – אף אפאת דקטן
8 איהו. תפס
9 וידרך מאן מגלח לוחן – שראיה בניס קטנים
10 מלגלוחם ראשיהם עם פאותיהם.
11 אמר ליה חובב – אשתו היתה. ורב הונא
12 לטעמיה, דאמר בסמורן גביש מותרות
13 לחקף, דכיון דאינן באיסור תניקין – ליתנהו נמי
14 באיסור מדקף. חובה הקבירונו לבניה –
15 דאיסורא קא עביד; כוולא כוולא שני בוי, כשגנה
16 שיראתא מלפני השליט.
17 טברי תריווהו סבירא ליה הקפת כל דראש
18 שגנה הקפץ – רב רונא, דאמר: חובה
19 מגלחא ליה. אבל האל היה עובר, אף על פי
20 שגמלה כל ראש. וכן רב אריא דאמר חובה
21 הקבירונו לבניה – חובה נעשה. כמא פליגי
22 – מאי טעמיהו.

23 והני שיהויל ליתנהו בהשחחה ליתנהו
24 בחקפה – כן רב לוחת קפץ. כן לחוקף
25 אחרים, ואפילו לגדול מותרות. ורב אריא בר
26 אבהו סבר דאריא דהוקף ואחד תניקן במשמע –
27 פשטיה ודקראי ודאי לניקף אודר רחמנא, דהא
28 "פאת ראשבי" כתיב, דהיינו תניקן. ומיהו
29 מדקאמר "לא תקפ" ולא כתיב "לא תקופ" –
30 חסב הלאו גם על דמוקף, כדי לחקש מקף
31 לניקף. כל דהובא תניקן בר חיובא הוא –
32 כל מקף נמי בר חיובא הוא. והדא קטן, האיל
33 ונפיה לאו בר ענשין שרי, ולא מתייב – מקיף
34 ליה נמי לא מתייב. ואפילו איש שרי לאקפו
35 לקטן, ואין לחמנא מנה ליה לחלמור דרב אריא
36 בר אבהו סבר מותר לגדול לחקף את הקטן –
37 דמשמע ליה מדקאמר ליה ליה רב הונא וזידך מאן

38 מקף לוח – דמשמע לודי אפילו גדול מקף לקטן, אבל לודיך – מאן מקיף לחון? והאי לטייה הויי לפי סברתו רב רונא דאמר לגדול לחקף לקטן, ואמר ליה: כון דאסרת לגדול
39 לחקף לקטן – גם האשה אסורה לחקף לקטן. דלא סבירא ליה למרש' לרב אריא לדרוש: כל שיטנו בהשחחה ישנו בהקפת. לפטור אשה המקפת אחרים. ואף על גב דבקיודשן בפרק קמא
40 (להב) דרשינולין הכי: כל שיטנו בהשחחה ישנו בהקפה: כן לפטור נשים תניקפת – בהדיא דרשה מודה רב אריא. משום דפשטיה דקראי איירי בניקף. אבל מה שדורש רב הונא נמי "לא תקפ" אנוקף, אנוקף מלישאן דקראי – ודאי תניקפת וישחחתי וכן לפטור האשה המקפת אפילו לגדול – בהא דאי פליג רב אריא. ליתן לו לחקש הקפת להשחחה אבל בגמא דאיירי פשטיה דקראי. כגון
41 בניקף. והשחח פליגי מותריה: רב הונא סבר דראש שריא לחוקף. כן בודל כן קטן, והאיל ויגנה בהשחחה אינה בחקפה – כן לוחת בחקפה דאיירי ביה פשטיה דקראי. כן לחוקף אחרים.
42 ורב אריא סבר דהאי אשה פטורה מלוחת ניקפת מהקישא דהשחחה, דאיירי ביה פשטיה דקראי. אבל מלישאן ד"לא תקפ" דרשינולין מניה לחייב גם המקף – גם האשה חיבת בהחיא.
43 ולא נפשהו לחקפה, כיון דלא איירי ביה פשטיה דקראי, ועוברת בלאו אם הקפה לגדול. ופליגי נמי בקטן, דרב רונא סבר, גדול המקף את הקטן חיובי, ולא מותרתא ליה לרב
44 הונא למירש' דמשום דאפקי קראי בוך לישנא ד"לא תקפ" דמשמע אנוקף ואניקף לממר דהובא תניקף לאו בר חיובא מקף נמי פטור, דהיינו למוגרע מנגר' לא גברא – לא משמע
45 ליה. ורב אריא: סבר דלוחי ודאי אנוקף פאת – לטייה פאת תניקף. לטייה תניקף לאו בר חיובא – מקף נמי פטור. והיכרן גדול תניקף לקטן פטור. ותיא דקיימא לן כרב רונא. דאש' שריא לחקף
46 קטן, ותיא דהין לגדול, ודאי ודתימלוד אנוקף בפרק קמא ורבא מצינא (ג,ב). דקאמר: מאי בנייהו איש דאמר לאשה "אקיפי לי קטן", וקאמר דהיינו דלוחת אפשה לאו בר חיובא היא?
47 אלמא דאשה מותרת לחקף לקטן כרב הונא. ומדנקט נמי איש ולא איש – משמע נמי דאש תניקף לקטן חיובי, דהיינו נמי כרב הונא. והוה מצו למימר הוהם שהאיש אמר לאשה "אקיפי לי
48 גדול", כיון כוונתו אילו כרב הונא – אלא תגדול אל יאבה שמוע על שחקפני, כי הוא מתייב. אבל קטן לאו בר מחאה הוא, ולאו בר ענשין הוא. ואם האמר: ולרב אריא דקפ' מקיף
49 לניקף, הוה הדין תניקף נמי לניקף – ונימא: כל היבא דמקף את רב הונא – כן רב הונא – ויהיה מותר לוחת ניקף נמי חגויי שרי לומר: לרב אריא מקיף לניקף משקני, משום דמקף
50 חיובא דקראי אנוקף כתיב "לא תקפ" פאת – דהיינו פאת תניקף. לטייה תניקף לאו בר חיובא – מקיף נמי פטור. ותיא דקיימא לן כרב רונא. אבל שחתיקין כן חיובא. אף
51 אם אין המקף בר חיובא – אסור, דקראי אתי לאקפושי מקיף, דמשמע מלישאן ד"לא תקפ" – אנוקף. דמשמע מנופיה דפשטיה דקראי. אבל אין סברא לחקש נפשה דקראי. דהיינו תניקף
52 למקף, ולא משחמעה אלא מלישאן בעלמא "לא תקפ" ולא מנופיה דקראי. ותועי, דאם לאו כן – מצורע עביד אורי לאו דקפשה: והא אפשר לקיים שתייהם, שיקפיהו קטן ואשה וגויי אלא
53 שמוע מניה כפרשייתיה, ואם תאמר: ולרב הונא דלא משק מקיף לניקף, ואף על גב דניקף לאו בר חיובא הוא מתייב, אף על המקף את רב הונא לחקש לקטן דהיינו לחקש משום
54 דקטן אורי לכלל חיובי, דהשחח מניא לאו בר חיובא הוא. וטעמא דרב הונא לא תלי בהכי, אלא משום דלא משק מקיף לניקף. ותיא דלרב רבנן דרש' דרש' לומר: והאיל ומכין "פאת ראשבי" –
55 אישאלא קאי קראי, ולא אגויי. ונריך עיון במקף את האשה אי מתייב כמו בקטן לרב הונא. ל"פ' שנאמר לא תקפו יבול אם מצורע בין חלמוד לומר ראשו – קא סלקא דעתך השחח דמן
56 הדין לא אימציריך קראי למרדו לא עתשה דקפשה, דאף לא חשהו בכל קימן לו דקפפת כל דראש שמה הקפת.

1 וקא עברי – על לאו דקפשה, דגלחתי אינו לנורף, ויש בה משום לא תקפו. אמר
2 ששאל באשה וקפן – כגון שדיו שני זוירים הללו שתי נשים, או שני קטנים, ולא מתייב
3 אוקפשה. אמאי מנל – ארבע תלוחות? והא קא עבר בתרווה תלוחות קמייחא משום
4 לאו ד"לא תשחח את פאת וקן", שכן מגלח וכלו שעה, ואידך מנייהו קעבר משום
5 תלוחות וקא עברי השחחה גיטין, אמר ליה
6 רב ארי בר אבהו לרב הונא לודיך – דאמרת
7 דהקפית את הקטן חיובי, קטנים דאיתנהו
8 מגלחתי כל הראש, כדאריא דהיינו דאניש
9 דקמגלחי ליה כדו לה חברותן לאחר החולי, מאן
10 קמגלח ליה? אמר ליה חובב – כן שמה
11 דאשתו רב הונא. ודקסבר רב הונא דאשה לא
12 מיקפיש אוריא דקפפת דראש אריא אחרים
13 כלל, אמר ליה רב אריא תיקבירונו לבניה –
14 ולודיך דאמרת מהקפית את הקטן חיובי, כי
15 מקפת ליה אשה נמי חיבת. אבל לודיך –
16 אפילו גדול מהקפית את הקטן פטור, והוא הדין
17 נמי לאשה. וכן בגדול מהקפית את הגדול חיובי,
18 והוא הדין לאשה. מפי' תריווהו סבירא ליה
19 דקפפת כל הראש שמה הקפה – דהא הוה ליה
20 הקפת כל הראש לבניו רב רונא. במא פליגי
21 – כלומר, מאי איבא בנייהו, הונא דאמר
22 בגדול אמאי שרי באשה? והני נשי הואיל
23 וליתנהו בהשחחה – לית ליה לון – ליתנהו
24 בהקפה כלל, שאפילו אשה המקפת את הגדול
25 פטורה. ורב אריא בר אבהו סבר כי אמר רחמנא
26 לא תקפו אחרי תניקף ואחד תניקף בשמשע –
27 ודאש מילאת איתקש ניקף למקף, דכל היבא
28 לניקף חיובי – מקיף נמי חיובי, לא שני איל
29 שני אשה. והאי קטן הואיל ויהו נפשה לא
30 מתייב – משום דלאו בר ענשין הוא – דמקף
31 ליה נמי לא מתייב, ואפילו איש.
יבול

32 ודקתני "ואני יודע איהו כמס", ששמע מיפה. מ"מקלחין
33 ומביאין", ואמאי? וילמא לאו כמאין אינון, וקעבדי
34 הקפה! אמר שמואל: באשה וקפן – ולקמא בגדול,
35 וקפפת כל הראש לא שמה הקפה! מ"דלא מוקפין
36 לה הכי – ששמע מיפה קסבר שמואל: הקפת כל
37 הראש שמה הקפה. מר וזמנא מתייב לה לא
38 ששעתיא דשמואל אסופא: זויר שיהי טמא כספק
39 ומגולחט כספק – אוכל בקדשים לאחר ששים יום,
40 ונגמלה ארבע תלוחות. והא קעבדי הקפה! אמר
41 שמואל: באשה וקפן. אמר רב הונא: המקיף את
42 הקטן חייב הוא חיובי. אמר ליה רב אריא בר אבהו
43 לרב הונא: וידרך מאן מגלח לוחן? אמר ליה:
44 חובה – תקבירונו חובה לבניה. פלוחו שני דרב
45 אריא בר אבהו לא אקיים ליה ורעא ליה הונא.
46 מברי תריווהו סבירא הקפת כל הראש שמה הקפה,
47 כמא קמפליגי? – רב הונא סבר: "לא תקפו פאת
48 ראשבי ולא תשחח [את] פאת וקפן", כל שיש לו
49 השחחה – יש לו הקפה, והני נשי, הואיל ולייתנהו
50 בהשחחה – ליתנהו נמי בהקפה. ורב אריא בר
51 אבהו סבר: אחד המקיף ואחד תניקף כמ"שמע.
52 ואיתקש מקיף לניקף; כל המקיף תניקף מתייב –
53 מקיף בר עונשין הוא מתייב – מקיף נמי לא מתייב. וילמא הקפת כל הראש תנאי
54 הוא, דתנו רבנן: "ראשו", מה תלמוד לומר – לפי שנאמר "לא תקפו פאת ראשבי",
55 יבול

יבול אף מצורע — לא יקפו? תלמוד לומר 'ראשו'. יבול אף נזיר מצורע — משנתד
 מצרעתו בתוך ימי נזירותו, ולא יעבר תער על ראשו מאי לאו נמי הוא — דלמאן דאמר
 דהא 'ראשו' דרבינן במצורע לא אתיא אלא למרוד לא תעשה דנזיר, דילא יעבר תער
 על ראשו, קסבר משום לאו הדקפת לאו צריך, דאילו מצורע עקבד הדקפת כל לאו
 דראשו, הדקפת כל הראש לאו שמה הדקפת.

אמרי קרא — למרוד את לא תעשה תעשה
 נזירי, עשה — 'קודש יהיה גרל פריע', ואידי —
 דמצורע קראש — לא יקפוד, קסבר הדקפת כל
 הראש שמה הדקפת. אלא דבולי עלמא לאו שמה
 הדקפת — ומאן דתני לא גבי הדקפת — גבי נזיר —
 נזיא, ומאן דתני לא גבי הדקפת — לא משום
 דהדקפת דמגלה הדר מנייה, דהא לא תעשה
 קרא למרוד, משום הדקפת כל הראש לאו
 שמה הדקפת, מאן כי אצטרך קרא — דמקודש
 ברישא ודק מגלה יפו כתיב קרא רבי —
 כלומר, דכיון דאילו מגלה כולה בחד זמנא לא
 מייחבי, משום הדקפת כל הראש לאו שמה
 הדקפת, מי מק כתיבי דרמנא קרא, דאי עביד
 דרך איסור, דמקודש הדר מגלה — לא מייחבי?
 הוא שפי ערף וליגלח כולה, דקא מוקפס
 עשה דמצורע, וילא קא עבר על לאו דילא
 תקפוד? דחבי ערף טפי, כדריש לקיש, דאמר
 כל מקום שאלה רמנא עשה — בגון 'גדילים'
 תעשה לך, ולא תעשה — לא תלבש שענטור,
 לקיט את שדום — דלשולית של צמר ציצית
 של צמר, ולשולית של פשתן ציצית של פשתן,
 ואם אי אתה יכול לקיט את שניהן — בגון
 מגלה כבועתא, אלא דבולי עלמא הדקפת כל
 הראש שמה הדקפת — ולמאן דמיתיה לה לאו
 דראשו? דמצורע משום לאו הדקפת — משום
 דאשמועינן דאחי עשה הדר לא תעשה. ומאן
 דמוקי לה לקרא בניור ולא בהדקפת, קסבר גבי
 הדקפת לאו צריך למיכתב, דאחי עשה הדר לא
 תעשה, והילכך כי אצטרך קרא — למשיעי
 עשה ולא תעשה דבניור, ולמאן דמוקס ליה
 לקרא בניור למרוד את לא תעשה תעשה לאו
 נריא, מאן ליה — ואי אמרת, לא כל שכן
 הוא? ומה עשה הדר לא תעשה הדר לא תעשה לא
 כל שכן? הא לא אריא, משום דאריא למרוד?
 כדלמקא? מה לנזיר שכן ישנו בשאלה, משום
 דקיל וכולי האני עשה הדר לא תעשה שבו
 תאמר בשאר לאוין, והילכך נפקא ליה
 מ'גדילים', ולאן דנפקא ליה מ'טראש' —
 ללאו נריא, דאחי עשה הדר כדפרסינן; מה ללאו
 הדקפת שכן אינו שיה בכל, דבני אהרן ולא
 מאן אתרין מאן רחמנא, ומאי טעמא לאו בניור
 ליה מ'גדילים'? והא 'לבריבא אחי ארמא ימי'
 דהא מיתורא משמע דלדידי ממין כנה פתיל תכלת, וכתוב 'צמר ופשתים גדילים תעשה
 לך', ודברא ארתינא כתיב 'לא תלבש שענטור צמר ופשתים', ומסקין ליה 'גדילים תעשה
 לך', דמשמע מצמר ופשתים תעשה לך גדילים, מדום ולא מאן אתרין, דהא כירצא — צמר
 ופשתים פטורין בך, נפקא ליה מ'קנו' — דרבינן גבי מצורע, דנזיא: וקרו מה תלמוד
 דקתני עשה דמצורע 'זולת את כל שער, את ראשו ואת זקנו', וקוד עשה ולא תעשה דבזקן, לא תעשה — 'זופאת זקמך לא יגלח', עשה — 'קדושים יהיו אלצהרם', ולמאן
 דמפיק לראשו — גבי נזיר למרוד לא תעשה ועשה, לילקע מ'זוגין' אפר לך ולמפקדין — דאמרתי לך לנזיר מכות וזה ליה למילקע, הא דקיימא לך בעלמא ולא אחי עשה, בו; אמאי?
 גילף מכות הוא מצורע דאחי עשה הדר לא תעשה ועשה, והא דרין בכל התורה אלא מבחין לא ילפינן — דאיכא למפיקה מה לבחן — שכן לאו שאינו שיה בכל, בו, תאמר בניור
 שיהו שיה בכל, לכך הוצרך הכותב 'ראשו' גבי נזיר, למרוד את לא תעשה ועשה שבו, ואפילו הכי בעלמא לא ילפינן מניה, כדלמקא? מה לנזיר שכן ישנו בשאלה, תאמר בעלמא
 שאינו בשאלה, אבל כן מיהא מצורע נזירין, ואיל דבזקן לאו שאינו שיה בכל הוא, ונזיר שיה בכל אף על גב דארייהו בשאלה — אפילו הכי ערף ספי למילקע כן מצורע, משום
 דישנו שיה בכל, ולא למיגר נזיר מכות, דלאו שאינו שיה בכל הוא, ולמדך כביא דאחי עשה הדר מכות ערף ספי, משום דבזקן אינו בשאלה, דמיא דשרא מצורע, מאן שאנו שיה בניור,
 ולמאן

אמר רבא דבולי עלמא לא שמה הדקפת וכי אצטרך קרא ותיבא הדקפת הפאה ולמקודש
 גילח — אף על גב דאפשר לקיים שניהם, כגון שיגלח כל הראש, אחי עשה ד'גדילים'
 וחדו ליה, ופריך מדרש קוש, אלא דבולי עלמא שמה הדקפת, למאן דמוקי לראשו?
 למילקע למרוד לא תעשה ועשה, ודידני בניור דרבינן ביה 'תער לא יעבור על ראשו' וקודש
 דיהו — משום ולא נריא דאחי עשה הדר גדילים.

יבול אף מצורע בן — תלמוד לומר 'ראשו'. ותניא
 ארדף: "ראשו" מה תלמוד לומר? לפי שצאמר בני
 נזיר 'תער לא יעבר על ראשו', ויבול אף נזיר מצורע
 בן — תלמוד לומר 'ראשו'. מאי לאו תנאי היא;
 למאן דצאמר מנייה, קסבר: הקפת כל הראש לא
 גשהו תקפת, וכי אתא קרא — למרודי ביה לא תעשה
 ועשה. ואידין קבר: הקפת כל הראש שמה תקפת,
 וכי אתא קרא — למרודי לאו גרידי? — אמר רבא:
 דכופלי עלמא תקפת כל הראש לא שמה תקפת, וכי
 אתא קרא — בגון שצוקין ויבסוף גילח, בין דאילו
 גילחיה בחד זמנא — לא מיתייב, כי תקוף ויבסוף
 גילח — נמי לא מיתייב. ומי כתב קרא הכי? והאמר
 ראש לקיט: לא מיקום שאתה מוציא עשה ולא תעשה,
 ובוא עשה וידקה את לת! אלא, דכופלי עלמא תקפת
 כל הראש שמה תקפת, ומאן דמוקס לקרא למרודי
 לת ועשה — לאו גרידא מגליה? — ליה מ'גדילים'.
 דאמר קרא "לא תלבש שעמנו", ותניא: "לא תלבש
 שעמנו" — הא גדילים תעשה לך מזה. ומאן דנפקא
 ליה מ'ראשו' מאי טעמא? לא נפקא ליה מ'גדילים'?

אמר לך: למרדבא הוא דאתא. דרבא רמי: פתיב
 ותניו על ציצית הקנה" — מין פנה? וקרא רמי: פתיב
 וכתוב 'צמר ופשתים ידוין', הא כירצא? צמר ופשתים
 פוטורים בין כמין בין שלא כמין, שאר מינין —
 כמין פוטורין, שלא כמין — אין פוטורין. והאי תנא
 דמפיק ל'ראשו' ללאו גרידא, דאחי עשה ודחי את
 לא תעשה ועשה מנלן? — נפקא ליה מ'קנו'. דתניא:
 "קנו" מה תלמוד לומר? לפי שצאמר 'זופאת זקמך
 לא יגלח', ויבול אף בנה מצורע בן — תלמוד לומר
 ליה מ'קנו'! — ומאן דמפיק ליה ל'ראשו' לעשה ולא תעשה,
 דאי
 דמאן דמפיק ליה ראש ללאו גרידא דאחי
 עשה הדר לא תעשה ועשה — דיכא
 דאחי עשה בכל מגליה? נפקא ליה מ'זוקר'
 כדמרשח והלך, ואין לתמהא אמאי פשיטא
 לתלמוד דרדיש לומר דאי סלקא דעתך ולא
 אחי עשה הדר לא תעשה שכיאו בכל,
 בכל — אם כן למאן דמפיק דראשו ללאו גרידא,
 ולא ערש גדילים — הא קיימא לן בכל זוכתי
 דאחי עשה הדר לא תעשה ופירא, אפילו הוה
 בכל, מגלן? אי מהקפה — שכן אינו שיה בכל,
 אלא דאי לנפיה ולא אצטרך, דאפילו לאו
 תעשה הדי בשאינו שיה בכל, כדמרשח ואילו
 עשה הדי בשאינו שיה בכל — תנידו ענין לשה
 בכל. ומשום הכי פשיטא, וקא בעי מגלן דרדי
 עשה לא תעשה ועשה בשאינו שיה בכל, דסוגיא
 דמיק קמא דיבמות (הא) סבירא ליה לתלמוד
 כסוגיא דין, דסלקא דעתך דקרא דראשו אתא
 לאשמועינן דהא גופה הדקפת כל הראש שמה
 הדקפת, ולא כמסקנא כסוגיא דרין דידעינן ליה
 מסברא, דפרשיטין. נפקא ליה מצורע — דרבינן
 במצורע, מה בא לתלמוד הלא כתיב נאמר 'זולת את כל שער, ואת ראשך ואת זקמך — דתא,
 ביה לא תעשה והשתחתה, ועשה דקדושים יהיו', והא דרבינן 'זולת כל שער' — נזיק
 בגמטרו פאתוין.

יבול אף מצורע בן — תלמוד לומר 'ראשו'. ותניא
 ארדף: "ראשו" מה תלמוד לומר? לפי שצאמר בני
 נזיר 'תער לא יעבר על ראשו', ויבול אף נזיר מצורע
 בן — תלמוד לומר 'ראשו'. מאי לאו תנאי היא;
 למאן דצאמר מנייה, קסבר: הקפת כל הראש לא
 גשהו תקפת, וכי אתא קרא — למרודי ביה לא תעשה
 ועשה. ואידין קבר: הקפת כל הראש שמה תקפת,
 וכי אתא קרא — למרודי לאו גרידי? — אמר רבא:
 דכופלי עלמא תקפת כל הראש לא שמה תקפת, וכי
 אתא קרא — בגון שצוקין ויבסוף גילח, בין דאילו
 גילחיה בחד זמנא — לא מיתייב, כי תקוף ויבסוף
 גילח — נמי לא מיתייב. ומי כתב קרא הכי? והאמר
 ראש לקיט: לא מיקום שאתה מוציא עשה ולא תעשה,
 ובוא עשה וידקה את לת! אלא, דכופלי עלמא תקפת
 כל הראש שמה תקפת, ומאן דמוקס לקרא למרודי
 לת ועשה — לאו גרידא מגליה? — ליה מ'גדילים'.
 דאמר קרא "לא תלבש שעמנו", ותניא: "לא תלבש
 שעמנו" — הא גדילים תעשה לך מזה. ומאן דנפקא
 ליה מ'ראשו' מאי טעמא? לא נפקא ליה מ'גדילים'?

אמר לך: למרדבא הוא דאתא. דרבא רמי: פתיב
 ותניו על ציצית הקנה" — מין פנה? וקרא רמי: פתיב
 וכתוב 'צמר ופשתים ידוין', הא כירצא? צמר ופשתים
 פוטורים בין כמין בין שלא כמין, שאר מינין —
 כמין פוטורין, שלא כמין — אין פוטורין. והאי תנא
 דמפיק ל'ראשו' ללאו גרידא, דאחי עשה ודחי את
 לא תעשה ועשה מנלן? — נפקא ליה מ'קנו'. דתניא:
 "קנו" מה תלמוד לומר? לפי שצאמר 'זופאת זקמך
 לא יגלח', ויבול אף בנה מצורע בן — תלמוד לומר
 ליה מ'קנו'! — ומאן דמפיק ליה ל'ראשו' לעשה ולא תעשה,
 דאי
 דמאן דמפיק ליה ראש ללאו גרידא דאחי
 עשה הדר לא תעשה ועשה — דיכא
 דאחי עשה בכל מגליה? נפקא ליה מ'זוקר'
 כדמרשח והלך, ואין לתמהא אמאי פשיטא
 לתלמוד דרדיש לומר דאי סלקא דעתך ולא
 אחי עשה הדר לא תעשה שכיאו בכל,
 בכל — אם כן למאן דמפיק דראשו ללאו גרידא,
 ולא ערש גדילים — הא קיימא לן בכל זוכתי
 דאחי עשה הדר לא תעשה ופירא, אפילו הוה
 בכל, מגלן? אי מהקפה — שכן אינו שיה בכל,
 אלא דאי לנפיה ולא אצטרך, דאפילו לאו
 תעשה הדי בשאינו שיה בכל, כדמרשח ואילו
 עשה הדי בשאינו שיה בכל — תנידו ענין לשה
 בכל. ומשום הכי פשיטא, וקא בעי מגלן דרדי
 עשה לא תעשה ועשה בשאינו שיה בכל, דסוגיא
 דמיק קמא דיבמות (הא) סבירא ליה לתלמוד
 כסוגיא דין, דסלקא דעתך דקרא דראשו אתא
 לאשמועינן דהא גופה הדקפת כל הראש שמה
 הדקפת, ולא כמסקנא כסוגיא דרין דידעינן ליה
 מסברא, דפרשיטין. נפקא ליה מצורע — דרבינן
 במצורע, מה בא לתלמוד הלא כתיב נאמר 'זולת את כל שער, ואת ראשך ואת זקמך — דתא,
 ביה לא תעשה והשתחתה, ועשה דקדושים יהיו', והא דרבינן 'זולת כל שער' — נזיק
 בגמטרו פאתוין.

יבול אף מצורע בן — תלמוד לומר 'ראשו'. ותניא
 ארדף: "ראשו" מה תלמוד לומר? לפי שצאמר בני
 נזיר 'תער לא יעבר על ראשו', ויבול אף נזיר מצורע
 בן — תלמוד לומר 'ראשו'. מאי לאו תנאי היא;
 למאן דצאמר מנייה, קסבר: הקפת כל הראש לא
 גשהו תקפת, וכי אתא קרא — למרודי ביה לא תעשה
 ועשה. ואידין קבר: הקפת כל הראש שמה תקפת,
 וכי אתא קרא — למרודי לאו גרידי? — אמר רבא:
 דכופלי עלמא תקפת כל הראש לא שמה תקפת, וכי
 אתא קרא — בגון שצוקין ויבסוף גילח, בין דאילו
 גילחיה בחד זמנא — לא מיתייב, כי תקוף ויבסוף
 גילח — נמי לא מיתייב. ומי כתב קרא הכי? והאמר
 ראש לקיט: לא מיקום שאתה מוציא עשה ולא תעשה,
 ובוא עשה וידקה את לת! אלא, דכופלי עלמא תקפת
 כל הראש שמה תקפת, ומאן דמוקס לקרא למרודי
 לת ועשה — לאו גרידא מגליה? — ליה מ'גדילים'.
 דאמר קרא "לא תלבש שעמנו", ותניא: "לא תלבש
 שעמנו" — הא גדילים תעשה לך מזה. ומאן דנפקא
 ליה מ'ראשו' מאי טעמא? לא נפקא ליה מ'גדילים'?

1 נזיר מן בני לאו יליף שכן לאו שאינו שוה בכל הוא – והשתא הוה מצי למיפרך. אמאי
2 לא ולפינן מנייר דעלמא דאחי עשה רוחי לא תעשה ועשה, אפילו שוה בכל. דמייר
3 שוה בכל הוא? ולמסקנא נתיא, דפרכינן בסמוך; מה לנייר שכן ישנו בשאלה.

4 **ולמאן** דאמר רבא גמיר בנייר זקנו למיה לי – לתנן פירש החלומן בן דכותיה קיימא. גם
5 לתנן שניה לשנו. דקאמר לעיל
6 דלמאן דמפיך דראשוי לעשה ולא תעשה במניא
7 ליה לדכותיא, למילף דתגלות מצורע בתער
8 הוא. דאילו מדראשוי נזיר ולא נפקא. דסדריא
9 לן כנאן דאמר פרק שלשה מנייר (גזר מא) דנזיר
10 חיוב בכל מעבירין, ולחבי איצטריך זקנר, דאילו
11 השתתן אקנה איהו אלא בתער, בדמפרש ואזיל.
12 וצריך עיון: כי פרך זקנו למיה לי, אמאי לא
13 מצינן לטעמיך דאזי קיימא לן דאחי עשה דוחה
14 לא תעשה ועשה, גלף מנייר מצורע דודי. אלא
15 מאי את לך למימר – מה לנייר שכן ישנו
16 בשאלה.

17 **ולמאן** דמפיך ראשו ללאו גיריא למיה לי –
18 לכתוב זקנר לבו, ומשמע זקנו ובי
19 דבחן בין זקנו וירשאל, ומינה שמעינן (בין) לא
20 תעשה גיריא, ומינה שמעינן לא תעשה
21 ועשה ומכניה, ומקרא מלא דירב הכתובו ואף על
22 בב דראשוי נמי מקרא מלא הוא, ולא בני
23 לאוקמי לאזי בראש גיריא, ולא דאחי עשה
24 שכל – שניא הים ושני לוחן קו, לא דהקפא ולא
25 דנזיר יתער לא יעבור – הילכך לא מסתברא
26 ליה למימר כולי האי דפירא מלא, לאוקמי אפילו
27 בראשו דנזיר. חילוף השתתח חוקן – הכל לא
28 אחד הוא. כי דירשאל לא תשתתח פאת חזק
29 בין דבדניהו ופאת זקנם לא יגלחו. הילכך נראה
30 למר דאוקמי מלא דירב הכתוב, דעשה דמזרוע
31 דיוקנר דידהו בין לאו וירשאל בין לאו דבדניהו.
32 כיון דאדוהי ארת היא.

33 **הרב** רבנן רבא והשתא מצי לשנוי דאי מוזיקר
34 איבא למיפרך שכן לאו שאינו שוה בכל
35 הוא וליתיה בנשיב. ואיצטריך דראשוי דאם אינו
36 ענין ללאו שאינו שוה בכל – תניחו ענין לשוה
37 שכל, ונראה דסלקא עתתיה דשקוליה קו, ולכך
38 מודה לו דלא תעשה גיריא השוה בכל כמו לא
39 תעשה ועשה שאינו שוה בכל, אלא האריך יותר, דאידיד דבעי לאסוקי דך פירכא – מסיק
40 ואילו לבולי צדיד דפירכתי, ומשני: כון מנייר לא יליף שכן ישנו בשאלה, וגזיר מכתל לא
41 יליף – שכן לאו שאינו שוה בכל, ובעלמא לא יליפין מנייהו. משום דאיבא למיפרך
42 כדאמרון, וקשה לדרם. דמאי קאמר "כון מנייר לא יליף"? כיון לימא דבחן איצטריך משום
43 תער, דבעינן כון במצורע כדאם אמרונן ועור קשה לו דקא פירש למאן דאמר "דראשוי ללאו גיריא, וקמזרח ליה למאן דאמר "דראשוי לנייר אתא, ומקאמר: כון מנייר לא יליף כיון לכוך
44 גיריא לדרם לפרש: רממשע ליה השתא. כיון דמסקנין ריוקנר אתא לאשמעתינן תער, מעתה דאית ליה דראשוי אתא ללאו גיריא – מנלן דנזיר מצורע מגלח ונזיר מצורע אלא
45 על כרחי צריך למר דמקרא מלא דרב הכתוב, דכיון דקרא סתמא כתב – מיידי בכל ענין, בין שזאן כתב בין שזאן נזיר, ולמה לי למיכתב זקנר? ואם אתא-הוה אלא שפיר איצטריך לאשמעתינן
46 תגלחת מצורע בתער ויש לומר, דחבי פרך: למה ליה לתנן דלעיל לאיתוי זקנר למילף רכות מצורע מותר בתגלחת, דקתינו זקנר מה תלמוד לומר כיון דראשוי שמעינן, אפילו מיר
47 מצורע מגלח ראשו, אף על גב דאיבא מלא דרב הכתוב, דמנייהו שמעתינן שום בון מצורע מגלח ראשו, ואפילו חבי, אי לא רכתב רומנא זקנר לאו היה שמעינן כון בדפרישהו, שכן ישנו בשאלה, ואי כתב
48 זקנר – לא היה שמעינן יותר, שכן לאו שאינו שוה בכל, ולפי מסקנא זו, חנא דמוקי דראשוי ללאו גיריא – הוא חזין דשמעינן מניה ולא ועשה, ומה שהוכיח לאו דהקפא גיריא – גלולת
49 ונזיר, דסביר דלאו זקנר דראשוי רוקנר – אפילו לאו גיריא לא היה ידעינן שיהא עשה דוחה אותו, דקרא דבדילים הוה מקומינן ליה לכרברבא, ובעלמא לא יליפין כדאמרון,
50 כלומר, דאיבא למיפרך מה לכתב שכן לאו שאינו שוה בכל, למה לומר שכן ישנו בשאלה, ואם אתא-הוה גילף ומתריזיה במה הוצו ואומר רבינו יתחק: דאיבא למיפרך: מה לעשה דמזרוע
51 דאיבא שלום חבי, ובכי ויהי גונאן אצטריך פירש ידלוחת און, ולפי מסקנא זו, חנא דמוקי דראשוי ללאו גיריא – הוא חזין דשמעינן מניה ולא ועשה, ומה שהוכיח לאו דהקפא גיריא – גלולת
52 דאיבא שלום חבי, ומאי את לך לומר? – משום "לא יכחש גביר" כדרשנין בסמוך, והא בר נמי בתער קאמרו בעין תער. **אמר** רב
53 מיקל אדם כל גופו בתער מותבי מיהו זה לוקח – משום "לא יכחש גביר" כדרשנין בסמוך, והא בר נמי בתער קאמרו בעין תער. **אמר** רב יוחנן
54 המעביר בית השחי בזה הוה חזיר זה לוקח – מיתביי העברת בית אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים, וזהו מצי לסיעיה במייתא דלעיל, אלא ריחא ליה לשנוי: מאי לוקח – דרבנן,
55 דלא לפגול ברייתא אחריד, רבי יוחנן אף במספרים אוסי, ומשמע דרבי יוחנן פליג ארבי.

1 ולמאן דמוקים ליה לתיא ראשו גמיר – וליף כון מנייר, אם כן למה לי דכתב רומנא
2 זקנר? במצורע? מיכתי ליה – לתגלות מצורע שיהא בתער ולא במלקט ורדיטינו,
3 וכדנתיא: זקנם לא יגלחו, יבול אפילו מצורע – תלמוד לומר זקנר, התיב במצורע מה
4 שאשר הכתוב גבי גילוח זקן, שלא ארס הכתוב אלא בתער שיששה השתתח, אבל
5 במלקט ורדיטינו לא, וכדאמרינן פירש שאלה

6 מניין (גזר מ.ב.) דלא ספק יתערך עיבי במלקט
7 ורדיטינו נמי מצוה קעביר – לשחוק קרא מניה
8 ותו ולא מילא תיבי ביה תער – מוטב דליתיה
9 במלקט ורדיטינו משום דרשי לקיש, דאמר כן
10 מקום שאתה מוצא וכו', ולמאן דמפיך ליה
11 לתיא "ראשו" לעשה ולא תעשה דבנזיר,
12 איצטריך ליה זקנר לתגלות דמזרוע בתער,
13 אלא למאן דמפיך ליה לתיא "ראשו"
14 גיריא – למה ליה למיכתב זקנר? כולל? אי
15 משום עשה ולא תעשה – ליכתוב רומנא
16 דראשוי ותו לא, והוי משמע דלמירוד לאו
17 גיריא קאתי, לאו דילא תקופר, ומשמע נמי
18 למירדשהו ביו נזיר, דהאי קרא שקול הוא, דלא
19 מסתיים מדיבא קאי, ומשום דכי את לך למימר
20 שביאנו ענינא ממנא לשלם איצטריך למיכתב
21 זקנר? משום למירוד עשה ולא תעשה דרבחן,
22 דאי אמרת דלא ליכתוב זקנר, וכי אתא
23 דראשוי למירוד עשה ולא תעשה דבנזיר הוא
24 שכל – אבתי ליכא למיגמר מניה עשה ולא
25 תעשה דרבחן, משום דאיבא למיפרך: מה לנייר
26 שכן ישנו בשאלה, ואי אמרת נמי דהאי "ראשו"
27 משום עשה ולא תעשה דרבחן הוא אחת –
28 אבתי לית לך למילף מניה עשה ולא תעשה
29 דבנזיר, משום דאיבא למיפרך כדאמרון, דאי
30 מנייר איבא למיפרך: מה לנייר שכן ישנו
31 בשאלה, ואי אמרו – מה לכתב שכן לאו שאינו
32 שוה בכל, והילכך איצטריך ליה זקנר לעשה
33 ולא תעשה דרבחן, וראשוי ללאו גיריא. **אמר**
34 רב מיקל אדם כל גופו בתער – ואין בו משום
35 ילא יכחש גביר שמלת אשה, המעביר עיני
36 שבתי השחי – תחת אפילו זייל, כעין תער –
37 שגזא במספרים בסמוך לבשר, בעין תער. מיתבי –
38 הקבית עיני – של כל גופו, כעין שבתי השחי
39 ושבתי הישהו – אינה מדברי תורה, ואת אמרת דלוקח, מאי לוקח – דאמרי, כמות
40 מדרות מורבגן.

איבא

1 לכוך
2 לכוך
3 לכוך
4 לכוך
5 לכוך
6 לכוך
7 לכוך
8 לכוך
9 לכוך
10 לכוך
11 לכוך
12 לכוך
13 לכוך
14 לכוך
15 לכוך
16 לכוך
17 לכוך
18 לכוך
19 לכוך
20 לכוך
21 לכוך
22 לכוך
23 לכוך
24 לכוך
25 לכוך
26 לכוך
27 לכוך
28 לכוך
29 לכוך
30 לכוך
31 לכוך
32 לכוך
33 לכוך
34 לכוך
35 לכוך
36 לכוך
37 לכוך
38 לכוך
39 לכוך
40 לכוך

איבא

1 **איבא דאמרי** – בדחדיא מפרש רבי חיאי משום "לא ילבש גבר שמלת אשה" ואשה
 2 דרכה בכך, שהוא ניוול לה כשיש לה שער. ותנא קמא – דסבר דאינה אלא מדברי
 3 סופרים. מאי דריש בהאי "לא ילבש" אם ללבש שלא – כלומר, ואם אמר לך
 4 הדין שלא ילבש האיש שמלת אשה – לכך לא קרא הכתוב "ותעבה היא". אלא למה
 5 הוא בא – שלא ילבש האיש שמלת האשה
 6 וילך וישב בן העמים. שיש לחוש משום ייחוד.
 7 בבלי ויין למלחמה – כדמתרגמינן ללא יחא
 8 תיקון ויין דגביר. תלמוד לומר לא יחא כלי גביר
 9 על אשה – וזה שמענו בענין אשת חבר הקנין.
 10 שלא הרגו לסיסרא בבלי ויין, אלא כמו
 11 שנאמר "ידה ליתר תשלחנה" (שופטים ה). שלא
 12 יתקן איש בתיקוני אשה – דהכי מתרגמינן ליה
 13 – שלא יחולק ושלא יפרכס בבגדי צעונים של
 14 אשה. חוינאי ליה לרבי יוחנן דלית ליה – שיער
 15 בבית השחי. אינלא בית השחי – כי הוה
 16 משלחו בתפוש מנייה לנגידה. דין מן הביאי
 17 הוא – דיעדע דאסור להעביר בית השחי.
 18 ללח – במספרים בית השחי. הוא קא גזיל –
 19 וקא מציע ליה לאינש. בר פתחי – בגו של
 20 תלמוד הבבלי. בגול יש לו – לאתו שער, כיון
 21 שגזיל יתרו ממה שאדם יבול לסובלו – נזיר
 22 מנאלי. (ניז) מזה לוחך – בבית השחי ביה.
 23 כדי להעביר את הישער. מהו לוחך בבגדו –
 24 כגוד בית השחי, כדי שיהא נזיר על ידי חובקו.
 25 אפרי ליה מוחי – הואיל ואינו נוגע בשער אלא
 26 בבגדו. **איבא דאמרי** – דכי קמיעינא ליה
 27 בתפלה בבגדו מאי? כלומר, המתפלל מהו
 28 לוחך בבגדו כדי שישלח כניס ממנו, והואיל ואינו
 29 נוגע בשער. אמר ליה אסור ולית הלהבת
 30 במוחיה – במשה דכיון דאניו נוגע בבגדו מוחו.
 31 לוחך = כמו שור המתחנך כבכול (בבא קמא
 32 מדא).

1 **איבא דאמרי** – בדחדיא מפרש רבי חיאי משום "לא ילבש גבר שמלת אשה" ואשה
 2 דרכה בכך, שהוא ניוול לה כשיש לה שער. ותנא קמא – דסבר דאינה אלא מדברי
 3 סופרים. מאי דריש בהאי "לא ילבש" אם ללבש שלא – כלומר, ואם אמר לך
 4 הדין שלא ילבש האיש שמלת אשה – לכך לא קרא הכתוב "ותעבה היא". אלא למה
 5 הוא בא – שלא ילבש האיש שמלת האשה
 6 וילך וישב בן העמים. שיש לחוש משום ייחוד.
 7 בבלי ויין למלחמה – כדמתרגמינן ללא יחא
 8 תיקון ויין דגביר. תלמוד לומר לא יחא כלי גביר
 9 על אשה – וזה שמענו בענין אשת חבר הקנין.
 10 שלא הרגו לסיסרא בבלי ויין, אלא כמו
 11 שנאמר "ידה ליתר תשלחנה" (שופטים ה). שלא
 12 יתקן איש בתיקוני אשה – דהכי מתרגמינן ליה
 13 – שלא יחולק ושלא יפרכס בבגדי צעונים של
 14 אשה. חוינאי ליה לרבי יוחנן דלית ליה – שיער
 15 בבית השחי. אינלא בית השחי – כי הוה
 16 משלחו בתפוש מנייה לנגידה. דין מן הביאי
 17 הוא – דיעדע דאסור להעביר בית השחי.
 18 ללח – במספרים בית השחי. הוא קא גזיל –
 19 וקא מציע ליה לאינש. בר פתחי – בגו של
 20 תלמוד הבבלי. בגול יש לו – לאתו שער, כיון
 21 שגזיל יתרו ממה שאדם יבול לסובלו – נזיר
 22 מנאלי. (ניז) מזה לוחך – בבית השחי ביה.
 23 כדי להעביר את הישער. מהו לוחך בבגדו –
 24 כגוד בית השחי, כדי שיהא נזיר על ידי חובקו.
 25 אפרי ליה מוחי – הואיל ואינו נוגע בשער אלא
 26 בבגדו. **איבא דאמרי** – דכי קמיעינא ליה
 27 בתפלה בבגדו מאי? כלומר, המתפלל מהו
 28 לוחך בבגדו כדי שישלח כניס ממנו, והואיל ואינו
 29 נוגע בשער. אמר ליה אסור ולית הלהבת
 30 במוחיה – במשה דכיון דאניו נוגע בבגדו מוחו.
 31 לוחך = כמו שור המתחנך כבכול (בבא קמא
 32 מדא).

1 **איבא דאמרי** – בדחדיא מפרש רבי חיאי משום "לא ילבש גבר שמלת אשה" ואשה
 2 דרכה בכך, שהוא ניוול לה כשיש לה שער. ותנא קמא – דסבר דאינה אלא מדברי
 3 סופרים. מאי דריש בהאי "לא ילבש" אם ללבש שלא – כלומר, ואם אמר לך
 4 הדין שלא ילבש האיש שמלת אשה – לכך לא קרא הכתוב "ותעבה היא". אלא למה
 5 הוא בא – שלא ילבש האיש שמלת האשה
 6 וילך וישב בן העמים. שיש לחוש משום ייחוד.
 7 בבלי ויין למלחמה – כדמתרגמינן ללא יחא
 8 תיקון ויין דגביר. תלמוד לומר לא יחא כלי גביר
 9 על אשה – וזה שמענו בענין אשת חבר הקנין.
 10 שלא הרגו לסיסרא בבלי ויין, אלא כמו
 11 שנאמר "ידה ליתר תשלחנה" (שופטים ה). שלא
 12 יתקן איש בתיקוני אשה – דהכי מתרגמינן ליה
 13 – שלא יחולק ושלא יפרכס בבגדי צעונים של
 14 אשה. חוינאי ליה לרבי יוחנן דלית ליה – שיער
 15 בבית השחי. אינלא בית השחי – כי הוה
 16 משלחו בתפוש מנייה לנגידה. דין מן הביאי
 17 הוא – דיעדע דאסור להעביר בית השחי.
 18 ללח – במספרים בית השחי. הוא קא גזיל –
 19 וקא מציע ליה לאינש. בר פתחי – בגו של
 20 תלמוד הבבלי. בגול יש לו – לאתו שער, כיון
 21 שגזיל יתרו ממה שאדם יבול לסובלו – נזיר
 22 מנאלי. (ניז) מזה לוחך – בבית השחי ביה.
 23 כדי להעביר את הישער. מהו לוחך בבגדו –
 24 כגוד בית השחי, כדי שיהא נזיר על ידי חובקו.
 25 אפרי ליה מוחי – הואיל ואינו נוגע בשער אלא
 26 בבגדו. **איבא דאמרי** – דכי קמיעינא ליה
 27 בתפלה בבגדו מאי? כלומר, המתפלל מהו
 28 לוחך בבגדו כדי שישלח כניס ממנו, והואיל ואינו
 29 נוגע בשער. אמר ליה אסור ולית הלהבת
 30 במוחיה – במשה דכיון דאניו נוגע בבגדו מוחו.
 31 לוחך = כמו שור המתחנך כבכול (בבא קמא
 32 מדא).

1 **איבא דאמרי** – בדחדיא מפרש רבי חיאי משום "לא ילבש גבר שמלת אשה" ואשה
 2 דרכה בכך, שהוא ניוול לה כשיש לה שער. ותנא קמא – דסבר דאינה אלא מדברי
 3 סופרים. מאי דריש בהאי "לא ילבש" אם ללבש שלא – כלומר, ואם אמר לך
 4 הדין שלא ילבש האיש שמלת אשה – לכך לא קרא הכתוב "ותעבה היא". אלא למה
 5 הוא בא – שלא ילבש האיש שמלת האשה
 6 וילך וישב בן העמים. שיש לחוש משום ייחוד.
 7 בבלי ויין למלחמה – כדמתרגמינן ללא יחא
 8 תיקון ויין דגביר. תלמוד לומר לא יחא כלי גביר
 9 על אשה – וזה שמענו בענין אשת חבר הקנין.
 10 שלא הרגו לסיסרא בבלי ויין, אלא כמו
 11 שנאמר "ידה ליתר תשלחנה" (שופטים ה). שלא
 12 יתקן איש בתיקוני אשה – דהכי מתרגמינן ליה
 13 – שלא יחולק ושלא יפרכס בבגדי צעונים של
 14 אשה. חוינאי ליה לרבי יוחנן דלית ליה – שיער
 15 בבית השחי. אינלא בית השחי – כי הוה
 16 משלחו בתפוש מנייה לנגידה. דין מן הביאי
 17 הוא – דיעדע דאסור להעביר בית השחי.
 18 ללח – במספרים בית השחי. הוא קא גזיל –
 19 וקא מציע ליה לאינש. בר פתחי – בגו של
 20 תלמוד הבבלי. בגול יש לו – לאתו שער, כיון
 21 שגזיל יתרו ממה שאדם יבול לסובלו – נזיר
 22 מנאלי. (ניז) מזה לוחך – בבית השחי ביה.
 23 כדי להעביר את הישער. מהו לוחך בבגדו –
 24 כגוד בית השחי, כדי שיהא נזיר על ידי חובקו.
 25 אפרי ליה מוחי – הואיל ואינו נוגע בשער אלא
 26 בבגדו. **איבא דאמרי** – דכי קמיעינא ליה
 27 בתפלה בבגדו מאי? כלומר, המתפלל מהו
 28 לוחך בבגדו כדי שישלח כניס ממנו, והואיל ואינו
 29 נוגע בשער. אמר ליה אסור ולית הלהבת
 30 במוחיה – במשה דכיון דאניו נוגע בבגדו מוחו.
 31 לוחך = כמו שור המתחנך כבכול (בבא קמא
 32 מדא).

זכר. דני נזירים – פרק שמיני דף טז עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזליץ) רנ"ד

1 **ומי שומע לו** — אם [אין] רעהו לידו בניו, [ולו] שידור בנגוד. **מי** שומע לו שידור
2 בנגוד בניו — בזה הדין, מספק להיות נזיר. אלא הוא לבדו מביא לסוף שלשים יום
3 חטאת העוף. וזהו חוקו של עולת העוף, ולא חש פרישתו. **ועולת** בהמה — כדי לגלגל על אחד
4 מדרגים, ואומר בו, ואסור לשחוט ביק, ורשעא היה טמא. וסופר עד שלשים יום ומביא
5 קרבן טהרה — חטאת ועולה ושלמים. ואם טהור
6 הייתי אומר, העלה הראשונה חובה, ולא מי
7 בלא עלת חובה בירושלם ראשון, שצריך לכל
8 הפחות לזלג על אחד מדרגים. והוא חש פרישתו. **קרנב**,
9 חטאת והשלמים. ועלה זו שבאה נכשיו —
10 נרבה.

11 **נמצא** מביא קרבנותיו לחצאן — דאם טהור
12 ודה — עלה הראשונה חובה, כפרשית.
13 ובגילוח שני מביא חטאת ושלמים. ורבי אבהו מצי
14 אחד עמו ואני יכול לשחוט בענין אחר, שבין
15 שהוא ספק טמא, ובסוף שלשים אינו רשאי לגלגל
16 בלא הבאת קרבנותיו, ונהיאי בפרק שני נזיר
17 (ד.ב.) נזיר שבלי נזיר, [ולקוח על הנזמא, ואינו]
18 לקוח על התגלח.

19 **אבל** יהוה הבמים לזרובן בן זמא — דלא אימפת
20 לו אם עמבא לחצאן, הדלא לא ימצא את
21 שידור **וליייתו**, ארזבי ידועש פריך.
22 כלומר, וביא לחצאן ומה בקרב ומשנה אין הכי
23 נמי, ולא אמר רבי ידועש אלא לחדר התלמידים.
24 **אמר** רב נתן בר יצחק מאי ליבעב רבי ידועש
25 לדיקה ללא ליסור — אלא אפרשט בעון אחר טמא
26 ליבעב רבי ידועש לדיקה דלא ליסור. פירושו: לבני
27 מעים שלא יסורו. ודיבון שיבטא שידור
28 בנגוד בניו, אם כן לסוף שלשים יום שבגלגולין
29 שניתן — שניתן ארכים לזניף החלב, ותגלחת
30 שניתן היא לפני תנופה — אם כן סיחה החלב
31 במה שיאחרו להקטיר אותו עד שתי תגלחות.
32 ורבי דלי מל אחד מזה כן היא לטביל עלמא
33 שבמביא קרבן טומאה וטהרה — דהא דאי ואני
34 אפשר להקטיר בענין אחר, אבל סיפא פריך שידור
35 ואפשר להקטיר בתקנת בן זמא, בלא נזירות
36 אחרת, ולא לה למטר לרבי ידועש שידור
37 אחר בנגוד, ובפרישה ואחר כותב: לדיקה —
38 לאכירם ועולה, דאינן נקטות עד אחר תגלחת
39 שניתן. וקשה: דעל העולה אינו עיקר מזה
40 ורבי, כי אם כן השלמים. וזהו: למחית ורבה
41 מלקטירם עד אחר התגלחת, וזה לא מצינו.
42 ויותר נראה כפרשית, **נזיר** שהה טמא בספק —
43 פירשתו לעיל שילחו פרק 'כחן גדול'.

1 **משנת** מת אחד מן אחר רבי ידועש יבקש אחד מן השוק — ויבקש ממנו שידור בנגוד
2 להיות נזיר כמו זה שמת, ויאמר לו: אם טמא הייתי — דרי אתה נזיר מיד, ולאחר שלשים
3 מומר אתה לגלגל ולשחוט ביון, ואם טהור הייתי וחברי טמא — דרי אתה נזיר לא אחר
4 שלשים יום, וסופרין שלשים יום — ומכשיו, ובסוף שלשים טמא קרבן טומאה וקרבן
5 טהרה בשותפות, ויאמר לאותו שביא מן
6 השוק אם אני הוא הטמא — דרי קרבן טומאה
7 שלי וקרבן טהרה שלך, ואם אני הוא הטהור
8 ועדיין לא עליו נזירות עד לאחר שלשים
9 כדאמר בתמילה זאם טהור הייתי — דרי אתה
10 נזיר לאחר שלשים, דרי קרבן טהרה שלי,
11 וקרבן טומאה בספק, וחטאת העוף שמביא על
12 ספק בטומאה אינה נאכלת, ואולה לקבורה,
13 כדאמרין בפרק 'מי שאמר הייתי נזיר' (נזיר
14 ט.כ.א.) אמר רבי יוסי כפי יתודת: מניין לחטאת
15 העוף הבאה על ספק שאינה נאכלת בו, ועלה
16 העוף, אי בעי — מיחיל לה לשחוט, ואי בעי
17 לא מיחיל לה לזלג כלל, וכן דרזון בעלמא הוא
18 לא מעבא, ואשם נמי לא אינצריך לאיתוי,
19 דאשם אינו מעבבו מכפרה, כדאמרין בפרק
20 שאמר רבי נזיר מגלח' (נזיר י.ב.) הביא
21 חטאת ודאי הביא אשמו — טומה, ועדיין אסורין
22 לשחוט ביה וליטמא ומלמאי, אבל דרזון
23 בשותפות, **ואמר** אמר **אני הוא** — שיהייה טמא
24 — קרבן בטומאה היה שלי וקרבן טהרה היה שלך
25 — זה זה לכשיו קרבן טהרה, ואם אני הוא
26 הטהור, ואלו שמת היה טמא, וקרבן טהרה היה
27 שלי וקרבן טומאה היה בספק — דרי זה קרבן
28 טהרה, ומבאן ואילך מותרים לשחוט ביון
29 וליטמא לחלב **אמר** לו בן זמא מי שמע לו
30 בו — אלא משלים את נזירו, וביא בספק
31 חטאת העוף, ולאשם ולעולת העוף לא חישבין,
32 כמו שביארנו. אלא חטאת העוף שהיא באה על
33 הספק יזמא, כמו על ספק טומאה, וביא עמה
34 עלת בהמה, ושאר קרבנות נזירות טהרה אינו
35 צריך להביא אלא רבי ידועש עוף שלשים
36 שנים, שחור ערין אינו יכול לשחוט ביון
37 וליטמא למותם עד לאחר שלשים יום, ומכשיו
38 אומר: אם טמא הייתי — חטאת מחובתי
39 קרבן טומאה, ועלה זו לזרבה, דניז טמא לא
40 מיחיל עלת בהמה, ואם טהור אני — זו עלת
41 מחובתי, וחטאת ספק אינה נאכלת, ועלת
42 בהמה קריבה לשם חובה, וזוהו וסופר קרבן טהרה כלב, חטאת
43 בהמה ועולה בהמה ושלמים, ואומר: אם טמא הייתי — עלה הראשונה נרבה וזו חובה
44 עם שאר קרבנות, ואם טהור אני — דרי עלת בהמה הראשונה חובה, וזו נרבה, ואלו שאר
45 קרבנותי, אמר רבי ידועש **נמצא** — אתה אומר, שאם טהור היה — שמביא קרבנותיו לחצאן, שבתגלחת הראשונה הביא קרבן עלת בהמה, ועכשיו הביא חטאתו וחבי שלמים. אבל
46 זהו הכפיס לרבי בן זמא — שאין ידועש את הביא קרבנותיו לחצאן, ועוד, שאינו מצינו מי שידור נזיר בנגוד. **גמרא** ולייתי — כלומר: מה חשבתו השיב רבי ידועש בן זמא לכן
47 זמא חש מביא קרבנותיו לחצאן — ביא לחצאן, ומה בקרב? אמר רב יהודה **אמר שמואל** — ודע היה רבי ידועש שאין תכשול כלום, ולא אמר כן אלא כדי לחדר בה את התלמידים,
48 שיהו נושאין קל וחומר בעצמן, ומה רבו שיעודו הוא בעצמו שאין דבריו ולא כלום — משיב דבר שאינו משנה, קל וחומר לטאר כל אדם שיכול להשיב על דברי רבו, ואפילו יודע
49 בו שאין דבריו ולא כלום, ושאר חבריו יהיו מלענין עליו — לא ינעמו מלשאלו כל צרכו, וכדאמרין בגמטת נדה (כ.א.): יתוב רב פפא בו, ואחוכי עליה, ולא אמר רבא: אפילו כי היא
50 מילתא נימא איניש קמיה רביה ולא לשחוק, שנאמר 'אם נבלת בהתנשא', אם נבלת עמקך על דברי תורה — סופר להתנשא בה, זאם זמור ד לפה ד — ואם תחוק סופר שדו
51 שואלין ממי אתה יודע לחשוב, ותתן ד לפה, אמר רב נתן בר יצחק מה ליבעב ליה רבי ידועש לדיקה ולא ליסור — כלומר, רב נתן ולא שמע ליה רבי ידועש, ולא חשב רביה
52 אמר רבי ידועש אלא לחדר את התלמידים, ודכי קא מותיב, וקאמר לרבי רבי ידועש, דאמר מנא ד מביא קרבנותיו לחצאן — מאי ריתא לעשות בניי מעמי, כלק דבמיה, לחצאן
53 שלא יסירו עד שביא שאר קרבנותיו בתגלחת שנית? אלא דאי מביא לחצאן, ואין בכך כלום, לדיקה — כמו דקים שבבני מעים, ולרבי נקט בני מעים, שחן מסידין למי שעה, מה
54 שאין כן בכשר. **משנה** נזיר שהיה טמא בספק בו — כמו שהיא מפורשת למעלה בפרק 'כחן גדול נזיר'.

הכי
קרבנותי, אמר רבי ידועש **נמצא** — אתה אומר, שאם טהור היה — שמביא קרבנותיו לחצאן, שבתגלחת הראשונה הביא קרבן עלת בהמה, ועכשיו הביא חטאתו וחבי שלמים. אבל
זהו הכפיס לרבי בן זמא — שאין ידועש את הביא קרבנותיו לחצאן, ועוד, שאינו מצינו מי שידור נזיר בנגוד. **גמרא** ולייתי — כלומר: מה חשבתו השיב רבי ידועש בן זמא לכן
זמא חש מביא קרבנותיו לחצאן — ביא לחצאן, ומה בקרב? אמר רב יהודה **אמר שמואל** — ודע היה רבי ידועש שאין תכשול כלום, ולא אמר כן אלא כדי לחדר בה את התלמידים,
שהו נושאין קל וחומר בעצמן, ומה רבו שיעודו הוא בעצמו שאין דבריו ולא כלום — משיב דבר שאינו משנה, קל וחומר לטאר כל אדם שיכול להשיב על דברי רבו, ואפילו יודע
בו שאין דבריו ולא כלום, ושאר חבריו יהיו מלענין עליו — לא ינעמו מלשאלו כל צרכו, וכדאמרין בגמטת נדה (כ.א.): יתוב רב פפא בו, ואחוכי עליה, ולא אמר רבא: אפילו כי היא
מילתא נימא איניש קמיה רביה ולא לשחוק, שנאמר 'אם נבלת בהתנשא', אם נבלת עמקך על דברי תורה — סופר להתנשא בה, זאם זמור ד לפה ד — ואם תחוק סופר שדו
שואלין ממי אתה יודע לחשוב, ותתן ד לפה, אמר רב נתן בר יצחק מה ליבעב ליה רבי ידועש לדיקה ולא ליסור — כלומר, רב נתן ולא שמע ליה רבי ידועש, ולא חשב רביה
אמר רבי ידועש אלא לחדר את התלמידים, ודכי קא מותיב, וקאמר לרבי רבי ידועש, דאמר מנא ד מביא קרבנותיו לחצאן — מאי ריתא לעשות בניי מעמי, כלק דבמיה, לחצאן
שלא יסירו עד שביא שאר קרבנותיו בתגלחת שנית? אלא דאי מביא לחצאן, ואין בכך כלום, לדיקה — כמו דקים שבבני מעים, ולרבי נקט בני מעים, שחן מסידין למי שעה, מה
שאיין כן בכשר. **משנה** נזיר שהיה טמא בספק בו — כמו שהיא מפורשת למעלה בפרק 'כחן גדול נזיר'.

נמרא ותני עילא ופגלה ארבע תגליות, בנזירות מועטת משלשים לשלשים, ובנזירות מרובה משנה לשנה. תגלית ראשונה מביא צפורין – דיינינו עיפרי מצוער, שכתבו בהן 'ולקח למטויר שתי צפרים חיות טהורות'. והטאת העוף – דקרובן טומאה גדולה. ועלת בחמה – דקרובן טהרה דנזירות. מנה נפקש א' ורמי מצוער הוא ולא במא

1 בנות, הילקב ר' דקא מיתי צפורין א' ו' 2
3 היא ורובתה והטאת העוף דקרובן מועטת בניוד 4
5 היו ספק, ואלא לקבורה, משום דלימלא לאו 6
7 טמא מה הוא, ולא חייא להקרבה. ועלה 8
9 דקמיתיי – קרבן נזבה, דילמא מצורע הוא, 10
11 ועדיין אניו ראי תגליתא טהרה דנזירות. 12
13 ולגלוח בתוך סבקה – כמפשט של מוחלט 14
15 שסופר שבעה ואורו כך מנולא אי אפשר 16
17 דרילמא לאו מוחלט – ולא טמא הוא, דהו נזיר 18
19 טהור, ורובמנא אמר 'תני לא יעבר על דאיש', 20
21 ואי לא מצורע דהו ראי ולא טמא מה הוא 22
23 – אלא נזיר טהור. לצפורין דקמיתיי – לא 24
25 חישקין, אבראי קא מתעבדי, ואי משום 26
27 טמא העוף – הא קאולא לקבורה, ועלת 28
29 ברמה דקמיתיי – הוא חובתו. ולא קבע 30
31 איתווי אשם מצורע בתגלית שניה, ואשם 32
33 במצוער עשה אשם באכילתו, כדקמינא ק' 34
35 דביא כרתי – ועל כדקשיש, ואילו בכל זה 36
37 ארבע תגליות – אמאי לא נהי ליה אשם א' 38
39 מני רבי שמעון דאי דאמר מיתי ומתני – 40
41 כדאמרין סבפק בריהא דמוטב מנות (מכאן 42
43 רבי שמעון אומר: למחרת מביא אשמו ולוו 44
45 עמו, ואומה א' אש מצורע הוא – אז הוה ודו 46
47 לנו, ואם לא – אם עשה זה חזק שלמי נזבה, 48
49 ואותו שטן שדיחיה כצפון ומתן כדונתו. 49
50 הבא בני מיליתא שם מצורע ומתני. תגלית 51
52 שניה ושלישית צפרים חיות אי צריך – 53
54 להביא, שכבר הביא בתגלית ראשונה. תני 55
56 אית ק' למימר – ודמיכתי ליה לאותו, 57
58 דילמא מוחלט הוא לא טמא, ותגליתא ראשונה 59
60 עלתה לו חזק הילטו. ותגלית שניה זו היא של 61
62 ימי ספרו, וצריך להביא קרבן מצורע – להבי 63
64 הוא דאמר דליתיה טמא העוף בתגלית שניה ובתגלית 65
66 ודאי שלשית נזירות. ובתגלית שניה איכא למימר שטמא מוחלט הוא, והטאת 67
68 העוף עלה לימי ספרו. ואם תאמר: ודא כהטאת ברמה הוא דמיידיח ולא כהטאת העוף, 69
70 אי לא לרזיוהי עיף לפי שאין טמא ברמה באה על הספק, לפי שאינה נאכלת מספק, 71
72 ודאי לה כהטאת שנתחבר בלילה מיתאח לאיתווי, לפי שאין במיאן קדשים לבית 73
74 תפסול – תקון רבנן שיהא כותב כל נכסיו לאיתווי, ודעי עני, ומביא טמא העוף הבאה 75
76 על הספק, כדאמר בספרא – ופירשטן אף על פי שאינה נאכלת. 77
78 ודכי בני מני טמא בתפסול (פרק 1 ברייתא). ומביא עני להני עני הכי שפיקה כהטאת 79
80 דמסכת (ע"ד גא.) ובי שני מצורעים שנתערבו קרובותיהם וכו'. ותי אמרת מוחלטו טמא 81
82 הוא, ודא תגליות ראשונות עולת לו לתגלית חלטה ימי ספר – היקבן בתגלית 83
84 שניה מיבעי ליה לאיתווי טמא העוף במקום טמא ברמה שדיחיי מחייב להביא, ואיך 85
86 טמא העוף דקמיתיי בתגלית שלישית – תדיו לספק טומאה. ועלת ברמה שבו ושבו 87
88 – תדיו נזבה, ואיכא בני למימר דרילמא לאו מצורע הוה, אלא נזיר טמא. ותגלית 89
90 ראשונה עלתה לו לתגלית טומאה גדולה, ותגלית שניה לתגלית טהרה. לכך מביא 91
92 עלתה ברמה ודאי חובתו, והטאת בספר, ובתגלית רביעית מביא קרבן טהרה – 93
94 טמא דברמה, ועלה ושלמינו, ומתני.

ואם

דכי גרסינן תגליתא ראשונה מביא צפרים – לספק מוחלט, אית חשודה ואת מושלחת, 2
3 ואתמא העוף לספק נזיר טמא, ועלת ברמה לספק נזיר טהור. ועלת 4
5 העוף דלא איתווי בדין נזיר טמא קשיא לי. ושטא מספק לא התיבדוהו. וכן צריך לומר 6
7 שלמינו נזיר טהור לא התיבדוהו. אלא התיבדו לספק נזיר טהור ר' קרבן לתירו 8
9 בתגלית. ורובמנא ר' ינאל על אחת משלשתן יצא.

הכי רסין: שניה מביא טמא העוף, ואי משום 7
נזירות טומאה יעלה לו למנין שבעה ימים 8
השמיני יתחיל למנוה, ודנזיר טמא לאו לספק 9
בתגלית שניה. אלא משום ספק מוחלט. ואן 10
עלת ברמה – שטמא לא היה מוחלט, כי אם נזיר 11
טמא.

שלישית מביא טמא העוף – דאילו היה 12
טמא. ותגלית של מוחלט לא יעלה 13
לתגלית לא נזיר טהור ולא נזיר טמא. 14
כדפרישית מנמרן. ועלת ברמה – דלמנין טמא 15
הוא, אך לא טמא. רביעית – דליכא לספק 16
לא במוחלט ער, ולא בטמא ער – מביא קרבן 17
טהרה שטמא.

אמרת – כמו 'אמר נזיר'. תגלית ראשונה 19
מביא צפורין וטמא העוף ועלת 20
ברמה ממה נפקש א' ודאי מצורע הוא ולא טמא 21
הוא – הצפורין לרובתו, ועלת העוף – ספק 22
אוכל לקבורה, ועלה היו נזבה. ולגלוח סמוך 23
שבעה, ודיינוי תוך שלשים – לא אפשר, דרילמא 24
לאו מוחלט הוא, ורובמנא אמר 'תני לא יעבר 25
כו'. ודאי בעי רבי שמעון דאי דאמר מיתי 26
ומתני – דאמר ספק 'התיבדו' (ביום ע"א) 27
ובספר בריהא דנדי (גא.) ודאי בעי רבי 28
כשלמים, אף כי ממעט ומן אכילתו, אי לא 29
מצורע הוא ובראי טמא הוא, וטמא העוף – 30
חובתו, צפרים – אבראי, ולא זהו חוקן כגוריה 31
ועלת ברמה דהו נזבה, ואי לאו מצורע הוא ולא 32
טמא הוא; צפרים אבראי קא מתעבדי, והטאת 33
העוף לקבורה אולא, ועלת ברמה היא חובתו. 34
תגלית שניה ושלישית צפורים חיים שבטל 35
מוחלט לא צריך, דהו עביד. ומאי איכא למימר – 36

דילמא ודאי מוחלט היה חזק לספק (ספרו) ודאי לספק טומאהו. תגלית רביעית מביא קרבן 37
טהרה ומתני. ושריך לעמוד ב' טמא עלמא ודאי אובל בקדשים אשם שטמא ימים 38
– כלומר, ביום השמיני ר'לאחר' לו דקא, שיום ראשון לנזירותו מנולא לחלוטו ישב מחוץ 39
לאולו שבעת ימים, ובוים והשביעי יגלח. ובוים השמיני יביא קרבנות מצורע, ובו ביום מותר 40
לאכול בקדשים. ועתה, אם זה טמא ודאי – יספור שבעה, וזה שלישי ושבעי, ויגלח 41
בשבעי. אבל עתה שהוא ספק – דילמא לאו טמא הוא אלא טהור מוחלט, ולכך לגלחו 42
בתוך שלשים אי אפשר – דילמא לאו טמא הוא, ורובמנא אמר 'תני לא יעבר על ראשו 43
עד מלאת'. ולכן יגלח שש עולה זה, ובוים שלשים ואחד יגלח בדין כל בני 44
שמנולא יום שלשים ואחד, כדאמר בספר קטא (נזיר ד"ב). דרי ביום שלשים יגלח תגלית 45
שלישית, ושטא נזיר טמא הוא. ודימיס דראשונים פלגו, וצריך למנות שלשים יום עדי. ובוים 46
שלשים ואחד יגלח תגלית נזיר טהור. ודימיס דקאמרו: ושותה יום ומיטמא למותי לאור 47
ששים ושבעה ימים, דיינוי ויסן ששים ושמונה. וזה הכלל: אי אפשר לעשות יום נזירות 48
טומאה ולא נזירות טהרה עד חום ימי הלכות, ואינו קריו מחוסר כפרים לאמר בקדשים אלא 49
בשיל מוחלט, שטומאהו מנופו.

מוחלט ספק טמא ודאי איכא קדשים ארש שלשים ושבעה ימים ושותה יום ומיטמא 51
למותים לאחר שבעים וארבעה ימים – מאחר שאינו דאי מוחלט – לא יגלח 52
שום תגלית כי אם ילוף שבעה, אחר שהוא שלישי ושבעי, ותגלית בשבעי, ובשמיני מביא 53
קרבן וטמא העוף (ונזירות טומאה). ואי אפשר לגלח ענית עד שלשים, דשטא אינו מוחלט 54
השמיני יעלה למנין שלשים. ובוים שלשים ואחד יגלח – ושטא מוחלט הוא. ודוה לזו הני שני תגליות לחלוטו. ודיינוי קדשים לאחר שלשים ושבעה, דיינוי יום שלשים 55
ושמונה, וסוף שבעה ימים יגלח שלישי בדין נזיר טמא. ויום שלשים ושמונה יעלה לו למנין שבעה. ובוים השמיני יתחיל למנות נזירות טהרה (לישאנא אחריתא) ובוים שלשים ואחד יגלח 56
תגלית נזיר לשיטה. ודיינוי דקאמרו: ושותה יום ומיטמא לאור שבעים וארבעה ימים דיינוי יום ושותה יום ומיטמא 57
למותים לאור ארבעה וארבעה ימים – ומאחר שהוא ארבעה ימים, ועלת ברמה שבו ושבו 58
דאי 'לאחר שמונה' – לאו דקא, אלא שמונה עצמו, ובשיל שהוא טמא יספור שבעה על יום ששעיל של חלום, ובוים השביעי יגלח. ובוים השמיני יביא קרבנות טומאה, ויתחיל למנות 59
נזירות טהרה שלשים על יום שמיני. ובוים שלשים ואחד יגלח וריא קרבנות טהרה. ודיינוי דקאמרו: ושותה יום ומיטמא למותים לאחר ארבעים וארבעה ימים, דיינוי יום ארבעים וחמש. 60
והזיר.

1 **זויר** טהור ומצורע מזה שגלח תגלחת ארת ועלה לו לכאן ולכאן אמר לך זויר להעביר
 2 ומצורע לגרל - כלומר זויר להעביר שער נמכל וכל, שאנו צריך שער לשער שיגולג
 3 לשום מצעה. אבל תגלחת ראשונה של מצורע - לגרל שער ולגלוח שער לפני זמן הבאת
 4 קרבנות. והואיל והלכות זו מנו לו ופטר זו את זו.

5 **ולא** תגלה לו כימי ספרו. בתמיד, כלומר:
 6 תגלחת שניה של מצורע שגם היא
 7 להעביר, מולת לא תגלחת נזירות
 8 סדרה; אמר לך זה לפני וריקת דמים - תגלחת
 9 דמרוצ, דרכיב 'וביום השביעי יגדל ורחץ במים
 10 וטהר וכיום השמיני יקח שני כבשים בני שנה. וזו
 11 - תגלחת זויר, לאחר וריקת דמים, כדרכיב
 12 יגלח הטהר פניה אהל מועד ולקח שער ראש טהור
 13 ונתן על האש (כל) בשני במים ויהי.
 14 **ותעלה** למי 'וצרעו' וטומאתו ויהי טהור.
 15 טמא אפס קרן טמא לאחר ביאת מים
 16 - כדרכיב 'וגילה' ראשו ביום טהרות ביום
 17 השמיני 'ולתור', 'ביום טהרות' משמע 'לאחר'
 18 סדרתו. והבי דרש לה סבסרי. ומצורע לפני
 19 ביאת מים, דרכיב 'וביום השביעי יגדל כל שערו'
 20 ורחץ את (כל) בשני במים ויהי.
 21 **אמרו** לו יפה אמרת - כמו לשון אחר הוא
 22 בבמה שגילה, ולא נרשין 'עבי רבי דמי'.
 23 **וזה** לפני ביאת מים - טהור. וזה לאחר ביאת
 24 מים - תגלחת זויר טמא. כדפרשייהו. זה
 25 לפני וריקת דמים - תגלחת זויר טהור.
 26 ושיך לך סא, דף **ה'נ'** תגלחות משום מצורע -
 27 כלומר כולקחן משהו
 28 מצעה. ונרץ תרף אק לשלישת ואפילו טמא
 29 דאי ומחלט דאי שעתן ארבע תגלחות,
 30 תגלחת שלישית אינה אלא לזיר טמא. ולי
 31 דעתי לא מהדר ארבע תגלחות דמתניתין
 32 דאריי פסקו מחלט פסקו טמא. שאין במתניתין
 33 תגלחת אחת וכל להסתפק או מחלט או כזו
 34 טהור דאי. ומצורע נזיר נפקא לן מקריא
 35 בפרק 'משילש' מיך (נויר טמא). דבעת, ונויר
 36 טמא נמי נמשל לז' מנזיר טהור. וטוביא דהתלמוד
 37 הוא דסלקא הכי, ולדמי בר חזא מביעא ליה.
 38 ובקיער היה ליכול למינה תגלחת זויר טמא צריכה
 39 תער או אינה צריכה תער, וזה דנקט הני
 40 תגלחות שגילה וארייטו ביה בסוגין מחולט
 41 דאי וטמא דאי דנגלח ארבע תגלחות. **אמר** משהו אינעברו שער אפילו כיכה נשא.
 42 ונרץ לומר גילח מקצת השער במספרים או בתער. שאם קן נשא ככל ראשו - הו לא
 43 הדר, כדאמרין בפרק 'הושב' (בבא קמא פ"א), ולא מצי למיעבר תגלחת של סדרה. והוא
 44 דרין דמצי למיבעי או מגלוח במספרים.

45 **ואי** נדיא זויר הוא - עולה הראשונה חוקה, וזו נקרה.
 46 **ואם** קמא ומחולט הוא - עולה ומחולט נכה, וזו
 47 חוקה, וזה שאר קרבנו. **קמא** פסק ומחולט נדיא -
 48 אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים, ושניה יין ומיטמא
 49 למתים לאחר שלשים ושבעה ימים. **מחולט** פסק ומיטמא
 50 נדיא - אוכל בקדשים לאחר שלשים ושבעה ימים, ושניה יין ומיטמא
 51 ושניה יין ומיטמא למתים לאחר שבעים וארבעה ימים.
 52 **ואם** נדיא ומחולט נדיא - אוכל בקדשים לאחר
 53 שמונה ימים, ושניה יין ומיטמא למתים לאחר
 54 שבעים וארבעה ימים. **שאלו** למקדוין את רבי שמעון
 55 **בן יוחי**: זויר טהור ומצורע, מהו שיעלה תגלחת אחרת
 56 ועלה לו לכאן ולכאן? **אמר** להן: אינו מגלה. **אמר**
 57 לו: למה? **אמר** להן: אילו זה לגרל וזה לגרל, וזה
 58 להעביר וזה להעביר. **יפה** אתם אומרים, עכשיו, זויר
 59 - להעביר, ומצורע - לגרל. **ולא** תעלה לו לימי
 60 הלכותו, ותעלה לו לימי קפרו! **ואמר** להן: אילו זה
 61 לפני וריקת דמים וזה לפני וריקת דמים - יפה אתם
 62 אומרים, אלא מצורע לפני וריקת דמים וזויר לאחר
 63 וריקת דמים - ולא תעלה לו לימי צרעתו ונזירותו,
 64 ותעלה לו לימי צרעתו וטומאתו! **אמר** להן: אילו זה
 65 לפני ביאת מים וזה לפני ביאת מים - יפה אתם
 66 אומרים, אלא טמא לאחר ביאת מים מצורע לפני
 67 ביאת מים. **אמרו** לו: יפה אמרת שלא תעלה לו לימי
 68 קפרו ולנזירותו. ותעלה לו לימי הלכותו וטומאתו - דקה
 69 לגרל וזה לגרל הוא! **אמר** להן: זויר טהור והוא
 70 מצורע - זה לגרל וזה להעביר, ואם זויר טמא והוא
 71 מצורע - זה לפני ביאת מים וזה לאחר ביאת מים.
 72 תנ

73 טהור אינו כמצורע. כלומר, זויר דאי מצורע ובא לו לגלח תגלחת צרעתו ביום
 74 שנשלמה צרעתו וביום שנשלמו ימי נזירותו, מה טעם אינה עולה לו תגלחת זו לכאן
 75 ולכאן? **אמר** להן - אם אלו שתי תגלחות שוות, שיהו זו לגרל זו לגרל, או שתהיו
 76 להעביר - יפה אתם אומרים. עכשיו היאך [אתם] אומרים שיהו עקין לו לכאן ולכאן?
 77 תגלחת זויר הוא להעביר, ותגלחת מצורע לגרל - שמכאן נער שבעה ימים צריך
 78 לגלח תגלחת שניה. אמרו לו ולא תעלה לו לימי הלכותו - בשביל שהוא להעביר, וזה
 79 מצורע לגרל. אלא תעלה לו לימי ספרו - ששתוק להעביר, שמכאן ואילך אינן צריכין לגרל שער וכבר גרל לו כדי למוך ראשו לעיקרו. עכשיו מצורע מגלח לפני וריקת דמים -
 80 שרדי ביום השביעי מגלח וביום השמיני מביא קרבנותיו. וזיר מגלח אחר וריקת דמים - כדרכיב 'זאת האלי עשה ובח שלמים ליי', וזלח 'וזמר' בן, היאך אתם
 81 אומרים שהוא עולה לו תגלחת אחת לכאן ולכאן? **אמר** לו לא תעלה לימי ספרו ונויר - בשביל שזה לפני וריקת דמים וזה לאחר וריקת דמים. אלא תעלה לו לימי צרעתו יין ומיטמא
 82 ספרו ומחולט דאי שעתן ארבע תגלחות עולה לכאן ולכאן, וזה הוא מגלח לפני וריקת דמים. ששתוק בקרבנותיו ומביאין קרבן בשמיני שותין. **אמר** להן אילו
 83 שתיין מגלחין לפני ביאת מים יפה אתם אומרים - אבל טמא מגלח לאחר ביאת מים, כדרכיב 'וגילה ראשו ביום טהרות', משמע לאחר סדרה. דמגלח לאחר ביאת מים. הכי נרשין:
 84 **אמרו** לו יפה אמרת שלא תעלה לו ימי ספרו לימי נזירותו ותעלה לו ימי הלכותו ולימי טומאתו שזה לגרל וזה לגרל - אמרו לה תן חרב, שלא תעלה לו תגלחת לימי ספרו בימי
 85 נזירותו. ומצורע נמי מגלח לפני וריקת דמים וזה מגלח ביום הבאת קרבנותיו לאחר וריקת דמים. אבל תעלה לו תגלחת אחת לימי הלכותו ולימי טומאתו
 86 שזה הוא מגלחין לגרל שער אחר. מצורע נמי הלכות מגלח כדי לגרל שער אחר, וזיר טמא מגלח כדי לגרל שער אחר שיהא מגלח לנזירות סדרה. **אמר** להן - לכהן אן עולה
 87 לתגלחת אחת מכולן לשתי תגלחות, שאם זויר טהור הוא מצורע בימי הלכותו - מגלח כדי לגרל, וזויר להעביר. ואם זויר טמא הוא מצורע, אף על פי ששתוק לגרל
 88 עדיין אן עולה לן תגלחת אחת לכאן ולכאן, שמצורע מגלח לפני ביאת מים. בן זויר טהור ומצורע בימי ספרו, אף על פי ששנייהם להעביר, הואיל ומצורע בימי ספרו מגלח לפני
 89 וריקת דמים וזיר טהור לאחר וריקת דמים כמו שמפרש למעלה. ולכהן אן תגלחת אחת עולה לשתיין.

90 תנ

1 **ואם** נדיא זויר היה - מתחילה, ולא מחולט ולא טמא - הרי עולה ראשונה חובה וזו
 2 נדרה. וכן כולק, חרן מן הראשונה. ואילו **זו שאר** קרבנותיו - שתיין לן ויביא, **ואם** טמא
 3 פסק ומחולט דאי - ביום ראשון של נזירותו, אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים, שהיא
 4 תגלחת שניה של ימי ספרו. שבתחילה את ראשון של ימי נזירותו, שהיא תחילה זכיר
 5 הלכותו - ידא מגלח תגלחת חסרה, ולסוף
 6 שבעה - תגלחת השנייה של ימי ספרו. כדרכיב
 7 'וביום השביעי יגלח' וכו'. **ולדמי** שהוא זכיר
 8 שמיני יביא קרבנו, כדרכיב 'ביום השמיני' וגו',
 9 ואוכל בקדשים שבתאי כפרתו, כדתנן
 10 שתגלחת תגנע דוחה תגלחת דנזיר ביום
 11 שהוא דאי. ויזון שחביא קרבן צרעתו אוכל
 12 בקדשים. אבל לשותין לן וליטמא למתים אינו
 13 יכול עד לאחר ששים ושבעה ימים. שאם בא לו
 14 לגלח נזירות סדרה לאחר שבעה ימים, שער אחר
 15 שבעת ימי ספרו, יש לו לומר: טמא מחולט
 16 וטמא היה, ותגלחת ראשונה עלתה לו לימי
 17 ספרו וזו לפני עכשיו לימי טומאה, ועדיין צריך
 18 למנות לו שלשים יום לנזרות סדרתו, שהן
 19 בכלל ששים ושבעה ימים. ואחר כך מותר
 20 לנזירותו. וזכר גיטין: מחולט פסק ומטא דאי
 21 אוכל בקדשים לאחר שלשים ושבעה ושהיה
 22 בין ומיטמא למתים לאחר ששים וארבעה.
 23 דכזון נזירות טמא דאי - נגלח לזיר שבעה,
 24 ומתחיל ומנה שלשים ומגלח נזירות סדרה.
 25 וכשכא לו לשותין ביק, אמרין: טמא מחולט
 26 וטמא היה ושתי תגלחות הללו הן של ימי
 27 הלכותו וזו של ימי ספרו, וזו אלא אהא מותר אלא
 28 באבילה קדשים דהיינו לאחר שלשים ושבעה.
 29 וזו ומונה שבעה תגלחת טומאה אחר כך
 30 לחזור לנזירות סדרה. ומנצט שותה שתיין
 31 ומיטמא למתים לאחר שבעים וארבעה יום.
 32 **טמא** דאי ומחולט דאי - מגלח תגלחת
 33 ראשונה של צרע עכשיו. וזו שבעה ימים
 34 ימים לתגלחת שניה, כדתנן: שתגלחת תגנע
 35 דוחה תגלחת דנזיר ביום שהוא דאי, ואוכל
 36 ביום שמיני שבמאי קרבנותו קדשו. וזו ומונה
 37 שבעה ומגלח זויר טומאה, וחזרו ומונה שלשים
 38 ומתים לנזירות סדרה. נמצט שתיין ביום ומיטמא
 39 למתים לאחר ארבעים וארבעה ימים. שאלו
 40 תפישיין את רבי שמעון לן חזיו - מפני מה זויר
 41 טהור אינו כמצורע. כלומר, זויר דאי מצורע ובא לו לגלח תגלחת צרעתו ביום
 42 שנשלמה צרעתו וביום שנשלמו ימי נזירותו, מה טעם אינה עולה לו תגלחת זו לכאן
 43 ולכאן? **אמר** להן - אם אלו שתי תגלחות שוות, שיהו זו לגרל זו לגרל, או שתהיו
 44 להעביר - יפה אתם אומרים. עכשיו היאך [אתם] אומרים שיהו עקין לו לכאן ולכאן?
 45 תגלחת זויר הוא להעביר, ותגלחת מצורע לגרל - שמכאן נער שבעה ימים צריך
 46 לגלח תגלחת שניה. אמרו לו ולא תעלה לו לימי הלכותו - בשביל שהוא להעביר, וזה
 47 מצורע לגרל. אלא תעלה לו לימי ספרו - ששתוק להעביר, שמכאן ואילך אינן צריכין לגרל שער וכבר גרל לו כדי למוך ראשו לעיקרו. עכשיו מצורע מגלח לפני וריקת דמים -
 48 שרדי ביום השביעי מגלח וביום השמיני מביא קרבנותיו. וזיר מגלח אחר וריקת דמים - כדרכיב 'זאת האלי עשה ובח שלמים ליי', וזלח 'וזמר' בן, היאך אתם
 49 אומרים שהוא עולה לו תגלחת אחת לכאן ולכאן? **אמר** לו לא תעלה לימי ספרו ונויר - בשביל שזה לפני וריקת דמים וזה לאחר וריקת דמים. אלא תעלה לו לימי צרעתו יין ומיטמא
 50 ספרו ומחולט דאי שעתן ארבע תגלחות עולה לכאן ולכאן, וזה הוא מגלח לפני וריקת דמים. ששתוק בקרבנותיו ומביאין קרבן בשמיני שותין. **אמר** להן אילו
 51 שתיין מגלחין לפני ביאת מים יפה אתם אומרים - אבל טמא מגלח לאחר ביאת מים, כדרכיב 'וגילה ראשו ביום טהרות', משמע לאחר סדרה. דמגלח לאחר ביאת מים. הכי נרשין:
 52 **אמרו** לו יפה אמרת שלא תעלה לו ימי ספרו לימי נזירותו ותעלה לו ימי הלכותו ולימי טומאתו שזה לגרל וזה לגרל - אמרו לה תן חרב, שלא תעלה לו תגלחת לימי ספרו בימי
 53 נזירותו. ומצורע נמי מגלח לפני וריקת דמים וזה מגלח ביום הבאת קרבנותיו לאחר וריקת דמים. אבל תעלה לו תגלחת אחת לימי הלכותו ולימי טומאתו
 54 שזה הוא מגלחין לגרל שער אחר. מצורע נמי הלכות מגלח כדי לגרל שער אחר, וזיר טמא מגלח כדי לגרל שער אחר שיהא מגלח לנזירות סדרה. **אמר** להן - לכהן אן עולה
 55 לתגלחת אחת מכולן לשתי תגלחות, שאם זויר טהור הוא מצורע בימי הלכותו - מגלח כדי לגרל, וזויר להעביר. ואם זויר טמא הוא מצורע, אף על פי ששתוק לגרל
 56 עדיין אן עולה לן תגלחת אחת לכאן ולכאן, שמצורע מגלח לפני ביאת מים. בן זויר טהור ומצורע בימי ספרו, אף על פי ששנייהם להעביר, הואיל ומצורע בימי ספרו מגלח לפני
 57 וריקת דמים וזיר טהור לאחר וריקת דמים כמו שמפרש למעלה. ולכהן אן תגלחת אחת עולה לשתיין.

90 תנ

1 תא שמע ומגלה ארבע תגליות שמע מינה משום שמע מינה - ש מפרשים רדיק
 2 מדכיל אתם ביד - אם כן רדיק אתה, וכלוד תבע, אף השלישית שראו לספק
 3 ניר טמא. גם יש ספרים כותב וז' סלקא דרעך משום עיבורי טומאה אפילו בשלש נמי סוגי.
 4 וקטור' אף טאי מייחז' וזלא בכל התגליות ש' להספק אי במצורע אי בניר טהור, אף
 5 בשלישיתו טעמא יש לומר' דאף על גב דבתגלות
 6 שלישית איכא לסמוק תגלות בניר טהור שראו
 7 צריכה, מכל מקום אם לא היתה תגלות
 8 טומאה צריכה תער' - משום ספק דניר טהור לא
 9 היה צריך גילוח, שרדי עיין לא היה מותר
 10 לשתות ביו.

הדרן עלך שני יזירים

11 הגוים אין להם ניריות - ואין קרבן קרב, אף
 12 על גב דמקבלים מהם נדרים ונדרות
 13 ובגמרא מפרש מנלן, נשים ועבדים יש להן
 14 ניריות - בגמרא מביאה להן.
 15 כופה את עבדו - שמוחה על ניריותו. בגמרא
 16 מפרש טעמא.

מנהגי מילי - דגוים אין להם ניריות? הלא

17 בשאר נדרים דינן כישראל, כדכתיב
 18 "איש איש" - לרבות גוים שנדרים נדרים ונדרות
 19 כישראל, והכא בני ניר הוא.
 20 דתנו רבנן דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם
 21 אושר ואשח כי יפילי' לתורוד נדר ניר
 22 לחור' לה ניר בני ישראל ולא גוים - שאם קבלו
 23 ניריות - אינו כלום, ומתורין לשתות ביו, ואין
 24 כמכאן קרבות ניריות עליהם.
 25 למה לו קרא לרבות לעבדים הוא אמרין כל
 26 ממת שמשא חיבת עבד חיב בה, כלומר.
 27 דא קיימא לו דכי, ובפרק קמא דקדושין (גכא),
 28 ילפינן לה.

שאני הבא דקאמר קרא לאסור איסר על נפש

29 מי שנפשו קרויה לו יצא עבד - ואף על
 30 גב דאכתיב לבי נדרים, ומכל מקום בפרק קמא
 31 דנדרים (כא) מקשינן ניריות לנדרים מילתוד ניר
 32 ניר לחור'. והא בני ערין דכתיב בני ישראל
 33 ותניא בני ישראל מעריבין - לומר' עריבי עלי,
 34 או ערך פלוגי עלי. ואין הגוים מעריבין, אף כי
 35 נדרים נדרים ונדרות כישראל. לית לא דא
 36 נעריבם, אם אמר ישראל ערך גוי עלי' תלמוד
 37 לומר 'איש', והכא נמי בני ניר טמא דאתני
 38 מיטעטא דבני ישראל לומר בני ישראל נדרים
 39 ומכאן קרבן אבל הגוים אין נדרים ומכאן
 40 קרבן יסיל. לית דא נדרים כלל לאסור ביו
 41 ובטומאתו, תלמוד לומר 'איש', דכתיב בני אמר
 42 התלמוד בסמוך.
 43 למה אילמא לענין ירושה - דסתם מקום
 44 טעמא בו אב לענין ירושה קרוי אביו.
 45 מ' שמוחה על כיבוד ואבו, אבל גוי לא מותר.
 46 מיר' (בביר כבוד) אבין כתיב - ולעיל כי קאמר
 47 לענין ירושה לא פריך דכתיב, דסתם אב נקרא אב
 48 לענין ירושה.

דלמא

49 וני
 50 יצא
 51 יצא
 52 יצא
 53 יצא
 54 יצא

1 תני רבי חיאי - טמא הוא ומצורע אין עליון לו לכאן ולכאן, לפי שזה לפני ביאת
 2 זרה לאור ביאת גוים. ניר טהור הוא מצורע נמי אין עליון לו לכאן ולכאן, שמוצורע
 3 מגלח לפני זריקה טהור לאחר זריקת דמים. כפי רבי הי חמא הני ארבע תגליות
 4 - דקאמר עלה ומגלה ארבע תגליות, אם אמר משום מוצה איתנה, ממה נפשך, תרתי
 5 קמייתא משום תרתי תגליותו ביערע. **הגוי רבי חיאי: זה לפני ביאת גוים (תיים) וזה לאחר**
 6 **ביאת גוים, זה לפני זריקת דמים וזה לאחר זריקת**
 7 **דמים.** "שתגלית ארבע תגליות וכו', כפי רמי בר חמא: הני
 8 ארבע תגליות דקאמר, משום מצוה או משום
 9 אעבורי שיער טומאה? למה נפקא מינה? - לעבורי
 10 בנשא. או אמרת משום מצוה - לעבורי בנשא לא,
 11 וא אמרת משום אעבורי שיער טומאה? אפילו כתיב
 12 נשא נמי. מאי? - אמר רבא, תא שמע: ויגלית ארבע
 13 תגליות; או סלקא דעתך משום אעבורי שיער טומאה
 14 - אפילו בשלש נמי סוגיא ליה, שמע מינה: משום
 15 מצוה, שמע מינה.

הדרן עלך שני יזירים

16 משנה הגוים אין להם ניריות - הגוים שנדרו
 17 בנירות - אין ניריות חלה עליהן, ומותרין
 18 למכור ולשאת זין ולטמא נדרים. חופה בגוים
 19 במקדשים שהוא כופה את עבדו - שהעבד
 20 שנדר בניר - יכול רבו לכופו לשתות ביו, אבל
 21 אשתו שנדרה בניר - אינו יכול לכופה, וכוון
 22 שנדרה משום זה ולא הישר לה - שיש איש
 23 יכול להפרי' נמרא קמיני גוים - אין חיובין
 24 בנירות, אבל הנשים והעבדים חיובין. דתנו רבנן
 25 דבר אל בני ישראל - איש או אשה כי יפילי'
 26 לנדר נדר נירי וגו' - בני ישראל נדרין, ואין
 27 הגוים נדרין. ואמרת אליהם - איש או אשה
 28 - לרבות את העבדים, שיש להן ניריות. עבדים
 29 למה לי - לרבויהו קרא שיש להן ניריות? תא
 30 אמרת - דמסתכת דקדושין כל מיעה שניירות
 31 חיבת בה י, וכוון שזאשה חיבת בנירות
 32 כדכתיב 'איש או אשה' - איתרבו להו נמי
 33 עבדים. שאני הבא - בני ניריות, דאי לא דאתי
 34 קרא איתרינא לרבויהו עבדים - מהו דהאי אמינא
 35 דעבדים משום בנירות, משום דאמר קרא אב
 36 ניריות 'לאסור איסר' כ, קא משמע לן 'ואמרת
 37 אליהם' - לרבות את העבדים. ואין הגוים
 38 מעריבין - שאם אמר עריבי עלי' - לא אמר
 39 כלום. יכול לא היו מעריבין - שאם אמר ישראל
 40 ערך גוי עלי' שאלו היו דבריו בלום, תלמוד
 41 לומר' - איש או אשה כי יפילא בני ניריות, לחוד
 42 נפשות לה' - דאיתנהו בכלל ערך, ותוחן שרבו
 43 כפי שנתנו של גוי, והכא נמי בני ניריות, לחוד
 44 גוים בתורת ניריות, דאם אין ניריות לכתיב
 45 קרבן דכתיב 'בני ישראל' - ולא גוים, תלמוד
 46 ברו 'איש' וליחודו ניריים, אבל לא כמכאן קרבן,
 47 כדללקמן. שאני הבא - גבי ניר מה שאנו
 48 בתורת נירי כלל, דאמר קרא 'לאביו ולאמו לא יטמא' - בני שיש לו אב ודבר הבתוב,
 49 שהוא חיבת בתורת ניר, יצא ניר שאין לו אב - דאין אבות לגוי. למה לכתבא - אמרת
 50 דאין אבות לגוי. אילמא לענין ירושה כו' כי ירושה לענין נתיי' את הר שיער -
 51 לחרושה לבניו, אלמא דאית אבות לגוי לענין ירושה. אימא הכי לאמו ולאביו - בני שיש לו אב ודבר הבתוב,
 52 הואיל ואיש בכבוד אביו - אין ניריות חלה עליו.

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

הדרן עלך שני יזירים

גזירות הכותים אין להם - פרק תשיעי דף סא עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - רשימולין"

1 **ודלמא** כרת הוא דלא מתיב - תימק לה דקאמר מנזי (דלא) תיזי למור שיהא גוי
2 בבתר, אבל אטמיו מיטמא
3 **אמר** קרה אחי התורה על המנא כל מי שיש לו טהרה ויג' אין לו טהמה - וגו' אין לו טהרה, דרבינ' זרזיה לעית בני ישראל למשטרת
4 לניז דהי חטאת הזיא למשטרת לניז ישראל

5 ואל לגויה, בפירוש הגורסטא. **ודלמא** טהרה
6 הוא רלז הי חלוז' וא טומאה הניז - דרזיא -
7 "זרזה התורה על הטמא" לא מיתיה, דברקא קמא
8 דימנא (ד.א. קמא) מוקמינן ליה למילא אחרוני' למתובין
9 לחות על טמא חזיה על הדבמיה, ותימיר' אמר
10 קרא "אשר יטמא לא יתחטא", ומיתיר' "שטמא",
11 דרזיה ליה למתב' "אשר לא יתחטא" ועוז' ש
12 לונימ' משום דחזיה "התורה" לא מיזיי בטהרה
13 דחזיה, אלא מיהי בטהור גמור ליה פהפט
14 ואי כטבל' מי קדימנא ביבמות (עמ'ג.), וקר' א
15 דמעטנין מניה גוים מטהרה - דיחוי מטהרה
16 חיטר, כרתובי' לניז ישראל למשטרת למי ניה
17 חטאת הזיא', לחבי יתור קרא ד'רזיש טמא
18 ולא יתחטא' דמיתיר' בחטיו, גררין עיון, ואף על
19 גב דבאת תול' דהני אין לו שום חטאי ואפילו
20 בטילה - חולז' חזל מקום מלך ליה לאחיה דחוטאי
21 נפיה, דמילא ד'למשטרת למי דחזיה חטאת הזיא'
22 דרזיה מעטנין עימ', דמיתיר' בחטיו' (שטמא)
23 דה גוי' אין לו טהרה ואפילו טבילה - היינו
24 משום דחזיה דאיתקא בטילה לחותא, דרבינ' ז'חטא'
25 בוים דשעביז וכס בניו ורזיז בניוים טוהר' -
26 **לשון** זרוב רבינ' פירק, אמר קרא "אשר יטמא
27 ולא יתחטא" ואיתקש ממונה לטריה.
28 **רב** אתא בר יעקב אמר ודיתגלהם אותם
29 לבניכס דרשינא - עברדיס קאי, רב אתא בן
30 לישיב תריסא על אביו דלעיל' מן שיש לו
31 אב לענין כל ירשה וגיפורשת בטהרה, וירשת
32 עבדים מפורשת בקרא "דיתגלהם" אין גוי
33 מוריש עבד לבניו, וכן קוני גוין בנות העבד
34 כדירשינן פירק הלכות (גיטין לחא:) אמר קונין
35 מנה, אבל דהם קונין מכם, ולא דהם קונין דה את-הו'
36 אבן כל שיש לו נהלה עבדיים - קר' אביו,
37 דהיי בבלא דאיכזן אלמנא לא יטמא, וכל שאין לו
38 טהרה - אינו בבלא אטמאה, כלומר בבלא "אביו"
39 ואמו לא יטמא. **אי** דהי עברדיס עבד
40 מנזירות מנה דרשא, שכומו בן אין מוריש עבד
41 אחז שנתן לו על מנע שלא יהיה לרבו רשות לו
42 שאינו קונה אחיו, בדרשינא' ולא הם קונים והו'. מזה חזי כימא דעבדיים איתריב מ'אליהם"
43 גוים נמי ליתריב מ'איש"ו והוא חזי דראשיתא קמא, דמי שיש לו טהרה שי לו טומאה
44 פיר', **אלא** אמר רב בלשלא גבי ערכין איכא לאוקמי מיטמא רביני ישראל' למעוטי
45 גוים דאין מעריבין, רוביה ד'רזיש' לרבות גוים דנעריכים, אבל גומי' אי "איש' לרבות גוים
46 ליתרות - אבן בן זמנא) מענט' בני ישראל' דשמשעו להו' בי חטמא: בני ישראל
47 נדריים מבאיין קרבן, ולא הויים, יכול לא יהו נדריים כלל לאיסר באיסורי גוים - ותלמוד
48 לומר "איש" אין לא יביאי קרבן, אי משום קרבן - לא מדבא נפקא, אלא מדינא "לעילה"
49 פירט לנזירות, בקרא ד'רזיש איש' בפרשת אמור דמריבין מניה שהויים נדריין נרות
50 בישראל, וכתב בספיה דקראי "לעולה" - פירט לנזירות גויה, דאנו מביא קרבן נזירות,
51 ואם אבאה ויבין גוים אימעטו לגוים מנזירות - אבן בן זמני' לו "לעילה" פירט לקרבנת
52 נזירות; ויש לומר; ויש יביא גוי קרבנות נזירות כדי לפטור ישראל נזיר מבתותיה, וירך
53 עין, **ובראשיתא** בני ישראל מורדיב בתוך בניו בו יבול לא יהו נזירין תלמוד לומר אלז' הוא את
54 איחמר אלז' אמר רבי יוחנן הלכה היא בגוים - אבן בן הלכה לא נשנית אלא לגבי ישראל;
55 אן סברא ליתיה מיטמא למעטו דבר שאינו אלא הלכה למשה מסיני.
56 ומבאין שירך לז'קמא, **איש** בו פליאי דרביב עברין למע' ל - לרביב גוים לחות עניבין,
57 כיון דקיימאין לו גרוים נדריים נרדיים תרבות כישראים ולא
58

1 יצא נזי שאין לו טומאה - שאם נגע בנות אינו טמא. ולמא כרת הוא דלא מתיב
2 - כי נכנס מנקדש, אבל איטמיו אישמי - כי נגע בנות, כדי לטמא אדם ובלים
3 והואיל והוא מיטמא - נמנאת אתה אמר שתהא נזירות חלה עליו, כל שיש לו
4 טהרה - בהואה ובטבילת מקוה, שי לו טומאה, וגו' שאין קמבל הזיא -
5 טומאה, והוא דאמרין מכתב בימות פירק
6 "הערל" (עמ'ג.), שרל מקבל הזיא - בגו' שרל
7 ישראל אלז' נזימו, משנו אחיו ממתת מילה.
8 אבל שרל עיל' לו לא, וכן שאין קמבל הזיא -
9 לפיכך אין לו טומאה, ודלמא בטהרה הוא הדית
10 ליה - על טמא קביל טומאה, אפילו שהיה -
11 לא נטהר מטומאתו, ופוסל את הקדשים מגעו, ו
12 הוא טמאה דרזיא ליה, שאם נגע עמו - שהוא
13 טמא, ומטמא אדם וכלים אמר קרא [איש אשר]
14 ישמא ויהא יטמא - איתקש טומאה לטהרה, ו
15 הדרזיה וליא טמאה טוהרה קמטשעו בני זרזא,
16 והכי משמע כל מי שאין לו טהרה - אין לו
17 טומאה, וגו' הדאי וזי אפשר לו בטהרה -
18 אין לו טומאה, רב אחא בר ריקב אמר שאני
19 חבא - גבי נזירות, טעמא מאי אימעטו להו
20 גוים מנזירות - כתב כמה, לאבינו ולאנו לא
21 עינא, ודתיב כתבי' ודיתגלהם אותם לבניכס
22 אחרים, לרשת ממונא, וכלמי כחמי' שיש לו נהלה
23 לזרזיש לבניו את עבדו דבר יך דהבית גבי
24 נזיר, שיש לו ואם, כרתובי' לאבינו ולאנו
25 שי שיש טומאה, והיני עמי, והאי אין
26 זרזיה חלה כדי לזרזיש עבד לבנו, כרתובי'
27 זרז' מנזי ודתיבטביס הגרוים עמכם מנין חקור,
28 ואמרין מכתב' (גיטין לחא:) אתם קונים מכם
29 ולא הם קונים מכם, ולא הם קונים דה את זה
30 ולא דהו' לז'ו טומאה, וכל מה שקנה עבד עקד
31 - אין לו חרות נזירות, אי חבי נעדיב נמי -
32 לא ליהוה בתורת נזיר, לפי שאינן בתורת
33 נהלה לזרזיש לבניהם, דכל מה שקנה עבד עקד
34 רבו, ולא ית קונין דה את זה, הוא חל לאי ישראל
35 ניהוי, אלא אמר רבא בשלמא גבי עירבן -
36 כרתובי' (בבבי ישראל' - לא מצית למעטי גוים
37 לגמרי, דהא דרביבי' בני ישראל' - בני מעריבין
38 גלבו דאוקמעטו להו, כדברמייני, בני ישראל
39 מעריבין, אבל לגמרי לא מצית למעטי להו
40 דלא ליהוה נעריבין, דהא חזר ברב איש' דמיתיי
41 אהא חל ליהוה נעריבין, אבל אהא בני נזירות,
42 ליכא לך למיזר לדהויו בכלל נזיר, כדדיבי
43 אמרת - בני ישראל נזירין ומביאין קרבן, דהאי
44 כרתובי' בניו' בני ישראל' קא מענטו להו מוקבן - ומעוטי מיטמא דקרבן לא
45 איצטרין לומיתב' בני ישראל', דמהתם נפקא שאין נזירין ומביאין קרבן, דאמרין
46 במכתב מתוך בנות פירק "אלא מנחות למעוטי" (עמ'ג.), איש איש שבת ישראל רב אשר
47 יקריב קרבנו לכל נזירותם" - לרבות את הגויים עברייני נרדיים ונרות
48 בישראל, דמיכלכל נזירותם וכלכל נרותם" בפתא קרבות עולה ושלימני ועופתי וין
49 ולבנות, אם בן מה תלמוד לומר "לעילה" דרביבי' אשר יקריבו לא "לעילה" - פירט
50 לנזירות, דאין הגוים מביאין קרבן נזירות, דרבי רזי' הגלילי, ויבין דמהתם נפקא
51 שאין מביאין קרבן נזירות, בני ישראל' דהאי למנאי אתא? אלא לומר לך דלא
52 הל' לעלויה נזירות כלל, והאי דרביבי' בהו' איש' - אידיד דרביבי' אשה לעורך, כתב
53 נמי איש שלא לעורך. **ואמא** - דהאי דרביבי' בני ישראל' בני נזירות - משום
54 דקאית' לאשמועינן דמעטעו להו לגוים מנזירות עלם, ומיהו בנזירות סתם קאי, אבל
55 קרבן, כרתובי' בהו' איש', פו כרבי' נזיר עולם - בקרא, דקאמרת בני ישראל'
56 נזירין נזירות עלם, אבל ר' הגויס? והא לא גמרי נזירות עלם, אבל מאשבלום,
57 כדארמיינין לעיל בפיירקא קמא (ר'ג.), ודחימי רבי יוחנן - בפירקין לעיל (כתבג:) הלכה
58 הוא

59 והוא מענט, אפילו שתק מ'איש' הון מוקמינן מיטמא ר'ו ישראל' למעטני גוים דאין מעריבין, דסברא איהו השחומם נזירות נזירין נרות בישראל' לכל מה שיוכל. **אי** בו פליאי
60 מבניי אלה ישראל מופלא סבור אלז', **הנזיהא** למאן דאמר - מכתסת דהו' (מג) דאורייתא, אלא מאן דאמר קמא, מאי איכא מימא למעוטי' לאתויי מעריבין אבן זרזי, ודבר חזמה
61 הוא: ובישראל ליתיה לז'א מוקבין, ובגוים איתיהו מעריבין ובני מקור: ודאי ישראל דלא יהו בכלל "ב'ל חלי' דהו' דחזי, ובו יהו גזול מיהא איתא בב'ל חלי', הלכך דרשינן: כל דלייתה
62 **ב'ל חלי'** ליתיה בהלאה, וכדאמר בפרק [זרזא דהפ'] (שם) ומעטנין מופלא סמוך לאיש ד'ישראל', אבל גו' שאינו ראוי לכלל "ב'ל חלי' - לא שייך למעטי.

זה חולין טבל, ועוד אחד מארבעים ושמונה סמוך לו, והשאר – תרומה על הכל. ומתחילין שיש בו, וזה שעשיתי חולין טבל – עשוי מעשר, ושאר מעשר – סמוך לו. וזה שעשיתי מעשר – עשוי תרומת מעשר עליו. ומעשר שני – בצפוננו ובדרומו מחולל על המעות.

רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן: צריד לברך המש ברכות. תני רבי חייה: כוללן ברכה אחת. עד כדון פהן, לוי. ישראל, אין יאמר תרומת מעשר – נמצא מפריש על דבר שאינו שלו!

[דף כ"א ע"א]

מעשר ואח"כ תרומה – נמצא מקדים. תרומה ואחר כך מעשר – נמצא או פוחת מפעשותיו, או מוסיף על מעשותיו! בהדא דתני: הפוחת מפעשותיו – מעשותיו מתוקנים ופירותיו מקולקלים. המעדיף על מעשותיו – מעשותיו מקולקלים ופירותיו מתוקנים.

אמר רבי יוסי: בסמוך על תניי בית דין הוא. מהו תניי בית דין? עד מקום שהדעת מועה. מהו תניי בית דין? אמר רבי יוחנן: כדי שיהא קובע מעשר ראשון בצפוננו, ומעשר שני לדרומו, ותרומת מעשר בצפון צפונות.

מהו תניי בית דין הוא? לכשיפדה – מעשר שני שבעודה פדוי.

עד כדון ביבש [בלח]. בלח וביבש. הנה ליה מאה תאנים, חמשיין רבובין וחמשיין דקיקין, אין מסב מן רבוביא – צריד נסיב תשע. מן דקיקתא – צריד מיסב אחת עשר. נסב עשרה מן רבוביא – אית תמן חדא חולין. וחס לומר שפא אותה חולין עושה אותה תרומת מעשר למקום אחר! וכתיב: **תרומת ה' מעשר מן המעשר** – ולא חולין מן המעשר!

אמר רבי בון בר פהנא: מתנה ואומר: מעשר הנה שהפירות הללו תייבות – הרי הוא קבוע בתהלת כל עוקץ ועוקץ, ומחלה, עד שהוא מגיע בכל עשר. מסב, אית בהון חדא תרומת מעשר, וכל שהוא חולין.

עד כדון דבר מרובה, הנה דבר ממועט. הנה ליה עשר תאנים, המש רבובין והמש דקיקין, אין יסב מן רבובתא – צריד מסב חדא פרא ציבחר. מן דקיקתא – צריד מסב חדא ועוד ציבחר נסיב חד מן רבובתא – אית תמן

[דף כ"א ע"ב]

כל שהוא חולין, וחס לומר שפא אותו החולין עושה תרומת מעשר למקום אחר, וכתיב: **תרומת ה' מעשר מן המעשר** – ולא חולין מן המעשר!

אמר רבי אבא קרתיגנייא: מתנה ואומר: המעשר הנה שהפירות הללו תייבות – הרי הוא קבוע בתהילת העוקץ, ומסויים, ואומר לפהן: "עד כאן סיימתי".

הרי הוא בצד זה חולין טבל. ויאמר: "הרי הוא בצד זה מעשר!" נמצא מקדים. ויאמר: "הרי הוא בצד זה תרומה!" – נמצא או פוחת על התרומה או מוסיף על התרומה. מתוך שהוא אומר: "הרי הוא בצד זה חולין טבל", או פוחת מן התרומה או מוסיף על התרומה – אין בכך פלוס.

הלכה ג'

מתני' הלוקח מן הנחתום – מעשר מן החמיה על הצוננת, ומן הצוננת על החמיה. אפילו מדפוסים הרבה; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אוסר, שאני אומר: הפוס של אמש – היו משל אחר, ושל היום – היו משל אחר. רבי שמעון אוסר בתרומת מעשר, ומתיר בחלה.

גמרא עד היכן? תלמודי של רבי היא בשם רבי יהושע בן לוי: עד שלשים יום. הו' עבדא? לקח ממונו בתחלת שלשים, ובאמצע שלשים, ובסוף שלשים, ראשון על גבי (שלישי) שני – מין אחד הוא. ראשון על גבי שלישי – שני מינין הן.

רבי שמעון אוסר בתרומת מעשר ומתיר בחלה. ורבי יהודה אוסר בחלה? ולא אצלו? היא נטבלת? אלא בשואל שאור טמא לעשות עיסתו.

אפילו כן, לא אצלו? היא נטבלת? אלא בשואל כפר טמא למלאות תנורו. ואם בשואל כפר טמא למלאות תנורו – מעשר מפל כפר וכפר! אלא ודלא? כרבי יוחנן, דרבי יוחנן אמר: כאן – בעושה בטהרה, כאן – בעושה בטומאה.

[דף כ"ב ע"א]

אלא כרבי אלעזר, דרבי אלעזר אמר: כאן וכאן – בעושה בטהרה.

ואמר רבי מתניא: בלוקח מן הפלטר היא מתניתא. אמר רבי יודן אבוי דרבי מתניא: בעושה בטומאה קיימינן, ואצלו נטבלת, אוף רבי יודה מודה בהו ותני כן: רבי יהודה ורבי שמעון אוסרין בתרומת מעשר, ומתירין בחלה.

הא רבי יודה אוסר בתרומת מעשר ומתיר בחלה, רבי שמעון אוסר בתרומת מעשר ומתיר בחלה, מה בינייהו? על דעתיה דרבי יהודה – אינו מפריש לא משל היום על של אמש, ולא משל אמש על של היום, ומפריש מן התנור על התנור. על דעתיה דרבי שמעון, אפילו מן התנור על התנור – אינו מפריש.

הלכה ד'

מתני' הלוקח מן הפלטר – מעשר מפל טפוס וטפוס; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אוסר: מאחד על הכל. ומודה רבי יהודה בלוקח מן הפנפול – שהוא מעשר מפל אחד ואחד.

גמרא רבי מאיר אוסר: נחתום – עושה טפוס אחד, ופלטר – משתמש בכמה נחתומין. רבי יהודה אוסר: נחתום – עושה כמה טפוסין, ופלטר – משתמש בנחתום אחד.

איזהו מנפול? דבי רבי ינאי אמרי: תשעה פלטרין ועשרה נחתומין, תימניא מן דתימניא, וחד מן דתריי.

רבי יונה בעי: הו' לפניו שני טפסין – הוכיח על עצמו שהן שניים. הושווין בלן לעשות טפוס אחד – מעשר מפל כפר וכפר!

רבי יונה בעי: כמה דתימא תשעה פלטרין ועשרה נחתומין – תימניא מן דתימניא, וחד מן דתריי. ודכוותה, תשעה נחתומין ועשרה פלטרין – תימניא מן דתימניא וחד מן דתריי, או תשעה מן דתשעה וחד מן כולהון מעישר מכל כפר וכפר.

הלכה ה'

מתני' הלוקח מן העני, וכן העני שגיתנו לו פרוסות או פילחי דבילה – מעשר מכל אחד ואחד.

[דף כ"ב ע"ב]

בתמרים ובגרוגרות – בולל ונטל. אמר רבי יהודה: אימתי? בזמן שהמתנה מרובה. אבל בזמן שהמתנה מועטת – מעשר מכל אחד ואחד.

גמרא רבי יוסי בשם רבי יונה בשם חזקיה: אין בלילה אלא ליזין ולשמון בלבד. רבי יוחנן אמר: עד פזיתים הניבכלין.

מתניתין פליגא על רבי יוחנן! בגרוגרות ובתמרים – בולל ונטל. פתר לה, עד פזיתין.

רבי יוסי בשם רבי זעירא: בדמאי התיירו. ברבי יהודה. דתנינן: רבי יהודה אומר: אימתי? בזמן שהמתנה מרובה, אבל בזמן שהמתנה ממועטת – מעשר מכל אחד ואחד.

דבי רבי יצאי אמרי: בשעת הגורן שנו. שהכל היו נותנין ממאה סאה. היו הכל נותנין ממאה, ואחד מהמשים – מעשר מהמשים.

היו הכל נותנים מהמשים, ואחד מארבעים – מעשר מארבעים. היו הכל נותנין מארבעים, ואחד משלשים – מעשר משלשים. היו הכל נותנין מעשרים, ואחד מעשרה – מעשר מעשרה. היו הכל נותנין מעשרה, ואחד מאחד – מעשר מכל אחד ואחד.

הלכה ה' (ב')

מתני' הלוקח מן הפיטון, וזוזר ולקח ממנו שניה – לא יעשר מזה על זה, אפילו מאותו הפסוג, אפילו מאותו הפיון.

נאמן הפיטון לומר: "משל אחד הן"!

גמרא רבי ירמיה בעי: אפילו השבית לו מקוה? אינין הימניא ודוכנית מינה אתמול – טבין הוין מאינין אינון.

תני: הלוקח מן התנוני, וזוזר ולקח ממנו שניה, אם מכיר הוא את החבית שהיא היא – מעשר ממנו עליו. הא אם אינו מכיר אותה חבית – לא בדא. תדא דתימור: באילין אידיתקדימא. ברם באילין שפייא – אורקא מפנתון אילין לגוא אילין.

הלכה ו'

מתני' הלוקח מבעל חבית וזוזר ולקח ממנו שניה – מעשר מזה על זה, אפילו משתי קופות, אפילו משתי עיירות.

בעל הבית שהיה מוכר ירק בשוק, בזמן שהן מביאים לו מנגזותיו – מעשר מאחת על הכל. ומגזות אחרות – מעשר מכל אחת ואחת.

גמרא רבי יונה בעי: וכרבי מאיר מעשר מכל קלח וקלח? דתנינן תמן: אמר רבי מאיר: וכי מפני מה טימא? אלא מפני משקה הפה. כמה דתימר תמן: דרף אגודה ליתור, והיא

[דף כ"ג ע"א]

קשורה בפיו. ברם הכא, דרף אגודה ליתור, והוא נותן מה שבפנים לחוץ, ומה שבחוץ בפנים. אמר רבי יונה: לא סוף דבר מנגזותיו, אלא אפילו מגזות אחרות, אם מעשרין הן לדעתו – מעשר מזה על זה. ואם לאו – אין מעשר מזה על זה.

הלכה ז'

מתני' הלוקח טבל משני מקומות – מעשר מזה על זה, אף על פי שאמרו: "אין אדם רשאי למכור טבל אלא לצורך".

גמרא אמר רבי יונה: ביני מתניתאי: אין אדם רשאי למכור טבל אלא לצורך. ובלבד לחבר. מעתה, עם הארץ שנתערב טבלו בחולין – אין לו תקנה! כיצד הוא עושה? הולך אצל חבר, והוא לוקח לו טבל ומעשרו לו.

הלכה ח'

מתני' מעשרין משל ישראל על של עכו"ם. ומשל עכו"ם על של ישראל. ומשל ישראל על של כותים. ומשל כותים על של כותים. רבי אליעזר אוסר משל כותים על של כותים.

עציץ נקוב – הרי הוא בארץ. תרם מן הארץ על עציץ נקוב ומעציץ נקוב על הארץ – תרומתו תרומה. ומשאינו נקוב על שאינו נקוב – תרומה, ולא תאכל עד שיוציא עליה תרומות ומעשרות.

תרם מן הדמאי על הדמאי, ומדמאי על הדמאי – תרומה ויחזור ויתרום. מן הדמאי על הדמאי – תרומה, ולא תאכל עד שיוציא עליה תרומות ומעשרות.

גמרא מתניתא דרבי מאיר. דרבי מאיר אמר: אין קניין לעכו"ם בארץ ישראל להפקיעו מיד מעשר. רבי יודה ורבי שמעון אומרים: יש קניין לעכו"ם בארץ ישראל לפטרו מן המעשר.

רבי אימי בשם רבי שמעון בן לקיש: טעמא דרבי מאיר, והתנחלתם אותם לבניכם אחרים לרשת אחוזה. הקיש אחוזה לעבדים. מה עבדים – אתם קונין מהם והן אינם קונין מכם, אף אחוזה – אתם קונין מהם והם אינם קונין מכם.

אמר רבי אלעזר בי רבי יוסי קומי רבי יסא: ודא מסויגא לרבי מאיר, והארץ לא תמכר לצמיתות בי לי הארץ. לחולקנית.

אמר ליה: כל גרמא אמר דהוא מסייעא לרבי שמעון? לא תמכר, הא אם נמכרה – הלויטה היא.
 רבי הנינא רובא דציפורין אמר: הנהיג רבי הנינא בציפורין כהדא דרבי שמעון. רבי זעירא אמר:
 הנהיג רבי הנינא בציפורין כהדא כרבי שמעון.

רבי זעירא אמר קומי רבי אבהו בשם רבי אלעזר, אף על גב דרבי מאיר אמר: אינן קנין לעבדים?
 בארין ישראל לפוטרו מן הפעשרות, מודה הוא הכא דיש לו קנין נכסים.
 אמר רבי בא, אוכלת פירות.

[דף כ"ג ע"ב] והתנינן: הלוקח – מביא ביפורין מפני תיקון העולם. וביא ביפורים דבר תורה!

רבי יונה, רבי סימן בשם רבי יהושע בן לוי: הלוקח פירות תלושין מן עבדים – מפריש תרומה
 ותרומת מעשר מהלכה, ונותן לשבט, ונוטל דמים מן השבט. והלוקח פירות מחוברין מן העבדים
 – מפריש תרומה ותרומת מעשר מהלכה, ונותן לשבט, ואינו נוטל דמים מן השבט. מה טעם?
 (במדבר י"ח, כו) **כי תקחו מאת בני ישראל** – מאת בני ישראל – את מוציא, ואין את מוציא מיד מכרי
 כהונה ולווייה.

ואתיא כדמר רבי אלעזר: **כי תקחו מאת בני ישראל**. מאת בני ישראל את מוציא, ואין את
 מוציא מיד העבדים.

אמר רבי אחא: בימי רבי הושעיה ביקשו להימנות על הר המלך לפוטרו מן הפעשרות. אמרו:
 יבא רבי הושעיה! לא הספיק לבא עד שנטרפה השעה.

רבי יהודה בר פוי בשם רבי הושעיה: הלכה כרבי שמעון. דלא בן, מה זן אמרין? רבי מאיר ורבי
 שמעון אינן הלכה כרבי שמעון? אלא בגין דתני, אמר רבי שמעון שזורי: מעשה שנתערבו פירות
 טבולין בפירותי, ושאלתי את רבי טרפון, ואמר לי: צא ולקחם מן העבדים ועשר עליה! ותני עליה:
 רבי יהודה ורבי שמעון אמרו: יש קנין לעבדים בארין ישראל לפוטרו מן הפעשר. דלא תסבור
 מימר תריי כל קבל תריי אינון, לפום בן צריך לומר: הלכה כרבי שמעון.

ועוד מן הדא דאמר רבי זעירא: אבא אנטולי זבין פירי מן דארמאי, אתא לגבי דרבי יודה בן לוי,
 שלח למנחם בריה דיתמן ליה ויהב ליה מעשריה. מי אתי, קם עימיה רבי יהושע בן לוי, אמר ליה:
 מאן יעביד דא? אלא אבוי.

מהלפיה שישתיה דרבי יהושע בן לוי! תמן הוא אמר: הלוקח פירות תלושין מן העבדים – מפריש
 תרומה ותרומת מעשר מהלכה, ונותנה לשבט, ונוטל דמיו מן השבט. והכא הוא אמר הכין? אמר
 רבי אבא בר זמינא קומי רבי זעירא: רבי סימן לא אמר בן? אלא, מי אתי, קם עימיה רבי יהושע
 בן לוי, אמר: לית אילין דאבוי, ואיקפד.

[דף כ"ד ע"א]

רבי זעירא, רבי אחא, רבי נתנא בר חייא בשם רבי יהושע בן לוי: שלשה הן שהן מעשרין שלא
 בראשית: זה שנתערב טבלו כהולין. וזה שהוא לוקח מפסקיה של כותנין. ותרומת הויץ לארין.

אמר רבי זעירא: זאת אומרת, שאינו נוטל דמין מן השבט, אם אמר את שהוא נוטל דמין מן השבט, הרי (שלא) ברשות תרם!

אמר רבי יוחנן: טעמא דרבי אלעזר, כשם שעשו פירות ארץ ישראל דמאי אחר רובן – אין תורמין ומעשרין מזה על זה. כך עשה פירות פותי ודאי אחר רובן – אין תורמין ולא מעשרין מזה על זה. [דף כ"ד ע"ב]

רבי בון בר חייא בשם רבי זעירא: עציין – עשו אותו ספק. והתנינן: עציין נקוב – מקדש בפרם, ושאינו נקוב – אינו מקדש בפרם. (ויקדשו) מספק! כמה דתימר: מן הודאי על הדמאי – תרומה, ולא תאכל עד שיוציא עליה תרומה ומעשרות. ואמר מן הדמאי על הדמאי בן.

רבי בון בר חייא בשם רבי שמואל בר רב יצחק: זאת אומרת, ספק דימוע כספק תרומות מעשר של דמאי – פטור מן הודאי.

הדרן עלה הלוקח מן הנחתום

[דף כ"ה ע"א]

פרק ששי

הלכה א' מתני' המקבל שדה מישראל, מן העכו"ם, מן הפותי – חולק לפניו. החוכר שדה מישראל – תורם ונותן לו. אמר רבי יהודה: אימתי? בזמן שנתן לו מאותה השדה, ומאותו המין. אבל אם נתן לו משדה אחרת, או מפין אחר – מעשר ונותן לו.

החוכר שדה מן העכו"ם – מעשר ונותן לו. רבי יהודה אומר: אף המקבל שדה אבותיו מן העכו"ם – מעשר ונותן לו.

גמרא אמר רבי יוחנן: זו דברי רבן שמעון בן גמליאל. אבל דברי חכמים, מישראל – חולק. מן העכו"ם – תורם.

ותני בן: החוכר (המקבל) שדה מן העכו"ם – תורם (מעשר) ונותן לו. אמר רבן שמעון בן גמליאל: מה אם ירצה העכו"ם הזה שלא לעשר פירותיו – אינו רשאי? אלא חולק ומניח לפניו.

רבי זעירא, רבי יוחנן בשם רבי ינאי: אתם, גם אתם (במדבר יח), לרבות שלוחכם. מה אתם – בני ברית, אף שלוחכם – בני ברית. אתם – עושין שליח, ואין העכו"ם עושה שליח.

רבי יסא סבר מימר: אין העכו"ם עושה שליח ביד אחר חבירו. הוא בישראל – עושה. אמר רבי זעירא: ומינה, אותן (אתם) עושין שליח. ולא בישראל? ודכותה, אין העכו"ם עושה שליח אפילו בישראל.

התיב רב הושעיה: והא מתניתא מסייע לרבי יוחנן, אמר רבן שמעון בן גמליאל: מה אם ירצה העכו"ם הזה שלא לתרום אינו תורם! אמר רבי בא: במאמין על ידיו.

החוכר – בפירות. השוכר – בקמעות. המקבל – למחצה לשליש ולרביעי.

עד בְּדוֹן עכו"ם, פותי? נישמעניה מן הדא: הנותן שדהו בקבלה לעכו"ם ולכותי, עד [אף על פי] שלא באו לעונת המעשרות – אינו צריך לעשר על ידיו. משבאו לעונת המעשרות – צריך לעשר על ידיו.

עד בְּדוֹן במקום שישראל מצויים. במקום שאין ישראל מצויין? נישמעניה מן הדא: רבי סימון היו לו שדות בהר המקדש. שאל לרבי יוחנן, אמר ליה: הבירן ואל תשפירם לעכו"ם. שאל לרבי יהושע בן לוי, ושרא ליה. סבר רבי יהושע בן לוי: מקום שאין ישראל מצויין – בהדא סוריא.

דהדא סוריא נישמעניה מן הדא: רבי חגי נחית לחמין, אתון שאלון ליה, אילין דכר עשתור, בגין דלית ישראל שכיחי ואנן מוגרין לעפמים, צריכין לעשר אנן על ידיהון? שלח שאל לרבי זעירא. שאל רבי זעירא לרבי אימי. אמר ליה: אינו צריך לעשר על ידיהן. מינה את שמע: להשפיר פרבי יוסי.

ועוד מן הדא דאמר רבי חנינא בריה דרבי אבהו: אבא הוה ליה עובדא, שלח שאל לרבי חייא ולרבי יסא ולרבי אימי, והורין ליה להשפיר, ברבי יוסי. הא לעשר על ידיהן – אינן מעשרין על ידיהן.

קיבל ממנו שדה לקצור בחיטים. ענבים לכצור ביין. זיתים למסוק בשמן – מעשר ונותן לו. איתא חמי, עד שלא זרע – תורם (הולקן). משזרע – מעשר!

[דף כ"ה ע"ב]

אמר רבי חנינא: תיקנו במקבל שלא תבור ארץ ישראל. ברם הכא – זורעה [זורעה] הוא.

קבל ממנו שדה לקצור בשחרי ושבולים. ענבים לכצור בסלי ענבים. זתים למסוק בסלי זתים – מניח כמות שתן. הא מאותה המין שלא מאותה השדה, מאותה השדה שלא מאותה המין – מעשר ונותן לו! תני רבי חייא: מאותה השדה, בין מאותו המין בין ממין אחר – תורם ונותן לו. משדה אחרת, בין מאותו המין בין ממין אחר – מעשר ונותן לו.

מתניתא – ברבן שמעון בן גמליאל, מה דתני רבי חייא – בהכמים! ופליגא? איתנין, מתניתין במקום פלוני נהגו לעשות שעורין בפללים בהפסים. מה דתני רבי חייא – במקום שננהגו לעשות שעורין בהפסים.

הכא את אמר: תורם ונותן לו, וכא את אמר: מעשר ונותן לו!

הכריא בשם רבי יוחנן: קנסו חכמים בחוכר מן העכו"ם, ולא קנסו בחוכר מישראל.

רבי לא בשם רבי יוחנן: תפשה מדת הדיון בחוכר מן העכו"ם, ולא תפשה בחוכר מישראל.

מתניתא מסייעא לדין, ומתניתא מסייעא לדין. מתניתא מסייעא לחבריא ולרבי אילא, החוכר שדה מישראל – תורם ונותן לו. רבי מאיר אומר: מעשר ונותן לו. הא רבנן אמרין: קנסו חכמים בחוכר מן העכו"ם, ולא קנסו חכמים בחוכר מישראל. ויש קנס בישראל?

אלא הא חכמי, רבנן אמרי, תפשה מדת הדין בחוכר מישראל. ורבי מאיר אומר: אין, תפסה מדת הדין בחוכר מישראל.

מתניתא מסייע לרבי לא וחבריא, החוכר שדה מן העכו"ם – מעשר ונותן לו. רבי שמעון אומר: תורם ונותן לו. הא רבנן אמרי: תפשה מדת הדין בחוכר מן העכו"ם, ולא תפשה מדת הדין בחוכר מישראל, רבי שמעון אומר:

[דף כ"ז ע"א]

לא תפשה מדת הדין בחוכר מן העכו"ם. אית בר נש דיימר הדיא מילתא? אלא, חכמי, קנסו חכמים בחוכר מן העכו"ם, ולא קנסו חכמים בחוכר מישראל. רבי שמעון אומר: לא קנסו חכמים בחוכר מן העכו"ם.

לפיקה, אם תור העכו"ם ונתגיר, או שמכרן לישראל אחר – מותר לתורם. מאן דאמר תפשה – ניקח. מאן דאמר קנסו, בידו.

אמר רבי יוחנן: מן המסיקין שנו. מתוך שאת אומר לו בן, אף הוא דוחק עצמו ופודה אותה.

הלכה ב'

מתני' כהן ולוי שקיבלו שדה מישראל, בשם שחולקין בחולין – בך חולקין בתרומה.

רבי אליעזר אומר: המעשר שלהן, שעל מנת בן באו.

גמרא מתיבין רבנן לרבי אליעזר: במה קנו? אומר להם: אין אתם מודין לי שאם התנה לו ביניהן, שהן חולקין במעשרות. אפילו התנה, במה קנו? סתמא נעשה באומר: "תלוז מן הפרקע הזה שתיקנו לך מעשרותיו".

אמר (אמרין) ליה: אופנא לית לון, אופנא לית לסתמא, נעשה באומר: "תלוז מן הפרקע הזה שיקנה לך אחר מעשרה שבו".

תני: כהן מכהן, לוי מלוי. ישראל מישראל – חולקין למעשרות. למי נצרכה? לרבי אליעזר! אף על גב דרבי אליעזר אומר: מעשר שלהן שעל מנת בן באו, מודי היא הכא שהן חולקין במעשרות.

ישראל שקיבל שדה מכהן, אומר לו: "על מנת שיהיו המעשרות שלי", או "שלה", או "שלי ושלה" – מותר.

כהן שקיבל שדה מישראל, אומר לו: "על מנת שיהיו המעשרות שלי" – מותר. "שלה" – אסור. "שלי ושלה" – אסור. קיבלה מפניו בדרך המקבלין – מותר, ואם לאו – אסור.

בלא כד אין המעשרות שלקח? אלא הכני: "שלי - שלי - שליך - שלי ושלך", אם קיבלה מפניו בדרך המקבלין - מותר. ואם לא - אסור.

ישראל שקיבל שדה מישראל "על מנת שיהו המעשרות של זה" - אסור. "שאמלם אני ואתנם לזה" - מותר.

ולא דא היא קדמיתא? אמר רבי אחא: אם תירצה ביניהן.

[דף כ"ו ע"ב]

אמר רבי יוסי: הא דתימר מותר - כשקיבלה בדרך המקבלין. והן דאת אמר אסור - בשלא קיבלה מפניו בדרך המקבלין.

אתיא דרבי יוסי - פרי יחנן, ודרבי אחא - פרי בי רבי חנינא. דרבי יוסי בי רבי חנינא אמר: אדם נותן מעשרותיו בטובת הנזיה. רבי יחנן אמר: אין אדם מביא מעשרותיו בטובת הנזיה.

מאי טעם דרבי יוסי בן חנינא? (במדבר ה, י) ואיש את קדשיו לו יהיו. מה עכיד ליה רבי יחנן? יתנם לכל מי שירצה.

מתניתין פליגא על רבי יוסי בי רבי חנינא! קונים כהנים ולוים נהנין לי - יטלו בעל פרהו! פתר לה: באומר: "אי איפשי ליתן מתנה כל עיקר!" תדע לך שהוא בן דתנינן: כהנים אלו, לויים אלו נהנין לי - יטלו אחרים.

מתניתין פליגא על רבי יחנן! אמר הוא ישראל וישראל: "הילך סלע זה, ותן בכור זה לבן בתי כהן". פתר לה: ברוצה ליתנו לשנים כהנים, ובן בתו אחד מהן, והוא אמר: "הילך סלע זו ותן בולן לבן בתי כהן".

בעון קומי רבי ועירא: בהדא כהן וישראל מה דרבי יוסי בן חנינא אמר? לא אגיבון.

רבי חזקיה בשם רבי אחא אמר: הכין אמר לון, על דעתיה דרבי יוסי בן חנינא, כהן וישראל למה הוא אסור? מפני מראית העין אוף רבי יחנן אית ליה: וישראל וישראל אסור - מפני מראית עין.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: הילול קדשים יש כאן ותמר מפני מראית עין?

ועוד מן הדא דתני: הכהנים והלוים המסיעין בבית הגרנות - אין להן לא תרומה ולא מעשר, ואם נתן - הרי זה חילול, שנאמר: ולא יחללו את קדשי בני ישראל, והן מחללין אותן.

יותר מיפן אמרו: תרומתן - אינה תרומה, ומעשרותן - אינן מעשר, והקדישן - אינן הקדש! ועליהן הכתוב אומר (מכילת ג, יא): ראשיה בשחד ושפטו, וכהניה במחיר יורו - המקום מביא עליהן שלש פורענות. הדא הוא דכתיב (שם פסוק יב): לבן בגללכם ציון שדה תחרש וגו'.

מתניתין פליגא על רבי יחנן! המקדש בתרומות ובמעשרות, ובמתנות, ובמי הטאת, ובאפר הטאת - הרי זו מקודשת, אף על פי וישראל!

פֿתֿר לָהּ: בְּתֵרוּמָה שֶׁנִּפְלְגָה לוֹ מֵאֲבִי אִמּוֹ בְּחֵן.

כֵּהֵן שֶׁמּוֹכֵר שְׂדֵה לְיִשְׂרָאֵל, וְאָמַר לוֹ: "עַל מִנְתַּ שְׂיֵהִיו הַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלִי" – הַמַּעֲשֵׂר שְׁלוֹ. כֵּהֵן שֶׁיִּמְכְּרָהּ לְכֵהֵן?

נִישְׁמַעֲיֵנָה מִן הָדָא דְרַבִּי אֲבָהוּ בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לִקְיִשׁ: הַמּוֹכֵר מַעֲשָׂרוֹת שְׂדֵהוּ לְחֵבִירוֹ – לֹא עָשָׂה כְּלוּם. וְלִדְי שֶׁפָּתְחוּ לְחֵבִירוֹ – לֹא עָשָׂה כְּלוּם. עוֹבְרֵי בְּהֶמְתּוֹ לְחֵבִירוֹ – לֹא עָשָׂה כְּלוּם. אֲוִיר הוֹרְכְתּוֹ לְחֵבִירוֹ – לֹא עָשָׂה כְּלוּם.

אֵלָּא מוֹכֵר לוֹ שְׂדֵה, וּמְשִׁיר לוֹ מַעֲשָׂרוֹתֶיהָ. מוֹכֵר לוֹ שֶׁפָּתְחָה, וּמְשִׁיר לוֹ וְלִדְהָ. מוֹכֵר לוֹ בְּהֶמְתָּה, וּמְשִׁיר לוֹ עוֹבְרָה. מוֹכֵר לוֹ הוֹרְכָה, וּמְשִׁיר לוֹ אֲוִירָא.

דף כ"ז ע"א

וְהֵיכָד אֶפְשָׁר לְאָדָם לְמַכּוֹר אֲוִיר הוֹרְכְתּוֹ לְחֵבִירוֹ? תִּפְתָּר: בְּאִמְרַי: "תְּלוּשׁ מִן הַחֶרֶבָה הַזֶּה שְׂתַקְנָה לָךְ אֲוִירָה". וְכֹא – קָרַקַע לְפָנָיו, שֶׁהוּא אֹמֵר לוֹ: "תְּלוּשׁ מִן הַקָּרַקַע הַזֶּה שְׂתַקְנָה אֶחָד מַעֲשָׂרָה שָׁבוּ".

כֵּהֵן שֶׁמּוֹכֵר שְׂדֵה לְיִשְׂרָאֵל וְאָמַר לוֹ: "עַל מִנְתַּ שְׂיֵהִיו הַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלִי" – הַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלוֹ. מֵת – אֵין לְכַנְיֵי מַעֲשָׂרוֹת. "לִי וּלְכַנְיֵי" לִי וּלְיוֹרְשֵׁי – יֵשׁ לוֹ בַּמַּעֲשָׂרוֹת, וּלְכַנְיֵי בַּמַּעֲשָׂרוֹת, וּלְיוֹרְשֵׁי בַּמַּעֲשָׂרוֹת.

רַבִּי יוֹדֵן בַּר שְׁלוֹם בְּעָא קוּמֵי דְרַבִּי יוֹסִי: עַד בְּדוֹן בְּיוֹרְשֵׁין שֶׁהֵן מְדַבֵּר תּוֹרָה. אֶפְיִלוּ בְּיוֹרְשֵׁין שְׂאִינָן מְדַבֵּר תּוֹרָה?

"שְׂיֵהוּ כָּל הַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלוֹ כָּל זְמַן שֶׁהוּא לְפָנָיו" – יְהִי הַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלוֹ כָּל זְמַן שֶׁהוּא לְפָנָיו. מְכָרָה לְאַחֵר – אֵין לוֹ בַּמַּעֲשָׂרוֹת. חוֹר וְלִקַּח מִמֶּנּוּ – תַּנִּי רַבִּי הֵיכָא: אֵין לוֹ בַּמַּעֲשָׂרוֹת. תַּנִּי רַבִּי הוֹשִׁיעָא: יֵשׁ לוֹ בַּמַּעֲשָׂרוֹת.

אֶתְיִין אֵילִין פְּלוּגְתָא בְּאֵילִין פְּלִגְתָא. דְּתַנִּינָן תַּפּוּן: שֶׁהַמַּגְרֵשׁ אֶת הָאִשָּׁה וְהַחֲזִירָה – עַל מִנְתַּ בְּתוֹבְתָה הִרְאֵשׁוּנָה הַחֲזִירָה. תַּנָּא רַבִּי חֲנַנְיָ קוּמֵי רַבִּי לֹא: תַּרְיִין אַמּוֹרָאִין, חַד אָמַר: לְבִתּוּבָה אֲכָל לֹא לְתַנְאִין. וְהִרְנָא אָמַר: בֵּין לְבִתּוּבָה בֵּין לְתַנְאִין. מֵאֵן דְּאָמַר לְבִתּוּבָה אֲכָל לֹא לְתַנְאִין – יֵשׁ לוֹ [אֵין לוֹ] בַּמַּעֲשָׂרוֹת. וּמֵאֵן דְּאָמַר בֵּין לְבִתּוּבָה בֵּין לְתַנְאִין – אֵין לוֹ [יֵשׁ לוֹ] בַּמַּעֲשָׂרוֹת.

וְהִתְנִי: קִיבַל שְׂדֵה מִכְּהֵנַת – הַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלָהּ. נִישְׂאֵת לְיִשְׂרָאֵל – חוֹלְקִין בַּמַּעֲשָׂרוֹת. נְתַאֲרַמְלָה אוֹ נְתַגְרָשָׁה – חוֹרָה לְתַהִילְתָּה! כָּאֵן – שֶׁמּוֹכֵר. כָּאֵן – שְׁקִיבַל. וְהִתְנִי רַבִּי הֵיכָא: "מְכָרָה!" אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אַבְדִּימָא: תַּפּוּן – יִצְאֵת מִרְשׁוֹת שְׁנֵיהֶם. בְּרַם חֵבָא – יִצְאֵת מִרְשׁוֹת מוֹכֵר וְלֹא יִצְאֵת מִרְשׁוֹת לֹקַח.

כֵּהֵן שֶׁמּוֹכֵר שְׂדֵה לְיִשְׂרָאֵל, וְאָמַר לוֹ: "עַל מִנְתַּ שְׂיֵהִיו הַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלוֹ אַרְבַּע אוֹ חֲמִשׁ שָׁנִים" – יִכּוֹל הוּא לְמַחוֹת בְּיָדוֹ שְׁלֹא לִימְעָה בְּרַם, שְׁלֹא לְזוֹרְעָה אִיסְמִים, שְׁלֹא לְעִשׂוֹתָה שְׂדֵה קָנִים. "שְׁלִי לְעוֹלָם" – אֵינוֹ יִכּוֹל לְמַחוֹת בְּיָדוֹ שְׁלֹא לִימְעָה בְּרַם, שְׁלֹא לְזוֹרְעָה אִיסְמִים, שְׁלֹא לְעִשׂוֹתָה שְׂדֵה קָנִים.

אתא עובדא קומי רבי אחא בר לא: ותייבב מיתן ליה חד מן עשרתי דקניא.

ישראל שמכר שדה לכהן, ואמר לו: "על מנת שיהיו המעשרות שלי ארבע וחמש שנים" – מותר. לעולם – אסור, שאין בהן עושה בהן.

כהן שמכר שדה לישראל, ואמר לו: "על מנת שיהיו המעשרות שלך ארבע או חמש שנים" – אסור. הלא את אמר: מותר, והלא את אמר: אסור! כאן – זיכהו בדבר שהוא ברשותו. וכאן – זיכהו בדבר שאינו ברשותו!

הלכה ג'

מתני' ישראל שקבל מכהן ומלוי – המעשרות לבעלים. רבי ישמעאל אומר: הפרתני שקיבל שדה מירושלמי – מעשר שני של ירושלמי. והכמים אומרים: יכול הוא הפרתני

[דף כ"ז ע"ב]

לעלות ולקבלו בירושלים.

גמרא על דעתיה דרבי ישמעאל, אילו בהן טמא שהיה שותף עם בהן טהור, שפוא אין חולקין במעשרות? תמן – יכול הוא לומרן לכהן טהור אחר. ברם הלא – יכול [צריף] הפרתני לעלות ולקבל בירושלים.

הלכה ד'

מתני' המקבל זיתים לשמן, בשם שחולקין ובהולין – כף חולקין בתרומה. רבי יהודה אומר: ישראל שקבל מכהן ומלוי זיתים לשמן, או למחצית שכן – המעשרות לבעלים.

גמרא רבי יהודה עבד זיתים בקרקע, ורבניו לא עבדו זיתים בקרקע. מעתה, אין יסבור רבי יהודה רבי אליעזר, ורבי אליעזר אומר: המעשרות שלהן, שעל מנת בן באו, והכי בהן ולוי שקבלו שדה מישראל – המעשרות שלהן, שעל מנת בן באו.

פרתו של כהן שהיתה שימא אצל ישראל, וילדה בכור – תכבור לכהן; דברי רבי יהודה. והכמים אומרים: אין תכבור אלא לשניהן.

אמר להן רבי יהודה: אי אתם מודים לי במעשרות שדהו שהוא שלוי? אמרו לו: מפני שהשדה – גופה לכהן, והפרה – גופה לשניהן. אף הפרה, אם היתה גופה לכהן – תכבור לכהן.

ותני בן: השם באחריות שניהן, והמוכר [והמקבל] באחריות הנותן.

כהן שנתן מעות לישראל ליקח לו בהן פירות למחצית שכן, אומר לו: "הותירו או פחתו – שלי, והמעשרות – שלך" – מותר.

ישראל שנתן מעות לכהן ליקח לו בהן פירות למחצית שכן, אומר לו: "הותירו או פחתו – שלי, והמעשרות – שלך" אם נתן לו שכן – מותר, ואם לאו – אסור.

ישראל שהיה מוזכר וזתים בששים לוג טבולים, אמר לו: תנם לי, ואני נותן לך ששים לוג מתוקנין – מותר. ששים לוג טבולין, ואני ואת חולקין את הפעשרות – אסור. כדו – יהב ליה פוליה מותר, כדו – יהב לה פלגא אסור!

אמר רבי יוסי: באן – במרויח לו, ותני בן: אם הניח מרויח לו – אסור משום רבית, ומשום ביוון קדשים.

הלכה ה'

מתני' בית שמאי אומרים: לא ימכר אדם את זיתיו אלא לחבר. בית הלל אומרים: אף למעשר. וצנועי בית הלל היו נוהגין כדברי בית שמאי.

גמרא אמר רבי יוחנן: טעמא דבית הלל, דרף בני אדם לזבל זיתיהן עמונין אלא על ידי עילה. בית הלל פדענתו, דתנינן: לא ימכור לו פרה חורשת בשביעית, ובית הלל מתירין מפני שיכולין לשחמו, ואורחיה דבר נש מיכוס תורא דידיה? על ידי עילה.

ושוין, שהוא מוכר לו שיפלין לעיסתו, אף על פי שיודע שאינו עושה אותו בטהרה.

[דף כ"ח ע"א]

תני: שוין, שאין מוכרין גדיש של חטין ועביט של ענבים ומעטן של זתים אלא לחבר, ולמי שהוא יודע שהוא עושה אותו בטהרה.

ועביט של ענבים לא תורה היא? לית הדיא פליגא על רבי יוחנן? דרבי יוחנן אמר: בשם שאמרו: קטן – חומריין. כד אמרו: מעטין של זיתים – חומריין.

רבי חזקיה אמר רבי יונה בשם רבי ירמיה: מה פליגינן? בחיבורין, לפי שבכל מקום נשוד – חיבור. מעוד – אינו חיבור. וכא, אפילו מעוד – חיבור. הא הכשירן – תורה.

קם רבי יונה עם רבי ירמיה, אמר לו, את אמרת הדיא מילתא? אמר ליה: אין מיני, אפילו הכשירן – הן חומריין.

והתני: שוין, שאין מוכרין גדיש של חטין ועביט של ענבים ומעטן של זתים אלא לחבר, ולמי שהוא יודע שהוא עושה אותו בטהרה. ועביט של ענבים לא תורה היא? ודכוותה, מעטן של זתים תורה היא!

מאי כדון? תיפתר ברבי מאיר, דרבי מאיר אמר: המזהל – במשקה. אמר רבי זעירא: טעמא דבית שמאי, אין דרף חבר להיות מוכר זיתים אלא למעשר.

מהו צנועי? בשירי. אמר רב הסדא: כד שנינו, שהבשר – נקרא צנועי.

הלכה ה'

מתני' שנים שבצרו את פרמיהן לתוך גת אחת, אחד מעשר ואחד שאינו מעשר, המעשר – מעשר את שלו וחלקו בכל מקום שהוא.

מִסְכַּת סְנֵהֲדְרִין פֶּרֶק שְׁמִינִי

ח,א כל סנהדרין שיש בה שנים יודעים לדבר וכלם ראויין לשמוע - ראויים לעשות סנהדרין. שלשה - בינונית. ארבעה - חכמה. סנהדרין היתה כחצי גרן עגולה, כדי שיהו רואין זה את זה. הנשיא יושב באמצע וזקנים יושבים מימנו ושמאלו. אמר רבי אלעזר בן רבי צדוק: כשהיה רבן גמליאל יושב בבית דין ביבנה, אבא יושב בימנו וזקנים משמאלו, מפני מה אחד יושב מימנו של זקן? מפני כבודו של זקן! שלש שורות של תלמידי חכמים יושבים לפניו, גדולים בראשונה ושניים בשניה, ושלישים בשלישית, מכאן ואילך לא היה שם סדר אלא כל הקדם את חברו לתוך ארבע אמות - זכה. שוטרי הדינים והנדון, והעדים, זוממיהם וזוממי זוממיהם - עומדין משורה החיצונה ולעם, ולא היו צריכים לידע איזהו נדון, מפני שמעמידים אותו שני לעד הראשון.

ח,ב כיצד אומר? שמה תאמר ראינוהו שרץ אחר חברו וסיף בידו, נכנס מפניו לחנות, נכנס אחריו לחנות, ונכנסנו אחריו ומצאנוהו הרוג וסיף ביד הרוצח, ומטנף דם! שמה תאמרו: אם לאו? מי הרגו? אמר שמעון בן שטח: אראה בנחמה אם לא ראיתי אחד שרץ אחר חברו וסיף בידו, נכנס מפניו לתרפה, ונכנס אחריו, ונכנסתי אחריו ומצאתיהו הרוג והסיף ביד הרוצח, והסיף דם. נמתי לו: רשע! מי הרגו לזה? אראה בנחמה אם לא או אני או אתה הרגנוהו, אבל מה אעשה לך? דאין דינך מסור בידי, שהרי אמרה תורה (דברים יט): "על פי שני עדים או על פי שלשה עדים יומת המת", אלא יודע מחשבות הוא יפרע מאותו האיש, לא זו משם עד שנשכו נחש ומת.

ח,ג אדם נברא יחידי בעולם, ולמה נברא יחידי בעולם? שלא יהו צדיקים אומרים: "אנו בניו של צדיק"! ושלא יהו רשעים אומרים: "אנו בניו של רשע"! דבר אחר:

למה נברא יחידי? שלא יהו משפחות מתגרות זו בזו, ומה עכשו שנברא יחידי מתגרות זו בזו, אילו נברא שנים על אחת כמה וכמה! דבר אחר: למה נברא יחידי? מפני הגזלנין והחמסנין, ומה עכשו שנברא יחידי? - גזלנין וחמסנין, אלו נברא שנים על אחת כמה וכמה! דבר אחר: למה נברא יחידי? להגיד גולתו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שבחותם אחד ברא את כל העולם כלו, ומחותם אחד יצאו חותמות הרבה, שנאמר (איוב לח): "תתהפך כחמר חותם" וגו'. מפני מה אין פרוצופותיהן דומות זו לזו? מפני הרמאים, שלא יהא כל אחד ואחד קופץ בתוך שדה חברו, וכא על אשת איש, שנאמר (איוב לח): "וימנע מרשעים אורם" וגו'. רבי מאיר אומר: שנה מקום מראה פנים דעת וקול, מראה פנים ודעת - מפני החמסנין והגזלנין. קול - מפני העררה.

ח,ד אדם נברא בערב שבת, ולמה נברא באחרונה? שאם תזווח דעתו עליו, אומר לו: "יתוש קדמך במעשה בראשית"! דבר אחר: כדי שייכנס למצוה מיד. דבר אחר: כדי שייכנס לסעודה מיד. משלו משל, למה הדבר דומה? למלך בשר ודם שבנה פלטרין, וחצבה, והתקין סעודה, ואחר כך זמן האורחים. וכן הוא אומר (משלי ט): "חכמת נשים בנתה ביתה חצבה עמודיה שבעה". "חכמת נשים בנתה ביתה" - זהו מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שבנה כל העולם כלו בחכמה. "חצבה עמודיה שבעה" - אלו שבעת ימי בראשית. "טבחה טבחה מסכה ינה" - אלו ימים ונהרות ומדברות ושאר כל צרכי עולם, ואחר כך "שלחה נערותיה תקרא" - זה אדם ונהו.

מִסְכַּת סְנֵהֲדְרִין פֶּרֶק תְּשִׁיעִי

ט,א רבי שמעון בן אלעזר אומר: מסייעין את העד ממקומו בשביל שתטרף דעתו עליו. רבי יוסי אומר: לא היו צריכין לומר

באיזה שבוע? באיזו שנה? באיזה חודש? בכמה בחודש? אלא באיזה יום? באיזה חודש? באיזו שעה? באיזה מקום? מפירין אתם אותו? התרתם בו? במה הרגו? בסיף הרגו? במקל הרגו? על שוקיו הפהו? או על צפור נפשו הפהו? להיכן היו פניו הפוכות בשעה שהרגו? אחד אומר 'בשנים בחודש', ואחד אומר 'בשלושה בחודש' - עדותן קימת, שאין הכל בקיאיין בעבור. אחד אומר 'בשתי שעות', ואחד אומר 'בשלוש שעות' - עדותן קימת, שאין הכל בקיאיין בשעות, אחד אומר 'בשלוש שעות', ואחד אומר 'בחמש' - עדותן בטלה. ורבי יהודה אומר - קימת. אחד אומר 'בחמש', ואחד אומר 'בשבע' - עדותן בטלה, שהכל יודעין שבחמש חמה במזרח, ובשבע חמה במערב.

טב, נמצא עדותן של עדים מכונת, הגדול שבדינים פותח בזכות, וחברו מסיעו. מצאו לו זכות - פטרוהו. אם לאו - מעבירין אותו, ולמחר מזדווגין זוגות, וממציטים במאכל, ולא היו שותפין יין, ונושאים ונותנים בפרשת הענין כל הלילה. ואם היה רוצח, נושאים ונותנים בפרשת רוצח, ואם היה מגלה עריות, נושאים ונותנים בפרשת מגלה עריות, ולמחר משכימין ובאין לבית דין, החזוין קורין כל אחד ואחד בשמו - פלוני ופלוני. מזה הייתי ועכשו מזה אני - מקבלין אותו. מחיב הייתי ועכשו מזה אני - מקבלין אותו. מזה הייתי ועכשו מחיב אני אותו - אין מקבלין אותו. מחיב הייתי ועכשו מחיב אני - אומרים לו: 'למד דברך בכתחלה'. טעה אחד בדבריו מן המזופין - סופרי הדינים מזכירין אותו. מן המחביבין - אין סופרי הדינים מזכירין אותו, אלא אומרים לו: למד דברך בכתחלה. אם מצאו לו זכות - פטרוהו. אם לאו - עומדין למנין, שלשים וששה מזכים ושלשים וחמשה מחביבין - זכאי. שלשים וששה מחיבים ושלשים וחמשה מזכים - דנין אלו כנגד אלו, עד שיאמר אחד מן המחביבין - רואה אני את דברי המזופין. אומר אחד מן

התלמידים: יש לי ללמד עליו זכות - מקבלין אותו בסבר פנים יפות, ומעלין ומושיבין אותו עמהן, אם יש ממש בדבריו - פטרוהו, ולא היה יורד משם עולמית, ואם לאו - לא ירד משם כל היום, שלא תהא עליתו ירידה. הוא שאמר יש לי ללמד על עצמי זכות - שומעין לו. חובה - משתקין אותו בנזיפה. העד, אין מלמד עליו לא זכות ולא חובה. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: מלמד זכות ואין מלמד חובה. שנים עשר מזכין ואחד עשר מחביבין - זכאי. שנים עשר מחביבין ואחד עשר מזכין - יוסיפו הדינים, עד שיכריע אחד לזכות ושנים לחובה. ורבי יוסי אומר: יחזרו וימנו בתחלה, פעם ראשונה שניה ושלישית, בין שיש ממש בדבריו בין שאין ממש בדבריו, ואילך, אם יש ממש בדבריו - שומעין לו, ואם לאו - אין שומעין לו.

טג, הרוגי בית דין יש להם חלק לעולם הבא, מפני שמתודין על עונותיהן, רחוק מבית הסקילה עשר אמות, ואומרים לו: התודה! ומעשה באחד שיצא לסקל, אמרו לו: התודה! אמר: תהא מיתתי כפרה על כל עונותי, ואם עשיתי כך - אל ימחל לי ויהיה בית דין של ישראל נקי, וכשבא דבר אצל חכמים - זלגו דמעות. אמרו להם: להחזירו אי אפשר, שכבר נגזרה גזרה, אלא הרי דמיו חלוין בעדיו, וכן הוא אומר (דברי הימים-א ב, ו): "ובני זרח זמרי ואיתן והימן וכלכל ודרדע כלם חמשה"; וכי אין יודעים שכלם חמשה? אלא מלמד שאף עכן הוא עמהם לעולם הבא. רחוק מבית הסקילה ארבע אמות מפשיטין את בגדיו, האיש מכסים אותו פרק מלפניו, והאשה פרק מלפניה ופרק מאחריה, מפני שהאשה בלה ערוה; דברי רבי יהודה שאמר משם רבי אליעזר. ורחמים אומרים: האיש נסקל ערום ואין האשה נסקלת ערמה. בית הסקילה היה גבוה שתי קומות, והוא קומה אחת - הרי שלש קומות. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אכן היתה שם, ויש בה משאוי שנים, נוטל

וּנְתַנָּה עַל לְבוֹ, כְּדֵי לְקַיֵּם בּוֹ מִצְוֹת סְקִילָה. וּכְשֶׁתּוֹלֵדִין - אֶחָד קוֹשֵׁר וְאֶחָד מִתִּיר, כְּדֵי לְקַיֵּם בּוֹ מִצְוֹת תְּלִיָּה. הִיָּה רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר: מָה תִּלְמוּד לֹמַר (דְּבָרִים כ"א, כג): "כִּי קָלַלְתָּ אֱלֹהִים תְּלוּי", מְשָׁלוּ מְשָׁל, לְמָה הִדְבָּר דּוּמָה? לְשֵׁנֵי אַחִים דּוּמִים זֶה לְזֶה, אֶחָד שֶׁר עַל כָּל הָעוֹלָם, וְאֶחָד יֵצֵא לְסֻטִּים. לְאַחַר זְמַן, נִתְפַּס זֶה שֶׁיֵּצֵא לְסֻטִּים, הָיָה צוֹלְבִין אוֹתוֹ עַל הָעֲלוּב, וְהָיָה כָּל עוֹבֵר וְשׁוֹב אֹמֵר: דּוּמָה שֶׁהָשֵׁר צְלוּב, לְכַךְ נֶאֱמַר: "כִּי קָלַלְתָּ אֱלֹהִים תְּלוּי", סִיף שֶׁנִּהְיָג בּוֹ, סוֹדֵר שֶׁנִּחְנַק בּוֹ, אָבֵן שֶׁנִּסְקַל בָּהּ, וְעֵץ שֶׁנִּתְלָה עָלָיו - בְּלֵן טְעוּנִין קְבוּרָה, וְלֹא הָיָה קוֹבְרִין אוֹתוֹ עִמּוֹ. נִתְאַכַּל הַבָּשָׂר, שְׁלוּחֵי בֵּית דִּין מִלְקָטִין אֶת הָעֲצָמוֹת, וְקוֹבְרִים אוֹתוֹ בְּאַרְזֵין, אֶפְלוּ מִלֶּךְ שֶׁבַמְלָכִים לֹא הָיָה קוֹבְרִין אוֹתוֹ בְּקַבְרֵי אֲבוֹתָיו, אֲלֵא בְּקַבְרֵי בֵּית דִּין, שְׁנֵי קְבוּרוֹת הָיוּ מִתְקַנְיִן לְבֵּית דִּין, אֶחָד לְנִסְקָלִין וְלְנִשְׂרָפִין, וְאֶחָד לְנִחְנָקִים וְלְנִהְרָגִים. וְכֵן דּוֹד אֹמֵר (תְּהִלִּים כ"ו, ט): "אֵל תִּאֶסֶף עִם חֲטָאִים נַפְשִׁי" וְגו', אַרְבַּע מֵיתוֹת נִמְסְרוּ לְבֵּית דִּין - סְקִילָה, שְׂרָפָה, הֶרֶג וְחִנּוּק. הַרְשׁוֹת - לֹא נִתְּן לָהּ אֲלֵא סִיף בְּלִבְד. אִמֵּר רַבִּי אֱלֶעָזָר בְּרַבִּי צְדוּק: תִּינוּק הֵייתִי, וְהֵייתִי רוֹכֵב עַל כְּתָפוֹ שֶׁל אָבִא, וְרֵאיתִי בַת כֶּהֵן שֶׁזְּנֻתָה בִירוּשָׁלַיִם, וְהִקְפִּיפָהּ חֲבִילֵי זְמוּרוֹת וּשְׂרָפוּהָ. אָמְרוּ לוֹ: תִּינוּק הָיָה, וְאֵין עֲדוֹת לְתִינוּק. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: הָרִי אֹמֵר (וַיִּקְרָא יט, יח): "וְאֶהְבֵּת לְרַעַף כְּמוֹךְ" - בָּרַר לוֹ מֵיִתָּה יָפָה שְׁבַמִּיתוֹת! כִּיֵּצֵד עוֹשִׂין לוֹ? מִנִּיחַ רֵאשׁוֹ עַל הַסֶּדֶן וְקוֹצֵץ בְּקוֹפִין. אָמְרוּ לוֹ: אֵין מֵיִתָּה מְנוּלָת מְזוּ. אָמַר לָהֶם: וְדַאי אֵין מֵיִתָּה מְנוּלָת מְזוּ, אֲלֵא מִשׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא יח, ג): "וּבַחֲקוֹתֵיהֶם לֹא תִלְכוּ".

מִסְכַּת סְנֵהוֹרִין פֶּרֶק עֲשִׂירִי

י, א רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: הֵבֵא עַל הָאֵם - אֵינוֹ חֵיב אֲלֵא מִשׁוּם הָאֵם בְּלִבְד. וְכֵן הִיָּה רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: הֵבֵא עַל אִשְׁתְּ אָב - אֵינוֹ חֵיב אֲלֵא מִשׁוּם אִשְׁתְּ אָב בְּלִבְד. הֵבֵא עַל הָאֵם, אֲלֵמְנָה לְכַהֵן גְּדוֹל, גְּרוּשָׁה וְחִלוּצָה לְכַהֵן

הַדְּיוּט, אוֹ שֶׁהִיָּתָה אֲנוּסָתוֹ וּמְפוֹתָתוֹ שֶׁל אָבִיו, אוֹ שֶׁהִיָּתָה אַחַת מִכָּל הָעֲרִירוֹת שֶׁל אָבִיו - חֵיב. הֵבֵא עַל אִשְׁתְּ אָב, אֲלֵמְנָה לְכַהֵן גְּדוֹל, גְּרוּשָׁה וְחִלוּצָה לְכַהֵן הַדְּיוּט - חֵיב. אֲנוּסָתוֹ וּמְפוֹתָתוֹ שֶׁל אָבִיו - פְּטוּר. אוֹ שֶׁהִיָּתָה אַחַת מִכָּל עֲרִירוֹת שֶׁל אָבִיו - פְּטוּר. הֵבֵא עַל אַחֲוֹתוֹ - חֵיב עָלֶיהָ מִשׁוּם אַחֲוֹתוֹ, וּמִשׁוּם בַּת אִשְׁתְּ אָב. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: אֵינוֹ חֵיב אֲלֵא מִשׁוּם אַחֲוֹתוֹ בְּלִבְד. וְכֵן הֵבֵא עַל כְּלָתוֹ, הֵבֵא עַל הַזְּכוּר, בֶּן תִּשְׁעֵי שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד, וְהֵבֵא עַל הַבְּהֵמָה, כְּדָרְכָה וְשִׁלָּא כְּדָרְכָה. הָאִשָּׁה הַמְּבִיאָה אֶת הַבְּהֵמָה כְּדָרְכָה וְשִׁלָּא כְּדָרְכָה.

יב, והעובד עבודה זרה, אחד העובד ואחד המזבח, ואחד המקטיר ואחד המנסף, ואחד המשפתחה, והמקבלו עליו לאלוה, ואומר לו: 'אלי אתה! הצילני!' בלן בסקילה. העושה עבודה זרה, המחתך והמעמיד, הסף, המקנח, המגרד - עובר בלא תעשה. אבל אינן חייבים קרבן, אלא על דבר שיש בו מעשה, כגון המזבח והמקטיר והמנסף, והמשפתחה. אבל המגפף, והמנשק, המכבד, המרביץ, המלביש והמנעיל, והמעטיף - הרי אלו באזהרה. רבי יהודה אומר: הרי הוא אומר (מלכים א יט, יח): 'והשארתי בישראל שבעת אלפים כל הבכרים אשר לא כרעו לבעל וכל הפה אשר לא נשק לו' - מקיש נשיקה לכריעה, מה כריעה - חייבין עליה, אף נשיקה חייבין עליה. ובמה היא מיתתן? בידי שמים.

יג, הנותן מזרעו למלך - אינו חייב עד שימסר למלך, ויעביר באש. מסר למלך ולא העביר באש, העביר באש ולא מסר - אינו חייב עד שימסר למלך ויעביר באש, ואינו חייב עד שיעביר כדרכו, העביר ברגליו - פטור. ואינו חייב אלא על יוצאי ריכו, המעביר את אביו ואת אמו, ואת אחיו ואת אחותו - פטור. המעביר עצמו - פטור. ורבי אלעזר ברבי שמעון מחיב. אחד מולך ואחד שאר עבודה זרה - חייב, ורבי אלעזר ברבי שמעון אומר: אינו חייב אלא משם מולך

מִסְכַּת סְנֵהָרִין פֶּרֶק אַחַד עֶשֶׂר

יא,א וּשְׁאָר חֲבִי מִיתוֹת בֵּית דִּין, אֵין מִמֵּיתִין אוֹתָם אֲלָא עַל פִּי עֲדִים וְהִתְרָאָה, עַד שִׁיִּוְדִיעוּהוּ שְׁחֵיב מִתָּהּ בְּבֵית דִּין. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד שִׁיִּוְדִיעוּהוּ בְּאִיזָה מִיתָה הוּא מֵת, בֵּין שֶׁהִתְרוּ בּוֹ כָּל עֲדָיו, וּבֵין שֶׁהִתְרוּ בּוֹ מִקְצַת עֲדָיו - חֵיב. וְרַבִּי יוֹסִי פּוֹטֵר, עַד שֶׁהִתְרוּ בּוֹ כָּל עֲדָיו, שְׁנֵאמַר (דְּבָרִים יט, טו): "עַל פִּי שְׁנֵי עֲדִים אוֹ שְׁלֹשָׁה עֲדִים" - עַד שֶׁיְהִי פִּי שְׁנֵי עֲדִים מִתְרִין בּוֹ כְּאֶחָד. מוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי יוֹסִי שְׁאֵם הִתְרָה בּוֹ הִרְאִשׁוֹן וְהִלֵּךְ לוֹ, הַשְּׁנֵי וְהִלֵּךְ לוֹ - שֶׁהוּא פְטוֹר. מִתְרִין בּוֹ וְשׁוֹתְקִים, מִתְרִין בּוֹ וּמְרַכֵּין בְּרִאשׁוֹ, אָף עַל פִּי שְׁאֵמַר "יֹדַע אֲנִי" - פְטוֹר, עַד שִׁיאֵמַר: "יֹדַע אֲנִי וְעַל מִנֵּת כֶּף אֲנִי עוֹשֶׂה". כִּיצַד? רְאוּהוּ שְׁמַחֲלֵל אֶת הַשֶּׁבֶת, וְאוֹמְרִים לוֹ: הֲוִי יוֹדַע שֶׁהִשְׁבַּת "מַחֲלֵלָה מוֹת יוּמַת", אָף עַל פִּי שְׁאֵמַר "יֹדַע אֲנִי" - פְטוֹר, עַד שִׁיאֵמַר "יֹדַע אֲנִי וְעַל מִנֵּת כֶּף אֲנִי עוֹשֶׂה". כִּיצַד? שֶׁהוֹרֵג אֶת הַנֶּפֶשׁ, וְאוֹמֵר: 'הֲוִי יוֹדַע שֶׁהוּא בֶן בְּרִית', וְנֵאמַר (בְּרֵאשִׁית ט, ו): "שִׁפְךָ דָם הָאָדָם בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּךְ" וְגו', אָף עַל פִּי שְׁאֵמַר: "יֹדַע אֲנִי" - פְטוֹר, עַד שִׁיאֵמַר: "יֹדַע אֲנִי וְעַל מִנֵּת כֶּף אֲנִי עוֹשֶׂה". רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: הוּא שִׁיתוּדָה בְּעֶצְמוֹ - פְטוֹר, שְׁנֵאמַר (דְּבָרִים יט, טז): "לְעֵנּוֹת בּוֹ סִרָה" - שִׁיחֲזֹרוּ בּוֹ אַחֲרַיִם וְלֹא שִׁיתוּדָה הוּא בְּעֶצְמוֹ.

יא,ב רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשֵּׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן: הַמְדִיחַ - הֲרִי זֶה בְּחֻנְקָא. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה: שְׁלֹשׁ מֵאוֹת הִלְכוֹת הֵיזָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שׁוֹנֶה בְּמַכְשֵׁפָה, וְלֹא לְמַדְתִּי מִמֶּנּוּ אֲלָא שְׁנֵי דְבָרִים. שְׁנַיִם מְלַקְטִין קִשׁוּאִין, אֶחָד לֹקֵט - פְטוֹר. וְאֶחָד לֹקֵט - חֵיב. הָעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה - חֵיב. הָאוֹחֹז אֶת הָעֵינַיִם - פְטוֹר. בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֵה לֹא הֵיזָה וְלֹא עֵתִיד לְהִיּוֹת. לָמָּה נִקְטָב? אֲלָא לּוֹמַר דְּרַשׁ וְקַבֵּל שְׂכָר. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: בְּדִין הוּא, הִבַּת וְלֹא הִבֵּן, אֲלָא גִזְרַת הַמֶּלֶךְ הֵיזָה. בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֵה, אִפְלוּ הָעֵלָה עַל שְׁלַחְנוּ כְּשִׁלְמָה בְּשַׁעְתּוֹ - אֵין נֶעֱשֶׂה בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֵה,

בְּלַבַּד. בְּעַל אוֹב - זֶה פִּיתוּם, הַמְדַבֵּר מִבֵּין פְּרָקִיו, וּמִבֵּין אֲצִילֵי יָדָיו. יִדְעוּנִי - זֶה הַשֵּׁם עֶצֶם שֶׁל יִדְעוּנִי בְּפִיו - הֲרִי אֵלוֹ בְּסַקִּילָה, וְהַנְּשָׂאֵל בֶּהֵן בְּאֻזְהָרָה. "דוֹרֵשׁ אֶל הַמַּתִּים" - זֶה הַמַּעֲלָה בְּזִכְרוֹ. אֶחָד הַמַּעֲלָה בְּזִכְרוֹ, וְאֶחָד הַנְּשָׂאֵל בְּגִלְגֻלַת, מֵה בֵּין מַעֲלָה בְּזִכְרוֹ לְנְשָׂאֵל בְּגִלְגֻלַת? שֶׁהַמַּעֲלָה בְּזִכְרוֹ אֵינוֹ עוֹלָה כְּדָרְכּוֹ, וְאֵינוֹ עוֹלָה בְּשֶׁבֶת, וְהַנְּשָׂאֵל בְּגִלְגֻלַת - עוֹלָה כְּדָרְכּוֹ וְעוֹלָה בְּשֶׁבֶת.

י,ד הַבָּא עַל נַעֲרָה מְאוֹרְסָה - אֵינוֹ חֵיב עַד שֶׁתֵּהָא נַעֲרָה בְּתוֹלָה מְאוֹרְסָה, וְהִיא בְּבֵית אָבִיהָ. נַעֲרָה אֲרוּסָה בְּבֵית בְּעֵלָה, בּוֹגֵרַת אֲרוּסָה בְּבֵית אָבִיהָ, נְשׂוּאָה בֵּין בְּבֵית אָבִיהָ בֵּין בְּבֵית בְּעֵלָה. הַבָּא עֲלֶיהָ - הֲרִי זֶה בְּחֻנְקָא. כְּאוֹ עֲלֶיהָ עֲשֶׂרָה, וְעֹדֵין הִיא בְּתוֹלָה - כָּלֵם בְּסַקִּילָה. וְאֵם אֵינָה בְּתוֹלָה, הִרְאִשׁוֹן בְּסַקִּילָה וְכָלֵם בְּחֻנְקָא. הַמְקַבֵּל אֶת בְּעֵלָה בְּבֵית אָבִיהָ, וְאָף עַל פִּי בְּתוֹלָה, הַבָּא עֲלֶיהָ - הֲרִי זֶה בְּחֻנְקָא. נַעֲרָה אֲרוּסָה שְׁזֻנְתָה - סוֹקְלִין אוֹתָהּ עַל פֶּתַח בֵּית אָבִיהָ. אֵין לָהּ פֶּתַח בֵּית אָבִיהָ - סוֹקְלִין אוֹתָהּ שְׁזֻנְתָה, וְאֵם הֵימָּה עִיר שֶׁל נְכָרִים - סוֹקְלִין אוֹתָהּ עַל פֶּתַח בֵּית דִּין. כִּיּוֹצֵא בּוֹ, הָעוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה - סוֹקְלִין אוֹתוֹ בְּמִקּוֹם שְׁעָבַד, וְאֵם הֵימָּה עִיר שֶׁל נְכָרִים - סוֹקְלִין אוֹתוֹ עַל פֶּתַח בֵּית דִּין.

י,ה כָּל חֲבִי מִיתוֹת שִׁבְתוֹרָה אֵין מְכַמֵּינִין עֲלֵיהֶם חוּץ מִן הַמְּסִית כִּיצַד עוֹשִׂין לוֹ? כּוֹנְסִין לוֹ שְׁנֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים לְבֵית הַפְּנִימִי, וְהוּא יוֹשֵׁב בְּבֵית הַחִיצוֹן, וּמְדַלֵּיקִין לוֹ אֶת הַנֵּר, כְּדִי שִׁיְהִי רוֹאִין אוֹתוֹ וְשׁוֹמְעִים אֶת קוֹלוֹ, וְכֵן עֲשׂוּ לְאִישׁ אֶחָד בְּלוֹד, נִמְנוּ עָלָיו שְׁנֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים, וְהִבְיִאוּהוּ לְבֵית דִּין, וְסַקְלוּהוּ, פּוֹתְחִין אֶת דֵּינּוּ בַיּוֹם וְגוֹמְרִין אָף בְּלַיְלָה. פּוֹתְחִין וְגוֹמְרִין בּוֹ בַיּוֹם, בֵּין לְזִכּוֹת בֵּין לְחוֹבָה, מִשּׁוּן עַל פִּי עַד אֶחָד, בֵּין לְזִכּוֹת בֵּין לְחוֹבָה, הַכֹּל מִלְּמַדִּין זְכוֹת וְחוֹבָה. הַמְּלַמֵּד זְכוֹת - יְכוֹל לְחַזֵּר וְלִלְמַד חוֹבָה. הַסְּרִיס, וְמִי שֶׁלֹּא רָאָה לוֹ כְּנִים - יוֹשְׁבִין בְּדֵינּוּ. וְרַבִּי יְהוּדָה מוֹסִיף אֶת הָאֲכֹזְרִי.

עד שימתן לתוך פיו כשעור, או עד שיאכל בחכרה, שהוא פיוצא בו.

יא,ג בן סורר ומורה, מתרין בו בפני שלשה, שנאמר (דברים כא): "ותפשו בו" וגו' ואמרו אל זקני עירו" - מצוה בזקני עירו. "בננו זה" - זה האיש לקה בפניכם. דבר אחר: "בננו זה" - פרט לשברח וקא משהגדיל. "בננו זה" - פרט לשמת אחד מן הדינין. דבר אחר: "בננו זה" - מלמד שאחד מן הראשונים מצטרף עם האחרונים, לחיבו מיתה. בן סורר ומורה וזקן ממרא על פי בית דין, והמסית והמדית, ונביא השקר, ועדים זוממין - אין ממיתין אותן מיד, אלא מעלין אותן לבית דין הגדול שבירושלים, ומשמרין אותן עד הרגל, וממיתים אותן ברגל, שנאמר (דברים יז, יג): "וכל העם ישמעו ויראו" וגו'; דברי רבי עקיבה. אמר לו רבי יהודה: וכי נאמר: "וכל העם יראו ויראו", והלא לא נאמר אלא "וכל העם ישמעו ויראו", למה מענין דינו של זה? אלא ממיתין אותו מיד, וכותבין ושלחין לכל המקומות: איש פלוני בן פלוני, נגמר דינו בבית דינו של פלוני, ופלוני ופלוני עדיו, וכך וכך עשה, וכך וכך עשו לו.

יא,ד רבי שמעון בן יהודה אומר משם רבי שמעון: הנוי, והכח, והעשר והחכמה, והשיבה, והתפארת, ובנים לצדיקים - נאים להם ונאה לעולם, שנאמר (משלי טז, לא): "עטרת תפארת שיבה" וגו'. ואומר (שם יז, ו): "עטרת זקנים בני בנים" וגו'. ואומר (משלי כ, כט): "תפארת בחורים כחם והדר זקנים שיבה". ואומר (ישעיהו כד, כג): "ונגד זקניו כבוד". רבי שמעון בן מנסיא אומר: אלו שבע מדות שמנו חכמים בצדיקים - בלן נתקמו ברבי ובבניו.

יא,ה הבא במחירת, אם בא להרוג - מצילין אותו בנפשו. לטול ממון - אין מצילין אותו בנפשו. ספק בא להרוג וספק בא לטול ממון - אין מצילין, שנאמר (שמות כב, ב): "אם זרחה השמש עליו דמים לו". וכי עליו

בלבד חמה זרחת? והלא על כל העולם כולו היא זרחת? אלא מה זרחת השמש שהוא שלום לעולם, אף זה, כל זמן שאמה יודע שיש שלום הימנו, בין ביום בין בלילה - אין מצילין אותו בנפשו, וכל זמן שאין אתה יודע שאין שלום הימנו, בין ביום ובין בלילה - מצילין אותו בנפשו. יותר על כן אמר רבי אליעזר בן יעקב: היו שם כדי יין וכדי שמן, ושברן בשעה שהוא חתר - חיב. הרוף אחר חברו - מצילין אותו בנפשו. כיצד מצילין אותו בנפשו? קוטע אחד מאבריו, אם אין יכול לעמד בו - מקדים והורגו. הרוף אחר הזכור, בין בבית ובין בשדה - מצילין אותו בנפשו. אחר נערה המאורסה, בין בבית ובין בשדה - מצילין אותה בנפשו. אחד נערה מאורסה, ואחד כל עריות שבתורה - מצילין אותן בנפשו. אבל אם היתה אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט - אין מצילין אותה בנפשו, ושנעבד בה עברה - אין מצילין אותה בנפשו, ואם יש להן מושיעין - אין מצילין אותן בנפשו. רבי יהודה אומר: אם אמה: 'הניחו לו' - מצילין אותה בנפשו. ומפני מה מצילין אותן בנפשו? שאם היו מוחזין בידם - באים על עסקי נפשותם. רבי אליעזר בר צדוק אומר: העובד עבודה זרה - מצילין אותו בנפשו.

מִסְכַּת סְנֵהֲרִין פֶּרֶק שְׁנַיִם עֶשֶׂר

יא,א ואלו הן הנשרפין: הבא על אשה ובתה, ובת כהן עם זיקת הבעל. בא על אמה, ואחר כך בא על בתה, בא על בתה ואחר כך בא על אמה - חיב, לפי שלא למדנו לבתו מאנוסתו, שתהא בשרפה, שנאמר (ויקרא כ, יד): "ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה זמה היא", במי שיש לו בה לקוחין מדבר הקטוב, תלמוד לומר (ויקרא כא, ט): "ובת איש כהן" מכל מקום. נערה מאורסה ובת איש כהן שזנתה בסקילה. ורבי שמעון אומר: בשרפה. ונתה עם חמיה בסקילה, ורבי שמעון אומר בשרפה.

מלקין אותן פעם ראשונה ושניה, ובשלישית כונסין אותן לכפה. אבא שאול אומר: אף בשלישית מלקין אותן, וברביעית כונסין אותן לכפה, ומאכילין אותן שעורים עד שפריסם בנקעת.

יב,ה הוסיפו, הפורק על, והמפר ברית, והמגלה פנים בתורה, וההוגה את השם באותיותיו, שאין לו חלק לעולם הבא. רבי עקיבה אומר: המנענע קולו בשרי השירים בבית המשטה, ועושה אותו כמין זמר - אין לו חלק לעולם הבא. אבא שאול אומר משם רבי עקיבא: הלוחש על המכה ואמר (שמות טו, כו): "כל המחלה" כו' ורוקק - אין לו חלק לעולם הבא. ארבעה מלכים, ירבעם, אחאב, אחז, מנשה אין להם חלק לעולם הבא. רבי אליעזר אומר: מנשה יש לו חלק לעולם הבא, שנאמר (דברי הימים-ב לג, יט): "ותפלתו והעתר לו", וכל חטאים ומעילות והמקומות אשר בנה בהם במות, והעמיד האשרה והפסלים לפני הכנעו, הנם כתובים על דברי חזוה - מלמד, שנעתר לו, והביאו לחיי העולם הבא.

מסכת סנהדרין פרק שלשה עשר

יג,א תנא, בני רשעי ישראל - אין להם חלק לעולם הבא, ולא חיינ לעולם הבא, שנאמר (מלאכי ג, יט): "כי הנה היום בא בויער כתנור" וגו'; דברי רבן גמליאל. רבי יהושע אומר: באין הן לעולם הבא, ולהלן הוא אומר (תהלים קטז, ו): "שמר פתאים ה'" וגו'. ולהלן הוא אומר (דניאל ד, יא): "גדו אילנא וקצצו ענפוהי ברם עקר שרשוהי בארעא שבקו". אמר רבן גמליאל: מה אני מקים (מלאכי ג, יט): "אשר לא יעזוב להם שרש וענף". אמר לו: שאין המקום מניח המצות ושירי מצות להם ולאבותיהם בעולם. דבר אחר, "שרש" - זו נשמה. "וענף" - זה הגוף. ובני רשעי עובדי כוכבים לא חיינ ולא נדונינ. רבי אליעזר אומר: כל רשעי עובדי כוכבים אין להם חלק לעולם הבא, שנאמר (תהלים ט, יח): "ישובו

יב,ב שמעון התימני אומר: מה האגרוף הידוע לעדה ולעדים, אף אכן תהא ידועה לעדה ולעדים, פרט לשאבד האבן. אמר לו רבי עקיבא: אין לי אלא שאבד האבן. ומנין אפלו היתה תלויה אף היא, או מקל בבית דין, ויודעין הדינין שעל שוקו הכהו ועל צפור נפשו הכהו, הרי שדחאו מראש הבירה, ונפל ומת, הבא בירה לבית דין. ואם תאמר, יבאו בית דין ויראו את הבירה שנפלה, אומר אני, יחזרו הבעלים ויבנו אותה, אלא מה עדים נאמנים על כך, אף בדיני נפשות, הכל תלוי בעדים. נתעברה באחרות משערין את הקלה שבהן. אם יש בה כדי להמית - הרי זה חיב. ואם לאו - פטור. נפלה לאור ונשרפה או למים, ונמחית פטור. נתפון להכות זה והפה את זה. רבי יהודה מחיב ורבי שמעון פוטר. ומודה רבי יהודה, שאם נתפון להרוג את הבהמה והרג את האדם, לעובדי כוכבים והרג את ישראל, לנפלים והרג את בן קומא שהן פטור.

יב,ג חיבי מיתות חמורות שנתעברו בחיבי מיתות קלות - ממיתין אותן בקלה שבהן. רבי יוסי אומר: קלה שבמיתות בחנק. וכן היה רבי יהודה אומר: נדון בזיקה הראשונה שבאה אליו. כיצד? הבא על חמותו, והיא אשת איש, היתה חמותו ואחר כך נעשית אשת איש - נדון בשרפה. אשת איש ואחר כך נעשית חמותו - נדון בחנק. עבר עברה שיש בה שתי מיתות - ממיתים אותו בחמורה שבהן. כל חיבי מיתות שבתורה, שאי אתה יכול להמיתו במיתה האמורה בהן, המיתו בכל המיתות, בין קלות בין חמורות, שנאמר (דברים יז, ז): "ובערת הרע מקרבך".

יב,ד מתרין בו ושותק, מתרין בו והרפין בראשו, מתרין בו פעם ראשונה ושניה, ובשלישית כונסין אותו לכפה. אבא שאול אומר: אף בשלישית מתרין בו, וברביעית כונסין אותו לכפה. ונותנין לו לחם צר ומים לחץ. כיוצא בו, חיבי מלקות שלקו ושנו -

רְשָׁעִים לְשֹׂאֵלָה כָּל גּוֹיִם שְׂכַחֵי אֱלֹהִים; "יִשׁוּבוּ רְשָׁעִים לְשֹׂאֵלָה" - אֵלֹהֵי רְשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל. "כָּל גּוֹיִם שְׂכַחֵי אֱלֹהִים" - אֵלֹהֵי רְשָׁעֵי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים. אָמַר לּוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: אֵלֹהֵי אֱמֶת הַתּוֹבָב "יִשׁוּבוּ רְשָׁעִים לְשֹׂאֵלָה כָּל גּוֹיִם" וְשֵׁתַק, הָיָה אוֹמֵר כְּדַבְּרֵיךָ - אֵלֹהֵי רְשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְרְשָׁעֵי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, עֲכָשׁוּ שְׂאֵמֶר הַכְּתוּב "שְׂכַחֵי אֱלֹהִים", הָאֵל יֵשׁ צְדִיקִים בְּעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים שֵׁשׁ לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא. בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים: שְׁלֹשָׁה תְּתוּת הֵן, אַחַת לַחַיִּי הַעוֹלָם הַבָּא וְאַחַת לַחַרְפוֹת לְדָרְאוֹן עוֹלָם, אַחַת לַחַיִּי עוֹלָם - אֵלֹהֵי צְדִיקִים גְּמוּרִים. אַחַת לַחַרְפוֹת לְדָרְאוֹן עוֹלָם - אֵלֹהֵי רְשָׁעִים גְּמוּרִים. שְׁקוּלִים שְׂבָהֶן יוֹרְדִים לְגִיְהֵנָם וּמִצְפְּצִים וְעוֹלִים וּמִתְרַפְּאִים, שְׂנֵאֲמַר (זְכַרְיָה יג, ט): "וְהִבַּתִּי אֶת הַשְּׁלֵשִׁית בְּאֵשׁ" וְגו'. וְעַלֵּיהֶם אָמְרָה חֲנָה (שְׂמוּאֵל-א ב, ו): "ה' מִמִּית וּמַחִיָּה". וּבֵית הַלַּל אוֹמְרִים: "וְרַב חֶסֶד" (שְׁמוֹת לד, ו) - מִטָּה כְּלָפֵי חֶסֶד, וְעַלֵּיהֶם הוּא אוֹמֵר (תְּהִלִּים קטז, א): "אֶהְבֵּתִי כִי יִשְׁמַע". וְעַלֵּיהֶם נֵאֲמַר כָּל הַפְּרָשָׁה כְּלָה. פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל בְּגוֹפֵן וּפּוֹשְׁעֵי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים בְּגוֹפֵן יוֹרְדִין לְגִיְהֵנָם וְנִדְוֹנִין בְּהַ שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֳדָשׁ. לְאַחַר שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֳדָשׁ, נִפְשָׁן כְּלָה וְגוֹפֵן נִשְׂרַף, וְגִיְהֵנָם פּוֹלְטָתוֹן, וְנַעֲשִׂין אֶפְרַיִם וְהַרְוּחַ זוֹרָה אוֹתָן וּמַפְרִיזָתוֹן, וְנַעֲשִׂית אֶפְרַיִם תַּחַת רַגְלֵי הַצְּדִיקִים, שְׂנֵאֲמַר (מִלְאָכִי ג, כא): "וְעַסוֹתֶם רְשָׁעִים כִּי יִהְיֶה אֶפְרַיִם" [וְגו']].

אֲבָל הַמְּסוּרוֹת, וְהָאֶפִיקוֹרְסִין, וְהַכּוֹפְרִין בַּתּוֹרָה, וּפּוֹרְשֵׁי מִדְּרָכֵי צְבוּר, וְשֹׂאֵין מוֹדִים בַּתְּחִיט הַמַּתִּים, וְכָל מִי שְׂחָטָא וְהַחֲטִיא אֶת הַרְבִּים, כְּגוֹן יִרְבַּעַם וְאַחָאֲב, וְשִׁנְתָּנוּ חַתְתָּם בְּאֶרֶץ חַיִּים, וְשִׁפְשָׁטוּ יְדֵיהֶם בְּזָבוּל - גִּיְהֵנָם נַעֲלַת בַּפְּנִיָּהֶם, וְנִדְוֹנִין בְּהַ לְדוּרֵי דוֹרוֹת, שְׂנֵאֲמַר (ישעיהו סו, כד): "וְיִצְאוּ וְיָאוּ בַּפְּגָרֵי הָאֲנָשִׁים" וְגו' - שְׂאוֹל כְּלָה וְהֵם אֵינָם כְּלִים, שְׂנֵאֲמַר (תְּהִלִּים מט, טו): "וְיִצְוּרָם לְבָלוֹת שְׂאוֹל". וּמִי גְרָם לָהֶם? שְׁפָשְׁטוּ יְדֵיהֶם בְּזָבוּל, שְׂנֵאֲמַר (שָׁם): "מְזָבוּל לוֹ". וְאֵין זָבוּל אֶלָּא בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שְׂנֵאֲמַר (מְלָכִים-א ח, יג): "בְּבֵה בְּנִיתִי בֵּית

זָבוּל לָךְ". דוֹר הַמְּבוּל אֵין לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, וְאֵין חַיִּין לְעוֹלָם הַבָּא, שְׂנֵאֲמַר (בְּרַאשִׁית ז, כג): "וַיִּמַּח אֶת כָּל הַיְקוּם וְגו' הַשָּׁמַיִם" - בְּעוֹלָם הַזֶּה. "וַיִּמַּחוּ מִן הָאָרֶץ" - לְעוֹלָם הַבָּא. רַבִּי יְהוּדָה בֵּן בְּתִירָא אוֹמֵר: "וַיִּאֲמַר ה' לֹא יִדּוֹן רוּחִי בְּאָדָם" (בְּרַאשִׁית ו, ג) - לֹא יִדּוֹן וְלֹא רוּחִי בְּהֵן לְעוֹלָם. דְּבַר אַחֵר: "וַיִּאֲמַר ה' לֹא יִדּוֹן"; אָמַר הַמֶּקוּם: אֵינִי מַחְזִיר רוּחִי לְנִדְוָה. רַבִּי מְנַחֵם בְּרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: "לֹא יִדּוֹן" - אָמַר הַמֶּקוּם, אֵינִי דִּבֵּן, בְּשַׁעֲה שְׂאֵנִי מִשְׁלֵם שְׂכָר לְצְדִיקִים, אֲבָל רוּחִן שֶׁל רְשָׁעִים קָשָׁה לָהֶם יוֹתֵר מִן הַכֹּל, שְׂנֵאֲמַר (ישעיהו לג, יא): "רוּחְכֶם אֵשׁ תֹּאכְלֶכֶם". דוֹר הַמְּגִדָּל אֵין לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, וְאֵינָן חַיִּין לְעוֹלָם הַבָּא, שְׂנֵאֲמַר (בְּרַאשִׁית יא, ח): "וַיִּפֹּץ ה' אוֹתָם מִשָּׁם עַל פְּנֵי כָּל הָאָרֶץ" - בְּעוֹלָם הַזֶּה. "וַיַּחֲדְלוּ לְבַנּוֹת" - לְעוֹלָם הַבָּא. אֲנָשֵׁי סְדוֹם אֵין לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, וְאֵינָן חַיִּין לְעוֹלָם הַבָּא, שְׂנֵאֲמַר (בְּרַאשִׁית יג, יג): "וְאֲנָשֵׁי סְדוֹם רְעִים וַחֲטָאִים" וְגו' - בְּעוֹלָם הַזֶּה. "לֹה" מְאֹד" - לְעוֹלָם הַבָּא. דְּבַר אַחֵר: "רְעִים" - אִישׁ עַל חֲבֵרוֹ. "וַחֲטָאִים" - בְּגִלּוֹי עֲרִיּוֹת. "לֹה" - בְּעַבּוּדָה זָרָה. "מְאֹד" - בְּשִׁפְכוֹת דָּמִים. מְרַגְלִים אֵין לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, וְאֵין בָּאִים לְאָרֶץ, שְׂנֵאֲמַר (בְּמִדְבָּר יד, כג): "וְכָל מְנַאֲצֵי לֹא יָרְאוּהָ". קָרַח וְעִדְתּוֹ אֵין לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, וְאֵין חַיִּין לְעוֹלָם הַבָּא, שְׂנֵאֲמַר (בְּמִדְבָּר טז, לג): "וַתִּכַּס עֲלֵיהֶם הָאָרֶץ" וְגו' - בְּעוֹלָם הַזֶּה. "וַיִּאֲבְדוּ מִתּוֹךְ הַקְּהָל" - לְעוֹלָם הַבָּא; דְּבַרֵי רַבִּי עֲקִיבָה. רַבִּי יְהוּדָה בֵּן בְּתִירָא אוֹמֵר: בָּאֵין הֵן, וְעַלֵּיהֶן הוּא אוֹמֵר (תְּהִלִּים קיט, קעו): "תַּעֲיִתִי כִּשְׂה אוֹבֵד" וְגו'. נֵאֲמַר כְּאֵן אֲבָדָה, וְנֵאֲמַר לְהֵלֵן אֲבָדָה, מַה אֲבָדָה הָאֲמוּרָה לְהֵלֵן - אֲבָדָה מִתְּבַקְשָׁת, אִף אֲבָדָה הָאֲמוּרָה כְּאֵן - אֲבָדָה מִתְּבַקְשָׁת. דוֹר הַמִּדְבָּר אֵין לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, שְׂנֵאֲמַר (בְּמִדְבָּר יד, לה): "בְּמִדְבָּר הַזֶּה יִתְמוּ" - בְּעוֹלָם הַזֶּה. "וְשָׁם יְמוּתוּ" לְעוֹלָם הַבָּא. וְאוֹמֵר (תְּהִלִּים צה, יא): "אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי בְּאִפִּי" וְגו'; דְּבַרֵי רַבִּי עֲקִיבָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: בָּאֵין הֵן,

וְעַלֵּיהֶם הוּא אוֹמֵר (תְּהִלִּים נ, ה): "אֶסְפוּ לִי חֲסִידַי" וְגו'. מַה תִּלְמוּד לומר "בְּאִפִּי"? בְּאִפִּי נִשְׁבַּעְתִּי, וְחֹזֵר אֲנִי בִי. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קַרְתָּה אוֹמֵר: לֹא נִאֲמְרוּ דְבָרִים אֱלוּ אֶלֶּא כִלְפֵי דוֹרוֹת. "אֶסְפוּ לִי חֲסִידַי", עַל שׁוֹם שְׁעָשׂוּ לִי גְמִילוֹת חֶסֶד. "כּוֹרְתֵי בְרִיתִי" - עַל שׁוֹם שֶׁנִּכְרְתוּ עַל יְדֵי. "עַלֵּי זִבְחָן" - עַל שׁוֹם שְׁעִילוֹ אוֹתִי, וְנִזְבַּחוּ עַל יְדֵי. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן נָנְס אוֹמֵר: בְּאִין הוּן, וְעַלֵּיהוֹן הוּא אוֹמֵר (יִשְׁעִיָּה נא): "וּפְדוּיֵי ה' יִשְׁוּבוּן" וְגו'. עֲשֵׂרֶת הַשְּׂבָטִים אִין לְהֶם חִלְק לְעוֹלָם הַבָּא, וְאִין חִיִּין לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁנַאֲמַר (דְּבָרִים כט): "וַיִּתְּשֵׁם ה' מַעַל אֲדַמְתָּם בְּאִף וּבַחֲמָה וּבְקֶצֶף גְּדוֹל" - בְּעוֹלָם הַזֶּה. "וַיִּשְׁלִיכֶם אֶל אֶרֶץ אַחֲרַת" - לְעוֹלָם הַבָּא. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן נָנְס מְשֵׁם רַבִּי יְהוּדָה אִישׁ כֶּפֶר אִיפוֹס: "כִּיֹּס הַזֶּה" - אִם מַעֲשִׂיהֶם כִּיֹּס הַזֶּה, אִין בְּאִין, אִם לֹא בְּאִין הֵן. וְרַבּוֹתֵינוּ אָמְרוּ: אֱלוּ וְאֱלוּ יֵשׁ לְהֶם חִלְק לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁנַאֲמַר (יִשְׁעִיָּה כז, יג): "וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גְּדוֹל וּבָאוּ הָאוֹבְדִים בְּאֶרֶץ אַשּׁוּר" וְגו'. "אַשּׁוּר" - אֱלוּ עֲשֵׂרֶת הַשְּׂבָטִים. "וְהַנְּדָחִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" - אֱלוּ דוֹר הַמְּדַבֵּר. אֱלוּ וְאֱלוּ "וְהַשְּׁתַחֲוּוּ לַה' בְּהַר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַיִם".

מִסְכַּת סְנֵהֲרִין פֶּרֶק אַרְבָּעָה עֶשֶׂר

יֵד, אֵי עֵיר הַנְּדָחַת לֹא הָיְתָה וְלֹא עֲתִידָה לְהִיוֹת, וְלֹא נִכְתְּבָה אֶלֶּא לומר דְּרַשׁ וְטוֹל שְׂכָר. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: אִין עוֹשִׂין שְׁלוֹשׁ עִירוֹת הַנְּדָחוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אֶבֶל עוֹשִׂין אַחַת אוּ שְׁתַּיִם. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אִף שְׁתַּיִם לֹא יַעֲשׂוּ, אֶלֶּא אַחַת בִּיהוּדָה, וְאַחַת בְּגִלְלֵל, וּבִסְמוּךְ לְסַפֵּר אֶפְלוּ אַחַת לֹא יַעֲשׂוּ, כְּדֵי שְׁלֹא יִפּוּצוּ נְכָרִים וַיַּחֲרִיבוּ אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּשְׁהוּא קוֹל - וּבִיזְתָן וְהָעִיר מִתְּרַת. כִּשְׁהוּן בְּסִיף - וּבִיזְתָן וְהָעִיר מִתְּרַת. אִם שְׁהוּ שְׁלִשִׁים יוֹם - הֵן בְּסִיף וּבִיזְתָן וְהָעִיר אֶסוּרָה. לֹא שְׁהוּ שְׁלִשִׁים יוֹם - הֵן בְּסִיף וּבִיזְתָן וְהָעִיר מִתְּרַת. לְעוֹלָם מַדִּיחַ בְּסִקְלָה וּבִיזְתָן וְהָעִיר אֶסוּרָה. הַדִּיחוּהָ נְשִׁים וְלֹא אֲנָשִׁים, קִטְנִים וְלֹא גְדוֹלִים, יְכוֹל תְּהֵא עֵיר הַנְּדָחַת? תִּלְמוּד

יד, ב קדשי מזבח ומותו וקדשי בדק הבית יפדו. רבי שמעון אומר: "בהמתה" - פרט לבכורות ולמעשר. "שללה" - פרט לכסף הקדשות ולכסף מעשר שני, מחבר לקרקע - בין כך ובין כך מתר, שנאמר "תקבץ" - פרט למחברים. בעיר אחרת בין כך ובין כך - אסור. ההורג את האדם, והשורף את הכסות, והמעקר את הבהמה. רבי מאיר אומר: את שדרכו לשפוך - ישפך. את שדרכו לשרף - ישרף. לעקר - יעקר. אין ממתין אותן, ולא דוקרין, לא בחצים ולא ברמחים, ולא בראשו של חרב אלא בפיה, שנאמר (דברים יג, טז): "לפי חרב". "והיתה תל עולם לא תבנה עוד" - לא תעשה אפלו גנות ופרדסים. "והיתה" - תלמוד לומר "עולם", שכבר היתה בימי הושע. רבי יוסי ורבי הושע בן קרחה אומרים: הרי הוא אומר (הושע ו, כו): "ארור האיש [לפני ה'] אשר יקום ובנה את העיר הזאת את יריחו, וכי אין אנו יודעין שיריחו שמה? אלא שלא יבנה אותה ויקרא את שמה כעיר אחרת, שלא יבנה עיר אחרת ויקרא את שמה יריחו. "בבכורו ייסדנה", וכן הוא אומר (מלכים-א טז, לד): "בימיו בנה חיאל בית האלי את יריחו". והלא חיאל משל יהושפט ויריחו משל בנימין! ולמה נתלה באחאב? מלמד שתולין חובה בחיב. כיוצא בו (שופטים יח, ל): "ויהונתן בן גרשום בן מנשה". וכי בן מנשה היה? והלא בן משה היה! ולמה נתלה דבר במנשה? מלמד שתולין חובה בחיב. (מלכים-א טז, לד): "באבירם בכורו יסדה ובשגוב צעירו הציב דלתיה"; באבירם בכורו לא היה לו ממה שילמד, שגוב - רשע! היה לו ממה שילמד, הן בקשו לרבות את קמונם, מנין שנשפלתה בהן מארה והיו מתמעטין והולכין? תלמוד לומר (שם): "כדבר ה' אשר דבר ביד הושע בן נון". רבי שמעון בן אלעזר אומר: לא אותה בנה אלא אחרת בנה. ומשנבנתה - התרה לישב בה. וכן הוא אומר (מלכים-ב ה, ה): "ויגשו בני הנביאים אשר ביריחו אל

אלישע", שמא יאמרו בית דין, הרי אנו עושין עיר הנדחת, ומחריבין את ארץ ישראל, אלא כשם ששמחה לפני המקום בקיומן של צדיקים, כך שמחה לפני המקום באבודם של רשעים, שנאמר (משלי יא, י): "באבד רשעים נהה"! עיר הנדחת ויושביה, שיריה ופורותיה, בימוס ומה שעליה, מרקוליס ומה שעליו, וכל דבר שחל עליו אסור עבודה זרה - כלן אסורין בהנאה.

יד, ג זקן ממרא שהורה ועשה, הורה ולא עשה - פטור. הורה על מנת לעשות, אף על פי שלא עשה - חיב.

יד, ה המנבא לעקור דבר מדברי תורה - חיב. רבי שמעון אומר: אם נתנבא לקיים מקצת ולבטל מקצת - פטור. ובעבודה זרה, קימה היום ובטלה למחר - חיב. המתנבא מה שלא שמע, כצדקה בן כנענה, ושלא נאמר לו - כחנניה בן עזור, שהיה שומע דברים מפי ירמיהו הנביא, שהיה מתנבא בשוק העליון, וחוזר ומתנבא בשוק התחתון. הכובש את נבואתו - כיונה בן אמתי, והמותר על דברי נביא - כחברו של מיכה. ונביא שעובר על דברי עצמו - כעדו. והמשיג את נבואתו, זר וטבול יום, ומחסר בגדים ומחסר כפורים, ושלא רחוק ידיים ורגלים, ופרועי ראש ושתווי יין ששמשו - כלן במיתה. ובמה היא מיתתן? בידי שמים! וכל הזוממין והבועלים - מקדימין לאותה המיתה, אם לסקילה - סקילה, אם לשרפה - שרפה. במה דברים אמורים? שהוא כיוצא בהן באותה מיתה, כיוצא בהן בסקילה הוא והן בשרפה, כיוצא בהן בשרפה הוא והן בשרפה, כיוצא בהן בחנק הוא בשרפה והן בחנק.

<p>19</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>כו 26</p>	<p>עלות השחר _____ 7:02 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 10:02 סו"ז תפלה - מג"א _____ 11:03 שקיעה _____ 8:19 בבלי: נזיר נח • ירושלמי: דמאי כא • תוספתא: סנהדרין ח נ"ך: איוב לז-לה • רמב"ם: עדות כא</p>
<p>20</p>	<p>שני Monday</p>	<p>כז 27</p>	<p>עלות השחר _____ 7:00 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 10:01 סו"ז תפלה - מג"א _____ 11:02 שקיעה _____ 8:20 בבלי: נזיר נו • ירושלמי: דמאי כב • תוספתא: סנהדרין ט נ"ך: איוב לז-לט • רמב"ם: עדות כב</p>
<p>21</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>כח 28</p>	<p>עלות השחר _____ 6:58 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 10:00 סו"ז תפלה - מג"א _____ 11:01 שקיעה _____ 8:21 בבלי: נזיר נז • ירושלמי: דמאי כג • תוספתא: סנהדרין י נ"ך: איוב לח-לט • רמב"ם: ממרים א</p>
<p>22</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>כט 29</p>	<p>יום כפור קטן עלות השחר _____ 6:57 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:59 סו"ז תפלה - מג"א _____ 11:00 שקיעה _____ 8:22 בבלי: נזיר נח • ירושלמי: דמאי כד • תוספתא: סנהדרין יא נ"ך: איוב מ-מא • רמב"ם: ממרים ב</p>
<p>23</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>א 1</p>	<p>ראש חודש ניסן Rosh Chodesh Nissan עלות השחר _____ 6:55 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:58 סו"ז תפלה - מג"א _____ 11:00 שקיעה _____ 8:23 בבלי: נזיר נט • ירושלמי: דמאי כה • תוספתא: סנהדרין יב נ"ך: איוב מב - שיר השירים א • רמב"ם: ממרים ג</p>
<p>24</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>ב 2</p>	<p>עלות השחר _____ 6:53 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:57 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:59 שקיעה _____ 8:24 בבלי: נזיר ס • ירושלמי: דמאי כו • תוספתא: סנהדרין יג נ"ך: שיר השירים ב-ג • רמב"ם: ממרים ד</p>
<p>25</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>ג 3</p>	<p>ויקרא עלות השחר _____ 6:52 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:56 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:58 שקיעה _____ 8:25 בבלי: נזיר סא • ירושלמי: דמאי כז • תוספתא: סנהדרין יד נ"ך: שיר השירים ד-ה • רמב"ם: ממרים ה</p>

Candle Lighting 6:53 הדלקת הנרות

Shabbos Ends 8:25 זמן מוצש"ק

וְעַן אֵיךְ אֵינוֹ אֶלְעָמָל פְּרִילִיָּהּ, בְּרַעֲנַנְט דָּאס אַיִם הַצְּלָחָה אֵין לְעִבּוֹן.

(סְפָר הַמִּדְוֵת אֵין שׁוֹמֵר אֵין חֶלֶק ב' סִימָן א')